

amigoe

Vandaag

EX-SJAH REZA PAHLEVI ...niet zo best...

96STE JAARGANG — No.:290

VRIJDAG, 14 DECEMBER 1979

Sterke Yerke is terecht

WILLEMSTAD — Het vlot Sterke Yerke III is vanmorgen laat door de MLD gesignaleerd ten oost-noordoosten van Bonaire, dertig mijl ongeveer uit de kust. Als het vlot op die koers blijft varen, betekent dat dat hij Bonaire en Curacao aan de noordkant voorbijtrekt en dan niet meer terug kan varen. Er wordt momenteel alles in het werk gesteld om een sleper uit te sturen naar het vlot en het in een zuidelijker richting te krijgen.

Als dat allemaal naar wens van het comité verloopt, betekent dat dat het vlot tegen twee uur morgenmiddag de Annabaai kan binnenlopen. Exacte gegevens worden via de radiostations doorgegeven.

Venezolaanse olie ook duurder

CARACAS — Venezuela heeft zijn basisprijs van ruwe olie gisteren met zes dollar verhoogd tot 24 dollar per vat (159 liter), zo meldt het dagblad El Nacional. Officieel is over dit besluit niets meegedeeld. Volgens El Nacional is het besluit genomen na overleg met Saoedi-Arabie, Koeweit en Irak.

Saoedi-Arabie, Qatar en de Verenigde Arabische Emiraten hebbengistermorgen een prijsverhoging met zes dollar bekendgemaakt. Wanneer die ingaat is nog niet duidelijk. Maandag begint in Caracas een vergadering van de ministers van Olie van de OPEC-landen over de prijzen van ruwe olie voor het komende jaar. Algemeen wordt een forse verhoging verwacht.

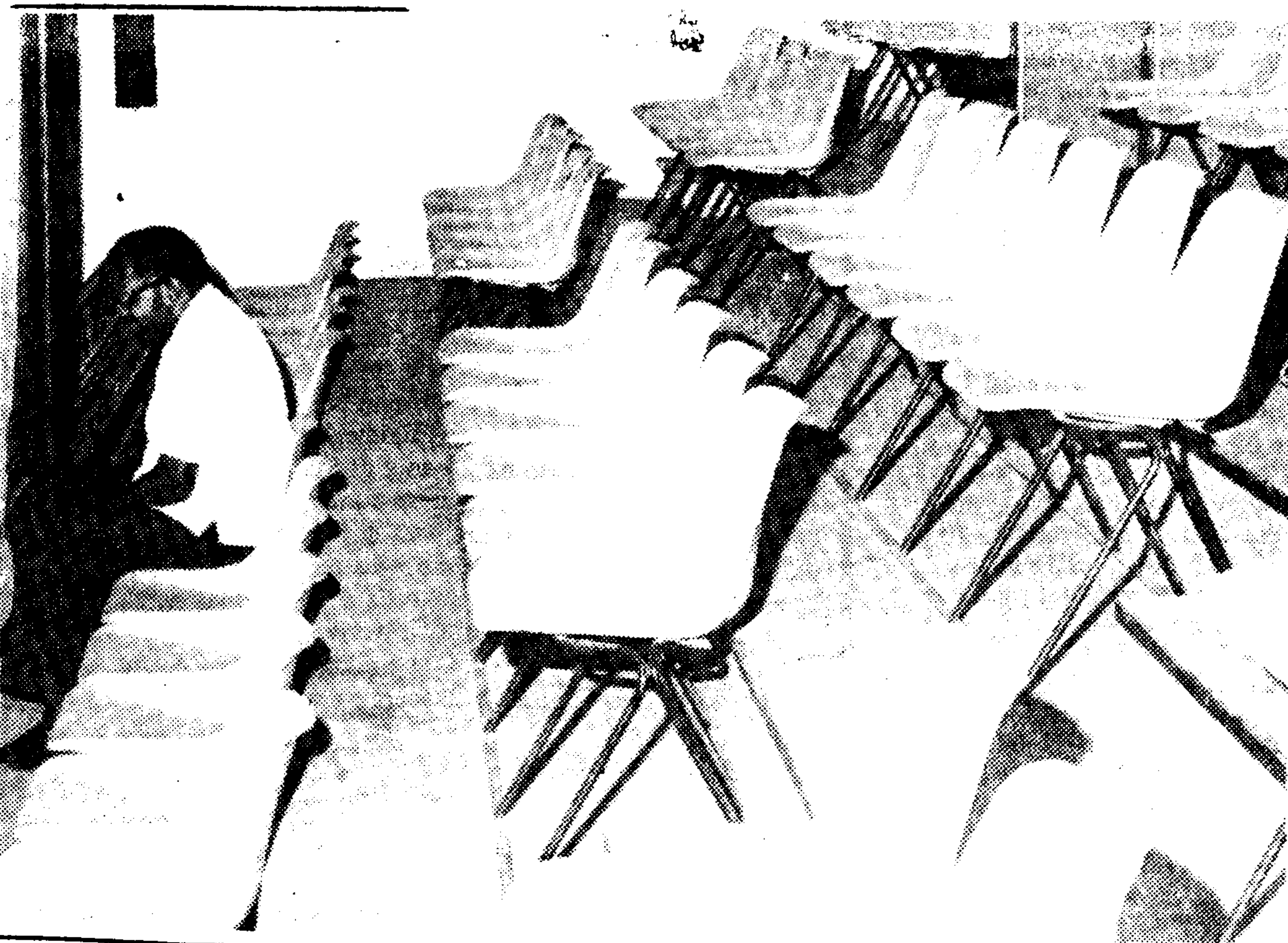
VERDWIJNING "SPOT—MARKET" ESSENTIEEL

Olie-rekening voor EG enkele miljarden hoger

BRUSSEL — De prijsverhoging met zes dollar per vat (van 159 liter) waartoe gisteren door Saoedi-Arabie, de Verenigde Arabische Emiraten en Qatar is besloten, zal de Europese gemeenschappen een extra uitgave van twintig tot 25 miljard dollar kosten. Dat is de mening van Europees energiecommissaris, Guido Brunner. Brunner vindt dat de oliemarkt pas dan (in de komende jaren) tot rust zal kunnen komen als zowel de oliemaatschappijen als de verbruikers besluiten niet meer dan de officiële OPEC-prijzen voor de olie te betalen. De Europese energiecommissaris is voorts van mening dat er een „Europees solidariteitsplan" voor energie moet komen dat zo spoedig operationeel moet worden gemaakt. De Europese gemeenschap zal daar nieuwe financiële middelen voor ter beschikking moeten stellen.

De Saoedi-Arabische Olieminister, Yamani, heeft gisterenavond, tijdens een lezing die hij in Brussel hield voor "les grandes conferences catholiques" gezegd dat niet de olieprijs, maar de beschikbaarheid van olie belangrijk is. Yamani wees erop dat er kopers zijn die voor olie "om het even welke prijs willen betalen".

De Saoedi-Arabische Olieminister zei voorts dat de Noord-Zuid-dialoog nieuw leven ingeblazen zal moeten worden. Saoedi-Arabie zal dat voorstellen op de komende topbijeenkomst van de OPEC-landen in Caracas, aldus Yamani, die eraan toevoegde dat de OPEC-landen niet in de eerste plaats belang stellen in geld omdat ze niet wensen te investeren in een onstabiele markt die gekenmerkt wordt door inflatie en muntontwaarding. De dialoog tussen geindustrialiseerde landen en de landen van de Derde Wereld moet weer op gang worden gebracht. De OPEC-landen zijn ervan overtuigd dat al hun problemen met de geindustrialiseerde landen kunnen worden besproken en ze zijn ook bereid om te praten over de energieproblematiek, aldus Yamani.

WILLEMSTAD — Gezaghebber mr Ornelio Martina heeft een aanvankelijk onmogelijk geleken strijd toch victorieus kunnen afronden en gedaan gekregen dat de meerderheid van de Eilandsraad akkoord ging met een voorstel voor wijziging van een politieverordening die ondermeer een tippelverbod inhoudt. Dat er nog tal van "uit-de-tijdse" passages in staan, namen de meeste raadsleden voor lief, nadat de gezaghebber op zeer zakelijke wijze antwoord had gegeven op de vele op- en vooral aanmerkingen. Het plaatselijk hoofd van politie maakte gisteren indruk door de wijze waarop hij de groep politici naar zijn hand wist te zetten. De belangstelling van het publiek voor de behandeling van dit wetsvoorstel, dat toch veel aandacht heeft gekregen in de media, viel zwaar tegen. Op een bepaald moment zat er alleen oud-Statenlid voor de NVP-U, Betto Thomas, te kijken en luisteren. Foto boven gezaghebber Martina tijdens zijn verdediging van het voorstel met naast hem de secretaris van het eilandgebied, Boeli van Leeuwen.

Prof. Schillebeeckx in Vaticaan ondervraagd

VATICAANSTAD — Prof Dr Edward Schillebeeckx is gisteren in Vaticaanstad drie uur lang door drie theologen van de congregatie voor de geloofsleer ondervraagd over zijn boek „Jezus, het verhaal van een levende". Het gesprek, dat door de Nijmeegse hoogleraar werd gekenschetst als „een zware theologische discussie", zou vanochtend in het gebouw van genoemde congregatie worden voortgezet waarna zaterdag een verslag van de besprekingen wordt opgesteld. De drie gesprekspartners mogen daarover - in tegenstelling tot prof Schillebeeckx - geen enkele verklaring afleggen.

Wanneer de congregatie voor de geloofsleer het resultaat zal beoordelen is nog niet bekend. Prof. Schillebeeckx drong er echter op aan dat niet alleen een negatieve uitslag zal worden bekendgemaakt. Hij vroeg ook openbaarmaking als de beslissing positief uitvalt.

Vóór het gesprek van vandaag kreeg prof Schillebeeckx de namen te horen van de drie theologen die hem zouden horen. Daartoe behoort de Waalse jezuiet prof dr Jean Galot, die in een vraaggesprek met de Vaticaanse radio ruim een week geleden de leer van Schillebeeckx, Schoonenberg en Kueng over Christus had aangevallen en verband gelegd had tussen hun christologieen en ketterijen uit de vijfde eeuw. Tegen diens aanwezigheid tekende de Nijmeegse hoogleraar ernstig bezwaar aan. De overige twee gesprekspartners zijn de Belg mgr Descamps en de Noordfranse Dominicaan Albert Patfoort die door prof Schillebeeckx, als „welwillend" werden getypeerd.

Canadese regering naar huis gestemd

OTTAWA — De zeven maanden oude Conservatieve minderheidsregering van Canada is gisteren door een motie van wantrouwen in het parlement ten val gebracht Naar wordt verwacht zal premier Joe Clark nieuwe verkiezingen uitschrijven.

De oppositie, gevormd door de Liberale en Nieuw Democratische partijen, verwierp de eerste begroting van de regering met 139 tegen 133 stemmenm De vijf leden van de Sociale Krediet Partij, die de Conservatieven hadden gesteund bij eerdere stemmingen, onthielden zich van stemming over de soberheidsbegroting die dinsdag voor minister van Financien John Crosbie was ingediend. Premier Clark had voor de stemming de oppositie gewaarschuwd dat zij verantwoordelijk zou zijn voor ongewenste verkiezingen.

Volgens de traditie dient een regering die is verslagen op een monetair puntn haar ontslag in.

De regering verloor de stemming omdat die Conservatieve afgevaardigden niet aanwezig konden zijn en de Sociale Krediet Partij niet meestemde. De motie van de Nieuwe Democratische Partij, waarover werd gestemd, veroordeelt de regering wegens „haar directe verraad van haar verkiezingsbeloftes om de rentevoeten en de belastingen te verlagen en de groei van de Canadese economie te stimuleren." Minister van Buitenlandse Zaken Flora McDonald liet voor de stemming een belangrijke toespraak tot haar collega's tijdens de NAVO-bijeenkomst in Brussel schieten en vloog naar huis.

Clark maakte bekend dat hij vandaag een bezoek zou brengen aan de gouverneur-generaal. Naar wordt verwacht zal hij zijn ontslag aanbieden.

Uit Liberale bronnen is eerder vernomen dat als het tot verkiezingen zou komen, de partij waarschijnlijk haar congres over de partijleiding in maart zou annuleren en dat oud-premier Trudeau zou overwegen zijn beslissing om zich terug te trekken nog twee of drie jaar uit te stellen.

De Progressieve Conservatieve Partij van Clark won de verkiezingen op 22 mei maar zonder een absolute meerderheid in het 282 zetels tellende Lagerhuis minister Crosbie, die dinsdag een toelichting hield op de begroting met eskimolaarzen aan om de noodzaak te benadrukken voor energiebesparing, kondigde plannen aan de economische problemen van het land aan te pakken met een flinke verhoging van de olieprijzen en nauw toezicht op de overheidsuitgaven.

Nomber krioyo

WILLEMSTAD — Het raadslid Papy Jesurun van de Nationale Volkspartij-Unie (NVP-U) pleitte er gisteren hartstochtelijk voor de naam van de nieuw opgerichte eilands-NV Curinde (Curacao Industrial Development) een meer "krioyo-naam te geven, dat wil zeggen een Papiamentse naam. Het BC nam zijn voorstel in overweging. Direct evenwel kreeg hij binnen de raadszaal de suggestie teruggeworpen om dan ook de naam van zijn partij een Papiamentse naam te geven. Daarop bleef hij het antwoord schuldig. Suggesties kunnen in elk geval gericht worden aan het bestuur van de NVP-U in de Kas di Pweblo aan de Penstraat.

Gezondheid sjah in Texas verslechterd

Oud-monarch moet weer op operatietafel

SAN ANTONIO, TEXAS — Volgens het dagblad San Antonio Express in San Antonio, Texas, is de gezondheid van de ex-sjah van Iran de laatste dagen achteruitgegaan en bestaat het risico dat hij opnieuw wegens kanker geopereerd moet worden.

In een bericht dat de krant ontleende aan „bronnen op de luchtmachtbasis Lackland" - waar de ex-sjah verblijf houdt -, stond dat aan zijn artsen in New York was gevraagd hun behandeling te hervatten.

Woordvoerders van de ex-sjah en van het ministerie van Buitenlandse Zaken in Washington wensten geen commentaar op het bericht te geven.

De rechtbank in Fort Worth in Texas is gisteren officieel meegedeeld dat de gezondheidstoestand van de ex-sjah, deze niet toestaat op te treden als getuige op een proces.

Mohammed Reza Pahlevi was als getuige opgeroepen in een zaak van 69 vliegers tegen hun voormalige werkgever, Bell Helicopter International. De piloten hebben Bell in 1976 aangeklaagd omdat zij waren ontslagen wegens oprichting van een bond ter bescherming van de voorwaarden in een opleidingscontract voor Iraanse vliegeniers. In genoemd jaar was Mohammed Reza sjah van Iran.

De advocaat van de piloten, James Lane, had bekendgemaakt dat hij de ex-sjah als getuige had laten oproepen om zijn lezing over de zaak te horen.

Geen belasting op prijs moeder Teresa

NIEUW DELHI — De regering van India is niet van plan belasting te heffen op de Nobel-prijs voor de vrede die moeder Teresa heeft ontvangen. Een woordvoerder van de regering uitte zijn verbazing over de andersluidende persberichten.

Statuut 25

KONINGIN WILHELMI[NA] verwoordde op 10 mei 1941 een radiorede voor het ee[...] haar bedoeling om na b[...] eindiging van de oorlog werken aan de "aanpassing [...] de structuur der overzeese gebiedsdelen en de bepaling [...] hun plaats in het Koninkri[jk]. Dat is de aanzet geweest [...] de onderhandelingen die het [...] geleid tot de Ronde T[afel] Conferentie van de vijf[...] jaren die uitmondden in d[e] vestiging op 15 december [...] van het Statuut voor [het] Koninkrijk der Nederla[nden] door koningin Juliana [...] plechtige ondertekening v[an het] document, dat voorzi[et in] verregaande autonomie [...] voormalige Nederl[andse] kolonien, vond twee [...] daarna plaats in Den Haa[g].

De herdenking van [de] vestiging van het Statu[ut] morgen - op een zaterda[g] vrije dag - geruisloos [...] herdacht. Bij het vierde lu[...] schreef de Amigoe al d[...] goed is dat het zo ger[...] verloopt "want hoe zou[...] feest kunnen vieren bij [...] grafenis van een stuk sta[...] richting dat in de jaren [...] ons zijn nut heeft gehad [...] dat in de recente jaren [...] knellend onding [...] ervaren?". Die ontwik[keling] heeft zich in de afgelo[pen] jaar onverminderd voor[...]

Suriname maakt in[...] geen deel meer uit [...] Koninkrijk en heeft zic[h] jaar geleden gerangsch[ikt] staatkundig onafh[...] naties. Het Statuut is [...] alleen nog maar van t[...] op Nederland geword[...] Antillen, ook wel ge[...] "laatste restje [...] Nederland".

Vauit Nederland uit wordt a[l] jarenlang aangedrongen op een spoedige complete staatkundige onafhankelijkheid van de Nederlandse Antillen. Het voormalige "moederland" vreest de mogelijkheid nog uitgemaakt te kunnen worden in de wereld als een koloniale mogendheid en is er daarom veel aangelegen om het Statuut overboord te gooien.

Op de Antillen hebben de geledingen het veel te druk gehad met onderling gekibbel en dwarszitten om zich werkelijk diepgaand bezig te houden met het creeren van de mogelijkheid om geheel op eigen benen staan. Bij tijd en wijle werd tegen het Statuut aangeschopt, maar er werden geen aanstalten gemaakt om de woorden "noodzakelijke planmatige voorbereiding op de onafhankelijkheid" meer inhoud te geven.

Sedert medio vorig jaar lijkt daar verandering ten goede in te zijn gekomen met de instelling van de Koninkrijkswerkgroep die de diverse staatkundige en andere mogelijkheden voor samenwerking tussen de eilanden onderling en met Nederland in een nieuwe toestand eerst inventariseert. De volgende fase zal pas de besluitvorming bevatten. De weg daarheen is nog lang, reden voor de leden van de Koninkrijkswerkgroep om zich serieus te storten op een overgangsperiode liggende tussen de huidige statutaire periode en de nieuwe toestand. Reden ook voor de huidige politici en andere maatschappelijke organisaties om zich te bezinnen en de bevolking voor te bereiden op hetgeen hen te wachten staat in de toekomst. Het wordt tijd dat al bij al die geledingen inzicht en realiteitszin wordt getoond om daadwerkelijk te geraken tot een complete staatkundige onafhankelijkheid, iets waar elk zichzelf respecterende natie trots op dient te zijn. De tijd van politiek gekonkel en de middeleeuwse dorpspolitiek moet worden afgezworen.

Daartussen door moet er streng op worden toegezien dat de zes eilanden zich niets laten opdringen van "overzee", noch toestaan dat de onderlinge geschilpunten vanuit Den Haag verder worden aangewakkerd. Het zijn de bevolkingen van deze zes eilanden die de uiteindelijke beslissingen nemen en hun koers geheel zelf moeten

(Vervolg op pag.3, kol. 1)

UITGEVERIJ AMIGOE N.V.
Scherpenheuvel z/n, Curaçao N.A.
Postbus 577
Giro 440.000
Bankrek. nr. 874.825-10
Maduro & Curiel's Bank N.V.
CURACAO
Centrale (alle afdelingen): 672000
Directrice: Mayra van der Dijs.
Redaktie-raad: Goretti Salsbach, Frans Helligers en Mayra van der Dijs.
Overige leden Redaktie: Oswald Chatlein, Toon van Dongen, Bernadette Baroud, Max Suart (sportverslaggever), Sheila Rhodes (secretaresse), Ken Wong (fotograaf).
Advertentie-afdeling: (acquisitie): Viola Bernardus, Wil Steynis, Ingrid de Maayer.
ADVERTENTIE-AFDELING
Aanname advertenties:
Maandag t/m vrijdag 7.30 - 16.30 uur en Zaterdag 7.30 - 10.00 uur.
Alle advertenties voor de volgende dag moeten 1 dag van tevoren vóór 3 uur binnen zijn.
ZOEKERTJES: verschijnen op dinsdag en vrijdag en kunnen iedere dag tussen 7.30 - 16.30 uur worden opgegeven.
Alléén zoekertjes die op maandag en donderdag vóór 12 uur binnen zijn kunnen de dag daarop (dus dinsdag en vrijdag) verschijnen.
UITGEVERIJ AMIGOE (ARUBA) N.V.
Nassaustraat 110, 4333-4334-4335.
Directeur-Hoofdredacteur: ...van der Schoot.
Redaktie: Ramiro-Tromp, ...wina Perez, ...bie Franken (fotograaf).
Advertentie-afdeling: Jos van Schoot, Marieta Dijkhoff.
BONAIRE
CORRESPONDENT: NOTIBON, ...a Corra z/n, tel.: 8736.
SINT MAARTEN
Correspondente: Yolanda Croes, ...2493.
Advertentie: Vance James, ...2283.
SABA
Correspondent: Ray Hassell.
ST. EUSTATIUS
Correspondent: Jan Smid, ...2321.
DEN HAAG
Correspondent: ...Schinkelshoek, ...d 540, Waddinxveen, ...828-7432.
DRUKKERIJ: Rotaprint n.v.
DISTRIBUTIE (ook abonnementen) Curaçao, Districo n.v., ...300, 37788, 37789.
...Nassaustraat 110, ...33.
..., Entrejol 153A ...rten, Papergarden, ...33.
Losse nummers 45 cent.
Abonnementen op Antillen tien ... per maand. (Bovenwinden elf gulden per maand). Buiten Antillen (Nederland): NAfl. 50,30 per maand (luchtpost) of NAfl. 16,00 per maand (zeepost), jaarlijks vooruit te betalen.

AGENDA CURAÇAO

WEEKEINDEDIENST van 15 dec. 1979 van 08.00 uur t/m 17 dec. 1979 om 07.00 uur:
Stads- en 2de district Oost: dokter Lutchman, spreekkamer Montagne Rey 89, tel.: 674821; spreekuren: 11.00-12.00/17.00-18.00 uur; spoedgevallen: tel.: 674880.

14 dec. 1979 van 18.00 uur t/m 17 dec. 1979 om 06.00 uur:
Stads- en 2de district West: dokter M.J.M.Swart, spreekkamer Van Leeuwenhoekstr. 15, spreekuren: 11.00-12.00/17.00-18.00 uur; voor spoedgevallen: tel.: 82367.
In het derde distrikt: dokter F.Hernandez, Dokterskamer Pannekoek (uitsluitend voor spoedgevallen tel.: 641442).

WIT GELE KRUIS (wijkverpleging): Kantoor Santa Maria nr. 17, tel.: 82947; kantoor geopend van maandag t/m vrijdag van 07.00 t/m 16.00 uur; zat. gesloten; zuster Van der Loo neemt waar van 06.00-07.00 uur op tel.: 53746; de wacht heeft zuster Marsden, tel.: 14607; ook te bereiken op pageboy 027-585 (maandag van 14.00-16.00 uur kleuterbureau volgens afspraak).

★★★

VERLOF BEGRAFENIS:
15 dec.: F.H.Colinet, Andres Belloweg 23.
16 dec.: R.M.E.Penso, Pallasstraat 7.

★★★

BOTICA BANDABAO: geopend van maandag t/m vrijdag van 08.00-19.00 uur en zat. gesloten.

BOTICA'S (weekeindedienst):
VRIJ.: Otrobanda: Curacao, tel.: 23575; Punda: Cerrito, tel.: 35084.
ZAT.: Otrobanda: Coromoto, tel.: 23241; Punda: Bolivar, tel.: 13929.
ZON.: Otrabanda: Central, tel.: 23281; Punda: del Pueblo, tel.: 12444.

★★★

BIOSCOPEN
west-END: 19.00-21.00 The two greatest kavaliers; 24.00 Mackkena's gold.
DRIVE-IN: 19.00-21.00 You like; 24.00 Casanova and company.
CINELANDIA: 19.15-21.15 The people that time forgot; 24.00 Hell fighters.

★★★

CINE-TRUCK: Vrijdagavond te Lagoen, zaterdagavond te Cocowijk, zondagavond geen voorstelling en maandagavond te Pannekoek.

★★★

DIVERSEN
AA-GROEP: 20.30 bijeenkomst-Fenshonstraat 4.

SENTRO KULTURAL KORSOW (tgv. 30-jarig bestaan): 20.30 u Un tiki di Korsow.

★★★

ZATERDAG
BIOSCOPEN

WEST-END: 19.00-21.00 The two greatest kavaliers; 24.00 Mackkena's gold.
DRIVE-IN: 19.00-21.00 You like; 24.00 Casanova and company.
CINELANDIA: 19.15-21.15 The people that time forgot; 24.00 Hell fighters.

★★★

TOERISTENSCHIP: 07.30-17.30 Nordic Prince-vert. Selma.

★★★

ZONDAG
BIOSCOPEN
WEST-END: 10.30-20.30 The two greatest kavaliers; 18.30 Girl fighter.
DRIVE-IN: 19.00 You like.
CINELANDIA: 19.15 The people that time forgot; 21.15 A piece of action.

★★★

SENTRO KULTURAL KORSOW (tgv. 30-jarig bestaan): 20.30 uur Un tiki di Korsow.

★★★

MAANDAG
DIVERSEN
TOERISTENSCHEPEN: 07.00-21.00 Carla C; 08.00-19.00 Sun Princess; 08.00-22.00 Daphe; 16.00-22.00 Golden Odessy-vert. Selma.

★★★

TELECURACAO
VRIJDAG: 16.30 rocket Robin Hood; 17.00 Spencer's pilots; 18.00 bulletin tele-8; 18.30 telenovela: Viviana; 19.30 public relations; 20.00 notisiero tele-8; 20.20 deporte tele-8; 20.30 Alice; 21.00 Starsky & Hutch; 22.00 show di Job; 23.00 wrestling; 24.00 sign off.

ZATERDAG: 15.00 telefiesta; 16.00 cultuur en opvoeding; 17.00 Tony the pony; 17.30 Tarzan; 18.00 bulletin tele-8; 18.30 tele-quiz; 19.00 big blue marble; 19.30 duel in de diepte; 20.00 notisiero tele-8; 20.30 soap; 21.30 TeleCuracao special; 22.00 estreno.

ZONDAG: 14.00 club PTL; 15.00 day of discovery; 15.30 Sunday sports; 18.50 bulletin tele-8; 19.00 dept. di Informashon di Gobierno Central; 19.30 Sanford & son; 20.00 notisiero tele-8; 20.30 m*a*s*h; 21.00 Vegas; 22.00 300 millones; 23.00 sign off.

POMPSTATIONS (openingstijden: 08.00-15.30 uur):
Craz- De Ruyterkade; Isa-Salinja; Van der Dijs-Rio Canario; Canword-Gasparito; Coop. Transport-Colon; De Jongh Mundo Nobo; Galmeijer-Cerito; De Lanoi-Santa Rosa; Jansen-Santa Maria; Mauricio-Santa Helena

★★★

POMPSTATIONS (openingstijden van 08.00-15.30 uur): Winkel-Hendrikplein: Frederik-Salinja; Maduro-Biesheuvel; Libier-Cas Chiquito; Isa-Plantersrust; Scheidelaar-Mundu Nobo; Vanddis N.V.-Marie Pompoen; De Haseth-Parera; Nieuw-Sto. Domingoweg; Perry-Grand Central; Schotborgh-Cas Cora.

★★★
★★★

KERKDIENSTEN
ZONDAG

AURORAMISSEN (aanvang zondag 16 december 1979):
BARBER: 05.00 uur; BRIEVENGAT: 05.00 uur; CORO-

Hoyer II en RK-FM op Statuutdag

WILLEMSTAD — In verband met het Statuutdag-weekeinde hebben Radio Hoyer en Radio Korsow FM hun programma.s aangepast. In verband hiermee volgt hier een beknopt overzicht.

RK-FM zaterdag: vanaf middernacht tot acht uur 's morgens een non stop muziek programma: 08.30 nieuws in het Nederlands; 09.15 Muziekje tussendoor; 09.30 konsulta radial (medische vragen); 10.30 Muzikaal statuut (Antilliaanse en Nederlandse muziek met om 12.00 en 13.00 uur nieuws in Papiamentu of Nederlands; 4.00 Top 100; 18.00 E mundu awor aki; 18.45 radio-magazien; 19.15 Spot, sport en spel; 20.15 Eithel Bernabelashow; 22.00 Engels nieuws, vervolg Eithel show.

ZONDAG: vanaf middernacht muziek voor iedereen; 09.00 Preekstoel vrij; 10.00 nieuws; 10.10 Sproet met aandacht voor Pier Römer; 11.30 E mundu ta lora; 12.45 nieuws; 13.00 nakaarten over nieuws en sport; 13.45 Discobar; 14.30 Takmakandra; 15.00 The kinks; 16.00 muziek; 17.45 Nieuws, eveneens om 18.00; 18.30 Buitenspel; 19.30 Zondagavond-concert; 20.00 Studio zes, gevolgd door concert; 21.30 Engels programma; 22.00 Engels nieuws; 22.10 muziek;

RADIO HOYER II: 05.00 tot 09.00 gevarieerd muziek; 09.00 nieuws; 09.15 Interview: gesprek met premier Don Martina en oude opnamen van een kwart eeuw geleden rond het Statuut; ook met stem van Wilhelmina; 10.00 muziek 11.00 tot 18.00 terugblik op het gebeuren van 1965 tot en met 1979; 18.00 marine programma; 20.00 cabaret-programma; 22.00 muziek.

KLOOSTER ALVERNA (Gouv. van Lansbergweg): zon.: 10.00 hoogmis (Ned.); BARBER (H.Joseph): zat.: 19.00, zon.: 05.30, 09.00; BRIEVENGAT: zat.: 18.30 (Ned), zon.: 10.00 en 18.00; BUENA VISTA (Birgen Milagrosa): zat.: 19.00, zon.: 09.00 en 19.00; CHARO (O.L.Vrouw van Coromoto): zat.: 19.00, zon.: . . . , 08.00, 17.00 en 19.00; GROOT KWARTIER (O.L.Vrouw v.d. Carmen): zat.: 19.30, zon.: 09.00 en 18.00; JANDORET (O.L.Vrouw van Goede Raad): zon.: 10.00 en 18.00; hulpkerk Boca San Michiel: zat.: 18.00, zon.: 08.00; JANWE (H.Hart van Jezus): zat.: 19.00, zon.: 08.30, 12.00 en 19.00 (Ned.); KORAAL SPECHT (Goede Herder): zat.: 18.30, zon.: 11.00 en 18.00; MONTAGNE (H.Dominicus): zon.: 05.15, 08.30 en 19.00 uur; hulpkerk Seru Grandi. (Fuik): zon.: 17.00; OTRABANDA (Santa Ana): zat.: 19.30, zon.: 08.00 en 19.00; PIETERMAAI (kathedraal): zat.: 19.00, zon.: 06.00, 09.00 (hoogmis) en 19.00; SANTA MARIA: zat.: 19.00 (Ned.), zon.: 07.00, 09.00 en 19.00; SANTA FAMIA: zat.: 19.00, zon.: 06.00, 09.00, 11.00 (Engels) en 19.00; SANTA ROSA: zat.: 18.30, zon.: 07.30, 09.00 en 18.30; SAN WILLIBRORDUS: zat.: 19.00, zon.: 09.00; SOTO: zat.: 19.00, zon.: 09.00; STEENRIJK (O.L.Vrouw van Altagracia): zat.: 19.15, zon.: 08.00, 10.00 en 18.00; SUFFISANT (O.L.Vrouw van Fatima): zat.: 18.00, zon.: 09.00, 18.00 (Portugees); WESTPUNT (H.Petrus): zat.: 19.00 en zon.: 08.30; hulpkerk Lagoen (H.Johannes): zon.: 10.00; WISHI (H.Theresia): zat.: 19.00, zon.: 08.00 en 18.00; ZUID BONAM (H.Judas Thadeus): zat.: 18.30, zon.: 08.30 en 17.30.

★★★

MOTO: 05.00 uur; GROOT KWARTIER: 05.00 uur; JANDORET: 05.00 uur; JANWE: 05.00 uur; KORAAL SPECHT: 05.00 uur; MONTAGNE: 05.00 uur; PIETERMAAI: 05.00 uur; SANTA MARIA: 05.00 uur; SANTA FAMIA: 05.00 uur; SANTA ROSA: 05.00 uur; SAN WILLIBRORDO: 05.00 uur; STEENRIJK: 05.00 uur; SUFFISANT: 05.00 uur; WESTPUNT: 05.30 uur; WISHI: 05.00 uur; ZUID-BONAM: 05.30 uur.

★★★

PROTESTANTSE KERKDIENSTEN
VERENIGDE PROT. GEMEENTE
FORTKERK: 09.00 en 19.00 uur ds Jukema;
EMMAKERK: 09.30 uur ds V/d Klis.
EBENEZER CHURCH: 10.15 uur ds Smith (doop); 19.00 uur ds Smith.
Tijdens ochtenddiensten in de Fortkerk en Emmakerk is er crèche.

★★★

GEREFORMEERDE kerk te Mundo Nobo: 09.30 uur ds R.Berggraaf en ds G.H.Renting (gez. dienst met de EBG).

★★★

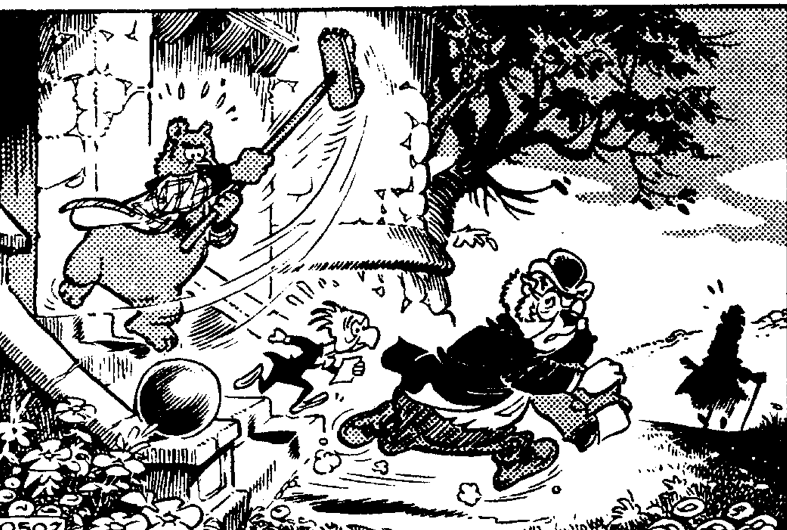
KAPEL marinebasis Parera: iedere zaterdagavond om 18.45 uur rk.-eucharistieviering.

★★★

GEREFORMEERDE kerk (vrijgemaakt), Arowakenweg 28: 09.00 uur ds J.J.Schreuder; 17.00 uur ds D.T.Vreugdenhill.

★★★

Heer Bommel en de unistand

0507 — Het is begrijpelijk, dat heer Ollie zijn bezinning verloor na alles wat hij doorstaan had. Hij greep dan ook de bezem, die Joost bij zich had, en wees de bezoekers de deur. "Dit is een bedreiging van ambtenaren in functie!" riep de heer Dorknoper toen hij op de weg tot stilstand kwam. "Dit, gevoegd bij de andere overtredingen, zou wel eens ernstige gevolgen kunnen hebben". "Het is strafbaar," piepte de heer Ontok. "Ernstige stijlbreuken in een mogelijk monument, en dan dit! Barbarij. Een voorbeeld van dreigende verkrotting!". "Wat is er aan het handje?" vroeg de markies de Cantecler, die toevallig langs kwam.
De beambten wendden zich tot hem en heer Bommel, die in machteloze woede de bezemsteel omklemde, zag hen de toestand uitleggen. "Niet zozeer van historische waarde," hoorde hij Ontok roepen. "Maar toch bepalend voor het stadsbeeld. Behorend tot restauratie- en renovatiebeleid". "In handen van een onbevoegde," vulde Dorknoper aan, en daarop ontwikkelde zich een gesprek, dat door de afstand onverstaanbaar was. Maar de stem van de edelman, die glimlachend had toegeluisterd, drong duidelijk tot hem door. "Monumenten en monumenten zijn niet hetzelfde," sprak deze. "Men wil nog niet inzien dat het om de bewoner gaat. Volgens mij verdient de uitzetting van de huidige bewoner overweging. Daar zou de hele omgeving van opknappen".

Papia un, papia dos

Despues di Statuut kiko?

E ANJA AKI STATUUT ta kumpli 25 anja ku e ta na funkshon. Originalmente tabata un akwerdo politiko entre tres partı di Reino Hulandes, pero pa e ultimo 4 anjanan e ta un tratado entre Hulanda y Antiyas komo Surnam na November di '75 a proklamá su mes independiente.
Te awor ku nos ta bayendo den e di dos kwartu di siglo di e areglo aki, no ta definí ainda e tempu ku Antiyas lo disidi na bai riba su mes. 25 anja pasá ora ku, despwes ku Doctor da Costa Gomes tabata un di esnan ku a hasi 'n gran trabow den preparashon di e Statuut, pero ku den seremonia solemne na Den Haag tabatin komo firmante antiyano Efraim Jonckheer, no tabatin asina tantu atenshon pa e islanan aki independisá nan mes y más bien tabata konsentrá den politika interno, riba e manera ku por a duna e teritorionan insular más autonomia.
E último aki ta te ainda e loke kada un di e Islanan ta haya más importante y ta parse ku lo tin den e Gabinete Martina mas konsentrashon na Aruba su "losmentu" for di e otro islanan, ku lo tin pa pone Antiyas konta nashon riba su mes pianan.
Den e dianan aki den observashon di e 25 anja di Statuut, lo no falta un analisashon di e beneficio y defisiensianan politiko ku e dokumento a trese na manifiesto pero sigur ta ku di 1954 pa awor no tabatin un planeamentu pa a yega na un Antiyas soberano. Ni despwes ku Surnam a hasi e importante paso, no a surgi serka nos Gobernantenan e deseo pa a kuminsa planea kun seriedad pa logra ku Antiyas lo por a kumpli ku loke Hulanda a partisipa na más ku un okashon ku ta su deseo, esta pa Antiyas tambe independisá su mes. E Gabinete saliente, ku tabata esun di Rozendal, a mustra ku no tabatin purá pa atende e asuntu di independensia y a laga vagamente stipulá ku esey lo bini ora ku Antiyas ta klá p'e.
Gabinete Martina, por lo menos pa loke ta su integrantenan di Korsow, aparentemente lo kier mira kón tempu lo mustra pa un kontinuashon di Antiyas manera e ta awor konsistiendo di 6 Isla, pero hasiendo tur e konseshonnan na Aruba ku lo permiti MEP presentá su mes komo Partido kumplidó ku e loke el a bini ta priminti e pweblo Arubano ya pa varios anja. Esey lo ke men un Antiyas ku lo ta forma pa e "otro" Islanan, pero ku un relashon "institusionalisa" ku Aruba.
Politikamente esey ta e enkargo más difisil y kompliká ku tin pa e Gabinete Martina, pero ku e tin di duna tur atenshon n'e den su periodo di gobernashon sino un di e dos partnernan mayor den e gobierno, lo faya totalmente ku loke el a priminti su votadornan. Yegando na 25 anja di Statuut komo dokumentu politiko riba kwal nos pais ta fundá, no tin por lo tantu definí kiko lo sigi pa nos despwes di Statuut. Nos no sa ku ta pa unu, dos, of más tantu anja nos lo tin di keda observá 15 di december komo e fecha pa rekorda e punto más lew ku nos a yega, politikamente, den nos historia...... Pa loke ta Aruba, di tur manera 1981, ya kaba ta proklamá komo e anja ku e Isla aki lo ta riba su mes. Ta di spera pa mira, kiko lo pasa, y kiko lo keda sin pasa.

Te otro siman,
AMILCAR.

GRADICIMENTO

Na nomber di famianan: Winklaar, Muller, Lepelaars y Alders, nos kier a gradici tur famia, amigo y conociman cu a mustra nos nan atencion na ora di morto y entierro di nos querida e inolvidable esposa — mama — wela — y suegra:

MARIA CATHALINA WINKLAAR
(Catrien di Janchi)

Danki na tur esnan cu a manda telegram, kaarchi, krans y flor.
Un gradicimento especial ta bai na Dr. Welvaart, Zr. Booi, Zr. Seraus, y verpleegsternan di hospitaal San Francisco.
Boso atencion tabata un gran consuelo pa nos.

GEZ. MARTINA: "WET GEEN PAPIEREN TIJGER"

Anachronismen (nog) niet verdwenen

Raad accepteert algemeen tippelverbod

WILLEMSTAD — De Eilandsraad van Curacao is vannacht om één uur in meerderheid accoord gegaan met de wijzigingen in een bestaande politie-verordening waarmee over drie maanden voor Curacao een algemeen tippelverbond van kracht wordt. Alleen de eenmansfractie van Frente Obrero stemde tegen, haar de heer Wilson „Papa" Godett zei omdat de wet aan de willekeur van de politie-agent overlaat uit te maken wanneer iemand zich schuldig maakt aan tippelen. Gezaghebber mr Ornelio Martina zegde de raad toe dat binnen een jaar een compleet herziene versie van deze verordening klaar zal liggen voor behandeling, waar alle anachronismen uit zijn.

Het aantal vragen van raadsleden over de inhoud van deze Algemene Politie-Verordening (APV) die omgezet is in een eilandsverordening ter bescherming van de openbare orde en de veiligheid van de gemeenschap) was groot. Aanvankelijk leek het voorstel voor wetswijziging in de vergadering ook geen schijn van kans te maken toen leden de ontwerpers richtten op tal van anachronismen in de wet, die niet waren aangepast aan de bestaande omstandigheden en denkwijzen. Zo is het verboden volgens de bestaande wet om geitenoten te vervoeren in het tweede of derde district, terwijl dat wel mag vanuit het eerste (stads) district. Gezaghebber Martina legde uit dat dat verband hield met de vroegere diefstallen van landbouwproducten.

Geschrapt werd aan de andere kant wel het artikel artikel waarin een verbod werd opgelegd om huizen wit te [illegible]. Dat verbod was [illegible] indertijd omdat een [illegible] meende [illegible] te krijgen van de wit geverfde gebouwen.

Nadat gezaghebber Martina de toezegging had gedaan aan de raad dat binnen een jaar een nieuw, geheel aan de omstandigheden aangepast wetsontwerp klaar zou liggen voor behandeling in de raad, ging een groot deel van de raadsleden om en stemde voor. Alleen de heer Godett bleef zich er tegen verzetten. De gezaghebber beloofde tevens dat binnen een half jaar het BC al een eerste concept-wijziging ter behandeling krijgt.

DISCRIMINATIE

In antwoorden van het plaatselijk hoofd van politie op vragen van raadsleden werd benadrukt dat met het voorstel geenszins geaasd wordt op complete eliminatie van prostitutie, maar wel op opheffing van de straatprostitutie, het tippelen, zoals dat de laatste tijd in de binnenstad op enkele plaatsen uit de hand dreigt te lopen.

„Het is op de eerste plaats een bescherming tegen onze eigen mensen en misschien dat dat niet altijd even prettige gevolgen heeft voor een groep buitenlanders", zei de gezaghebber. Hij beloofde zijn invloed te zullen aanwenden om er voor te zorgen dat de vrouwen van bepaalde landen niet gediscrimineerd worden bij aankomst op het vliegveld.

Evenmin is het de bedoeling om alle feesten te verbieden, maar wel op het aantal feesten beter te regelen en niet geheel vrij te laten. Aangezien de wet alszodanig niet direct van kracht wordt, maar pas drie maanden na nu, worden de feesten die gepland staan voor het einde van het jaar ook nog niets in de weg gelegd. In die tussentijd kan aan de bevolking ruime informatie worden verstrekt ten aanzien van de bepalingen waaraan gehouden moet worden worden in het vervolg.

Dat geldt ook voor houders van vee in de binnenstad (in de bebouwde kom), die negen maanden de tijd is gegund om hun zaak over te hevelen naar de buitendistricten. Inclusief de drie maanden, voordat het wet wordt, hebben die een jaar gekregen. De aanvankelijk gestelde drie maanden zijn uitgebreid. Met een betere informatie over al deze nieuwe (en oude) regelingen zal ook het werk voor de politie om het allemaal te controleren worden verlicht. Dat het voorstel voor wijziging zo lang is blijven liggen heeft volgens gezaghebber Martina vooral te maken gehad met het feit dat er twee verkiezingen hebben plaats gehad dit jaar en de Eilandsraad lange tijd niet heeft kunnen functioneren.

Tot slot zei de gezaghebber nog: „Het is geenszins de bedoeling dat deze aangepaste eilandsverordening gaat werken als een papieren tijger. Het is geen tijger waar iemand bang voor hoeft te zijn, maar het zal een nieuwe leefwijze moeten brengen".

De heer Godett kon zich niet verenigen met de inhoud als geheel, wel met enkele passages. Hij vond dat met de passage over het tippelverbod het prostitutie-kamp Campo Alegre wordt bevoordeeld ten koste van de arme bordeelhouders in de binnenstad. Hij vroeg zich af of het BC niet bezig was de belangen van een bepaalde groep kapitalisten veilig te stellen op deze manier. „Bovendien willen we nu nog roomser zijn dan de paus", zei het Frente raadslid.

„Op de andere eilanden, bijvoorbeeld Bonaire, worden geen expliciete maatregelen genomen tegen de straatprostitutie. Daar wordt zelfs een pastoor weggewerkt die zich verzet tegen de komst van een „campo". Maar ja, laten we dan de strijd aanbinden tegen de prostitutie als geheel, inclusief ons Campo Alegre en ook tegen alle regeringen die hun mensen niet de nodige verzorging geven zodat die zich genoodzaakt voelen elders als prostitutees te gaan werken".

Bij de stemming bleken achttien leden voor de wet te zijn met de belofte van een spoedige herziening en een één tegen. Twee raadsleden waren op het moment van stemming niet aanwezig.

Commentaar

HALF WERK

NA VEEL WIKKEN EN wegen is de Eilandsraad gisteravond akkoord gegaan met enkele wijzigingen in een 27 jaar oude politie-verordening. Gezaghebber mr Ornelio Martina heeft als plaatselijk hoofd van politie de ingediende voorstellen zo goed mogelijk getracht te verdedigen en is op enkele punten ook meegegaan met de kritiek gelanceerd door raadsleden en het amendementen toegepast.

Waar niet aan getornd is zijn de vele allang achterhaalde artikelen in die verordening, de anachronismen. Een voorbeeld daarvan is artikel 43: „Het is verboden holle voorwerpen waarin of waartussen hemelwater zich kan verzamelen op of tegen hekken, palen en afsluitingen of percelen te bevestigen of bevestigd te hebben". Tijdens de vergadering van gisteren werden legio voorbeelden aangehaald.

Opmerkelijk was dat gisteren in het begin zelfs nog even gesproken werd van „politieke moed" het ontwerp voor openbare behandeling aan te bieden. Dat betekent dat de voorgangers van deze raad en dit BC weinig politieke moed hebben gehad. Erkend werd dat de openbare behandeling lang op zich heeft laten wachten, maar dat moet grotendeels worden toegeschreven aan de politiek verwikkelingen, waardoor de Eilandsraad van Curacao eigenlijk vanaf januari dit jaar niet meer aan de normale bezigheden toegekomen is.

Juist omdat de behandeling niet voorspoedig is verlopen, was er dus meer tijd om de hele verordening aan een grondige herziening te onderwerpen. Dat betekent dat met alle gemak alle anachronismen er uit gehaald kunnen worden. Dit verwijt mag niet doorgeschoven worden naar de politie-autoriteiten alleen, maar naar het hele BC en de Eilandsraad die deze verordening namelijk maar liefst driemaal ter behandeling hebben gekregen in de Centrale Commissie-vergadering. Dat betekent dat toen al had moeten worden gewezen op bepaalde achterhaalde passages en daarmee niet gewacht had moeten worden tot de openbare behandeling. Dat betekent dat zowel de (vorige) raad, als de indieners van het voorstel, half werk hebben geleverd en het komende jaar dat werk alsnog moeten zien af te ronden. Deze handelwijze is niet de meest voor de hand liggende aanpak.

Toeslagen omhoog voor studenten op Puerto Rico

WILLEMSTAD — Gedeputeerde Frank Rozendal van Onderwijs verklaarde tijdens de vergadering van de Eilandsraad gisteravond dat besloten is de toelage voor de eilandsbursalen op Puerto Rico te verhogen. Die beslissing is gistermorgen op het bestuurskantoor gevallen.

Eerder deze week maakte de Amigoe melding van het bezwaar van de Curacaose bursalen op Puerto Rico dat de toelage niet is verhoogd, ondanks toezeggingen daarvoor gedaan door ondermeer gedeputeerde Rozendal. Daardoor zijn de studenten financieel in de knel komen te zitten in verband met de huishuur en de bedragen die betaald moeten worden voor water en electriciteit.

Statuut 25

(Vervolg van pag. 1)

bepalen. Zolang dat niet is geschied mag niet anders verwacht worden van Koninkrijkspartner Nederland dat zij zich houdt aan de bepalingen opgenomen in het Statuut; zoals dat een kwart eeuw geleden is gevestigd. De geest daarvan wordt uitgestraald in de préambule, die spreekt over de eigen belangenbehartiging en op voet van gelijkwaardigheid de gemeenschappelijke belangen verzorgen en wederzijdig bijstand verlenen". De recente gang van zaken heeft op de Antillen sterk de indruk achtergelaten dat Nederland al vooruit loopt op ontwikkelingen die komen en daarbij de geest van het Statuut wel eens rechtelijk verwaarloost. Als de Antillen tonen zich serieus bezig te houden met een goede opzet in eigen huis, zal de tweede Koninkrijkspartner daar niet dwars doorheen mogen gaan. Dat hadden de twee partijen in elk geval moeten leren uit 25 jaar Statuut.

Eensluidende aanbevelingen over defensie

WILLEMSTAD/DEN HAAG — Een subcommissie van de Koninkrijkswerkgroep, die zich speciaal bezig houdt met defensie-aangelegenheden, heeft gisteren haar vergadering - op Saba gestart - op Curacao afgerond. Er is door de vertegenwoordigingen van alle eilanden en van Nederland consensus bereikt over een reeks aanbevelingen bestemd voor de plenaire vergadering in januari op Aruba.

In de afgelopen dagen heeft een groep werkgroepleden onder leiding van generaal-majoor G.Lamers van Nederland op Saba vergaderd over de kwestie van de defensie dat een belangrijk discussiepunt is tussen vooral Nederland en de zes eilanden. De Antillen willen de Nederlandse marine zolang mogelijk behouden, terwijl Nederland zich er vooral militair zo snel mogelijk van los wil. De werkgroep had het plan om in alle rust op Saba een serie aanbevelingen te doen voor de vergadering van januari. Er is blijkbaar algehele overeenstemming bereikt over enkele raadgevingen, die nu formeel worden opgesteld voor de plenaire vergadering. De werkgroepleden wilden geen woord loslaten over de inhoud ervan. De vergadering werd gistermorgen op Curacao afgerond.

In Den Haag vergaderde gisteren werkgroepvoorzitter Barend Biesheuvel met de leden van de Kamercommissie voor de Antillen en daar kwam ook de kwestie van de defensie aan de orde. Hoewel ook daar weinig werd losgelaten over hetgeen besproken was, werd in elk geval duidelijk dat dit een van de meest belangrijke beslissingen zal kunnen zijn die genomen moeten worden over enige tijd door Nederlandse en Antilliaanse politici.

WILLEMSTAD — Tijdens de vergadering van de Eilandsraad kwam de slechte riolering voor het gebouw van het bestuurskantoor, de "werkplaats" van het BC, ook aan de orde. Verbetering van het afwateringssysteem kost evenwel enkele tonnen, vandaar dat nog geen beslissing genomen is. Als tezijnertijd die beslissing valt, kan beter meteen overwogen worden die weg ook een goede opknapbeurt te geven, want het lijkt erop dat de Concordiastraat alle records breekt van de vele malen dat een weg werd opgelapt op een zo kleine afstand.

Stationsgebouw heet weer "Hato"

WILLEMSTAD — Gedeputeerde Faou Metry vertelde de Faou Metry vertelde de Eilandsraad dat het vliegveld van Curacao weer de oude naam "Hato" terugkrijgt en die naam zal worden aangebracht op het stationsgebouw. De naam CIA (afkorting van Curacao International Airport) wordt afgezworen omdat die onprettige associaties oproept met een andere gelijknamige organisatie in het buitenland. Voorlopig zal in de officiele stukken steeds de volledige naam Curacao International Airport gebruikt worden.

Met de MLD is in principe overeenstemming bereikt over verhuizing van die afdeling naar een ander deel om zo meer plaats vrij te krijgen voor gebruik als opslagplaats van vracht. Er zal nog contact opgenomen worden met de Marine over de verhuiskosten en de verdere regeling van deze kwestie.

Wega teca dicht wegens vakantie

WILLEMSTAD — De Wega-teca (Speel-o-theek) van de stichting Totolica sluit vanavond (vrijdag) zijn poorten tot 9 januari. Wega-teca staat de ouders van gehandicapte kinderen ten dienste met het oog op het speciale speelgoed, dat deze kinderen behoeven, mede voor hun ontwikkeling.

Cultureel TV-evenement op Statuutdag

WILLEMSTAD — Ter gelegenheid van de viering van '25 jaar Statuut' wordt morgenavond om 9 uur via alle TV-stations van de Nederlandse Antillen - TeleCuracao, TeleAruba en Tele-Windwards - een programma uitgezonden met zang, dans en folklore van de zes Antilliaanse eilanden.

De gedachte achter het programma was het streven om op deze Statuutdag de culturele verbondenheid van de zes Antilliaanse eilanden tot uitdrukking te brengen.

Opnamen werden gemaakt op Aruba, Bonaire, Curacao én op de Bovenwinden.

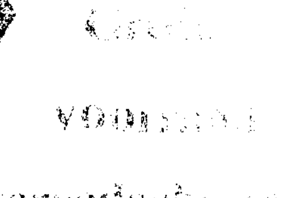
Aruba wordt vertegenwoordigd door de dansgroep Simadanza van Astrid Salazar en door de komiek Vale Croes. Voor Bonaire treedt het koor 'Kanta Orquidea' op. Van St Maarten komt 'The Cole Bay Theatre Co', van St Eustatius 'Lord Gene and his Stringband' en van Saba de schrijver Cliffe Smith, die zal voordragen uit eigen werk. Curacao tenslotte wordt vertegenwoordigd door de dansgroep 'Magnolia '79', door Yuchi ku su kaha di orgel' en het danspaar Sterling en Marla.

Behalve dat het programma een cultureel evenement is, zullen ook de gezaghebbers van Curacao, Aruba, Bonaire en de Bovenwinden te zien zijn met een korte boodschap, waarin zij verwoorden welke betekenis het Statuut voor hen heeft.

De uitzending van het programma, een eigen ATM-productie, werd mede mogelijk gemaakt door het Departement van Cultuur en Opvoeding. Als (free-lance) producer fungeerde Ced Ride en als cameraman Papa Zimmerman; de montage werd verricht door Rudy Haakmat.

Zakenvaria

IN VERBAND MET een te verwachten grote stroom Venezolaanse toeristen heeft het departement van Economische Zaken en het departement van Arbeid en Sociale Zaken vergunning verleend aan de winkels in het stadsdistrikt om op de zondagen 16 december en 23 december 1979 open te mogen zijn en overwerk te doen verrichten van 09.00-13.00 uur.

AGENDA ARUBA

LOSSE NUMMERS op Aruba dagelijks verkrijgbaar bij:

ORANJESTAD: Zepp Wever, Ingrid, La Fama, Popular en Piet Sodafountain.

SAN NICOLAS: Nicolas Store, De Wit Stores in Aruba Caribbean- en Sheratonhotel, Van Dorp in Americana en Holiday Inn drugstore.

Kantooruren: 08.00-12.00/14.00-17.30 uur; zaterdag gesloten.

Telefoon: 4333, 4334, 4335. Voor spoedgevallen na kantoortijd: 1639, 2316 en 2950.

Bankrek. nr.: 248-1 Barclays Bank.

Taxicentrale: 24 uur per dag, tel.: 2116 of 1604.

POLITIE: 4555
ALARMCENTRALE: 4255.

BIOSCOPEN
ORANJESTAD: Boulevard: 20.30 The silver bears (14 jr.); 24.00 Hot sex in Bangkok (18 jr.). Rialto: 20.00 Seven men of Shaolin (14 jr.); 22.30 Apasionata (18 jr.).
BALASHI: Drive-in: 20.30 en 24.00 My name is nobody (14 jr.).
SAN NICOLAS: Principal: 20.30 Manhunt (18 jr.); 24.00 The love of Cynthia (18 jr.).

BOTICA'S: Oranjestad: Oduber, tel.: 1780; San Nicolas: San Lucas, tel.: 5119.

WACHTREGELING DOKTOREN
Oranjestad, Sta Cruz, Paradera en Noord: spreekuren: zat. en zon. van 09.30-10.30/17.30-18.30 uur: dokter Z.I.V. Voditka, tel.: 4281.
San Nicolas en Savaneta: dokter H. Vervest, tel.: 7034.

★★★

WEEKEINDDIENST tandarts t/m maandag 08.00 uur gelieve telefoniste Dr. Horacio Oduber ziekenhuis op te bellen, tel.: 4300.

WIT GELE KRUIS: Oranjestad, tel.: 3168, Noord: tel.: 3425; Sta Cruz en Paradera: tel.: 8288; Savaneta en Brazil: tel.: 7020; San Nicolas: tel.: 5903. Tijdens kantooruren: Dakota, Patiastraat 27, tel.: 4444.

★★★

DIVERSEN
FLIGHT INFORMATION CENTER: dagelijks geopend van 07.00-20.00 uur; na 20.00 uur informaties via verkeerstoren.

CONNIE FRANCIS CLUB: Apollo.

ARUBA TOASTMASTERS CLUB: 20.00 uur Installation of board-Holiday Inn.

COLEGIO ARUBANO (tgv. [illegible] bestaan): 19.00-24.00 [illegible].

CULTUREEL CENTRUM ARUBA (tgv. 25-jarig bestaan): 20.30 concert door [illegible] muziekschool.

ZATERDAG
BIOSCOPEN
ORANJESTAD: Boulevard: 20.30 The silver bears (14 jr.); 24.00 Hot sex in Bangkok (18 jr.). Rialto: 20.00 Seven men of Shaolin (14 jr.); 22.30 Apasionata (18 jr.).
BALASHI: Drive-in: 20.30 en 24.00 My name is nobody (14 jr.).
SAN NICOLAS: Principal: 20.30 Manhunt (18 jr.); 24.00 The love of Cynthia (18 jr.).

DIVERSEN
COLEGIO ARUBANO (tgv. [illegible] bestaan): 16.00-24.00 Kermis.

CONNIE FRANCIS CLUB: Jaarlijkse feest met Cryptus [illegible].

FEDERACION TRAHADOR... DI ARUBA: 21.00-03.00 uur feest te Caruso Ranch te [illegible].

Bijeenkomst over toelaten vreemdelingen

FTA prijst initiatief van de gezaghebber

ORANJESTAD — Gezaghebber Frans Figaroa heeft met initiatief genomen om zondagmiddag in Trocadero een vergadering te beleggen, waarvoor alle instanties betrokken bij toelating van vreemdelingen tot Aruba, aanwezig zullen zijn. FTA-voorzitter, Richardson, was gisteren tijdens de persconferentie vol lof over dit initiatief van Aruba's eerste burger.

De heer Richardson wees erop dat zijn vakbond zich ernstig zorgen maakt enerzijds over de toelating doch anderzijds ook over de training van geschikt personeel. In dit verband wees de heer Richardson er op dat tijdens besprekingen met gezaghebber Maduro en minister van Justitie, mr Henry Fingal, destijds met de FTA duidelijk gesteld werd dat wanneer een vreemdeling eenmaal voor een bepaalde functie was toegelaten, hij kan doen en laten wat hij wil, waarbij wel duidelijk bleek dat er bijvoorbeeld weinig aan te doen was indien zo'n persoon niet met mensen kon omgaan en het ene probleem na het andere veroorzaakte.

Ook was het niet juist dat een dergelijk persoon na problemen rustig kon "verdwijnen", terwijl een lokaal iemand voor de rechter werd gebracht. De heer Richardson was van mening dat wanneer een vreemdeling voor een bepaalde functie wordt toegelaten naast hem een "counter part" moet worden benoemd die dezelfde betaling krijgt. Ook dient nadrukkelijk gesteld te worden dat de Antilliaanse wetten eveneens op deze toegelaten vreemdelingen van toepassing zijn.

SPORT
SOFTBALL
09.30 Pch Rum Shop vs Warawara;
11.30 Unicon vs NCR;
13.00 Brazil vs Arston;
14.30 Cacique vs Hospitaal-terrein Pos Chiquito.

10.00 Ambtenaren Bonaire vs DOW Pampers Aruba; 11.30 Nos Pan Curacao vs Postkantoor Aruba; 13.00 Montaña Braves vs Hit Bambuco; 14.30 verliezers 1 vs verliezers 2; 16.00 winnaar 1 vs winnaar 2-Montaña Ballpark.

VOETBAL: 10.00 SV Nos Pan Curacao vs DOW Pampers Aruba; 11.30 SV Ambtenaren Bonaire vs SV Post Aruba; 13.00 Something Special vs SV Cosmos Aruba; 14.30 verliezers A vs verliezers B; 16.00 winnaar A vs winnaar B-SCA-footballpark, Paradera.

BASEBALLTOERNOOI: 10.00 Nutricia vs Cauchos General; Amigoe vs Lipton's Tea; Casa del Mimbre vs Libby's en Caribe vs Dakota-terrein te Camacuri.

ARUBA RADIO CONTROL CLUB: 10.30-15.00 uur acrobatische show en wedstrijden met kleine door radio controle gedirigeerde vliegtuigen-Westpunt.

ARUBAANSE ATLETIEK BOND: 16.00 wedstrijden in het Wilhelminastadion.

★★★

ZONDAG
BIOSCOPEN
ORANJESTAD: Boulevard: 18.00 Return from witch mountain (al); 20.30 The silver bears (14 jr.). Rialto: 18.00 Peter Pan (al); 20.00 Seven men of Shaolin (14 jr.).
BALASHI: Drive-in: 19.00 For mis pistolas (al); 21.00 My name is nobody (14 jr.).
SAN NICOLAS: Principal: 18.00 Pipi Langkous en de piraten (al); 20.30 Manhunt (18 jr.).

CONNIE FRANCIS CLUB: 10.00 bake sale.

COLEGIO ARUBANO: 10.00-17.00 uur kermis.

ARUBA SECRETARIS ASSOCIATION: ledenvergadering in het Holiday Inn Casibari room.

TOERISTENSCHIP: 08.00-23.00 Veendam-vert. Selma.

ARUBAANSE MUZIEKSCHOOL: 16.00 kerstconcert.

SPORT
CAMACURI BOWLING CENTER: 13.00 X-mas basket bowling tournament.

SOFTBALL: vanaf 09.30 uur-terrein Pos Chiquito.

(terrein Brazil): 10.00 Cardinales vs SB Cubs; 11.45 Pepsi Cola vs Boulevard Center; 13.30 Whisky Devils vs Amstel Vets;

(terrein Olympic): 10.00 WRH Stars vs Warawara Stars; 11.45 Maduro Sluggers vs Buena Vista Sl.

(terrein Trappers): 10.00 Planters vs Bronx Birds; 11.45 Boek. & Kelly Constr. vs Estrella; 13.30 Mansur vs Caribe.

TELEARUBA
VRIJDAG: 17.00 little people; 17.30 Spencer pilots; 18.15 cartoons; 18.30 Eng. nieuws; 18.45 noti-deportivo; 19.00 telenovelas: Viviana; 19.30 cocktail musical-local; 20.00 telenoticias; 20.30 Mañda; 21.00 Hawaii Five-O; 22.00 Sanford & Son; 22.30 wrestling.

★★★

ZATERDAG: 16.00 ren je rot; 16.30 Shazan; 17.00 new Casper cartoon show; 17.30 300 millones; 18.15 telesisteme; 18.30 Eng. nieuws; 18.45 science report; 19.00 the Jeffersons; 19.15 actualidad; 20.00 telenoticias; 20.15 music o/t world; 20.30 the next step beyond; 21.00 25 jaar Statuut; 22.00 soap; 22.30 teleteatro: One of my wives is missing.

★★★

ZONDAG: 15.00 club PTL; 16.00 NBA: basketball: Los Angeles vs Denver; 17.30 studio sport; 18.45 Eng. nieuws; 19.00 good times; 19.15 AVP-progr.; 19.45 instituto di cultura; 20.00 telenoticias; 20.15 [illegible]; 20.30 sports spectacular; 21.55 discoshow-local; 22.30 Starsky & Hutch.

Vakbonden willen over FCCA praten bij bezoek van min. Van der Stee

ORANJESTAD — Tijdens een gisteren gehouden persconferentie verklaarde FTA-voorzitter, Clarence Richardson dat zijn vakbond, de SEPA en SIMAR met minister Van der Stee willen praten over de problemen rond de FCCA en de huisvestingszaken op Aruba. Er zijn ook na het gesprek met gedeputeerde Charro Kelly nog teveel vragen onbeantwoord gebleven. De heer Richardson noemde de gehele gang van zaken rond de FCCA bijzonder vreemd en wees erop dat de FTA bij de benoeming van de bestuursleden door het Bestuurscollege er reeds op gewezen had dat niet correct en democratisch geschiedde. Dit gold zeker ten aanzien van de vertegenwoordiger van de vakbonden. Veel commentaar hebben we gehoord en gelezen, aldus de FTA-voorzitter, maar er zijn nog vele vragen onbeantwoord wat er nu eigenlijk precies is gebeurd.

Tijdens het gesprek met ged Kelly en de vakbond kwam bijvoorbeeld niet uit de doeken wat er nu gebeuren gaat met de twintig mensen die aan het bouwen zijn en een financieringsovereenkomst tekenden. De vakbonden FTA, SEPA en SIMAR zijn van plan hierover minister Van der Stee te benaderen om meer inlichtingen te krijgen. Voor de FTA en vakbonden was het een bijzonder vreemde zaak dat een man als Julio Quyada als waarnemend directeur kon optreden. De FTA kent de "background" van deze man bijzonder goed en zou hem nooit accepteren als vertegenwoordiger in het FCCA-bestuur.

Vorige week werd met ged. Kelly vergaderd waarbij werd overeengekomen dat de vakbonden twee personen voor het FCCA-bestuur zullen voordragen. De vakbonden wezen hiervoor aan Richard Mercera en Clarence Richardson. De vakbonden geven geen voorkeur hieraan, maar wel dat zij het vertrouwen van de vakbonden hebben. Duidelijk hebben de vakbonden gesteld dat wie in het bestuur benoemd wordt goed uitkijkt wat er gaande is en wat er gedaan wordt. Mocht een en ander niet kloppen met de opzet van het geheel dan zal deze vakbondsvertegenwoordiger direct zijn ontslag nemen.

Inzet Concord casino laag wegens wantrouwen

ORANJESTAD — Gezaghebber Frans Figaroa heeft na ingewonnen informaties aan twee Amerikanen toestemming verleend om tijdelijk in het Concord-casino te werken, hetgeen bij de werknemers van dit casino, die de gezaghebber verzocht hadden dergelijke toelating niet te geven, in slechte aarde is gevallen, aldus verklaarde FTA-voorzitter Clarence Richardson tijdens een donderdagmiddag gehouden persconferentie. Voorts zou de directie van het Concord-casino hebben verklaard dat verlaging van de maximum inzet naar vijf dollar geenszins een boycot van de overheid is, maar omdat men het lokale personeel niet vertrouwt. Indien dit werkelijk het geval is, aldus de FTA-voorzitter, dan is dit een belediging van onze mensen die wij onder geen omstandigheden kunnen noch zullen accepteren. De vergunning zou zijn gegeven aan de heren Swanson en Cordino nadat gezaghebber Figaroa van diverse departementen de nodige inlichtingen hierover had gekregen. Er zouden nog twee aanvragen voor McClure en Selt bij de overheid ingediend zijn om de staf van het Concord-casino te versterken.

De heer Richardson was er niet voor dit soort mensen steeds maar wordt toegelaten en wees erop dat vijf maanden geleden een onderzoek naar de manager Leon Sandberg werd gevraagd met het verzoek hem uit te zetten.

Het onderzoek werd ingesteld, doch het resultaat was dat de manager van het casino een "zoete jongen" was en het personeel de problemen veroorzaakte, aldus de FTA-praeses.

Tenslotte stelde de heer Richardson dat het toerisme een van de belangrijkste pilaren van Aruba is en dat de werknemers hun steentje daartoe moeten bijdragen. De afspraken dienen toch wel duidelijk gesteld, aldus de heer Richardson dat de Arubaanse werknemers bereid zijn en kunnen bijdragen op positieve wijze. Men zal echter niet moeten vergeten met dit soort voorvallen dat de bekende emmer zal overlopen met alle gevolgen vandien en dan kan men de werknemers hiervoor niet aansprakelijk stellen, aldus de FTA-voorzitter.

Veertig mille verduisterd

ORANJESTAD — Door een handelszaak in Oranjestad werd bij de recherche aangifte gedaan van verduistering van een bedrag dat rond de veertigduizend gulden zou liggen. Een en ander zou verband houden met het inklaren van goederen dat door een werknemer geschiedde.

In verband met het onderzoek heeft de recherche de inklaarder van het betrokken bedrijf, R.R., ingesloten voor verder onderzoek.

KERKDIENSTEN
BRASIL: 09.00 en 19.00;
DAKOTA: (zat.: 19.00), 06.30 en 19.00;
EMMANUELKAPEL: 07.30;
NOORD: (zat.: 19.00), 07.30 en 18.00;
ORANJESTAD: (zat.: 19.00), 06.30, 10.00, 17.00 en 19.00;
PARADERA: (zat.: 19.00), 17.30 en 17.30;
POS CHIKITO: 08.00;
SAN NICOLAS: (zat.: 19.30), 09.00 en 19.00;
SANTA CRUZ: (zat.: 19.00), 06.30, 09.00 en 17.30;
SAVANETA: (zat.: 19.00), 17.30;
TANKI LEENDERT: 09.00.

★★★

KAPEL Marinierskazerne: elke zaterdagavond om 18.30 uur is er kerkdienst, met als voorganger pater Hein Buskermolen in de Ned. taal. De kerkdiensten cq. vieringen zijn bedoeld voor zowel katholieken als protestanten gelovigen, zowel voor militairen en hun gezinnen als voor burgers.

HET HEMDJE

HET IS BEZOEKTIJD. Ik zit in de zaal van het ziekenhuis een van die banken welke ten gerieve van de bezoekers zijn neergezet en ik heb dat zijn als het ziekenhuis ... Ik zie het gezicht van de mensheid op weg naar het zieke deel, optimistisch, onzeker, met een tikje van een timide uitdaging.

Eerst defileerde een heel gezin naar de lift, de moeder voorop met een enorme, geblokte thermoskan als een processiekaars voor zich uit geheven, daarna de vader met roeiende armbewegingen, gevolgd door een kinderstoet in afnemende grootte. Elk had een pakje dat gewikkeld was in tweedehands kerstpapier. Mirre, wierook en warme chocolademelk.

Toen was daar Mr Huzza. Hoe zijn echte naam is weet ik niet, ik heb hem maar zo genoemd omdat ik hem ken van vergaderingen. Daar plegt hij uit te breken in een lyrisch hoeragetoep zodra de Grote Verbetering ter sprake komt. Dan glanst in zijn donkere ogen het delirium van een profeet, dan trekt een lach door de rimpels van zijn taaie gezicht zó blij dat het zou niet zou verbazen wanneer hij een dezer dagen regelrecht de Poorten van het Paradijs binnen ging.

Nu echter zat hij aan de poort van het ziekenhuis en dat scheen hem duidelijk ingetogen. Hij was gekomen met een bosje bleke rozen dat hij in de hand hield zoals zijn voorouders hun speer. Hij legde het bosje naast zich, opende en sloot zijn hand, schoof zijn sombrero naar achteren en staarde peinzend naar de monotone tegelgrond.

Er kwam een vrouw naar buiten met een baby op de arm, zo'n handjevol van een weekje jong. Het kind droeg een hemdje, u weet wel, zo'n wit hemdje met een merkje waaraan je kunt zien dat het eigendom is van de inrichting. Voor het geval dat. Bij het loketje informeerde de moeder voorover gebukt of de portier al een taxi had besteld. Daarna ging ze naast Mr Huzza zitten. Mr Huzza richtte zich op met het overwicht dat het voorrecht is van wijze en van simpele mensen.

- Je hoeveelste is dit?
- De negende.
- Hoe kom je aan dat hemdje?
- Ik heb het geleend. De zuster zegt dat ik het wel terug moet geven.
- Hebben jouw kinderen geen kleren?
- Nee. Ik slaap met ze op de grond. Dat is wel lastig als er iemand komt, ik bedoel... in het donker... Voor dit kind heb ik nu geen plaats. Mr Huzza keek haar ... [illegible]

geval ruimte genoeg. Mr Huzza lachte in mijn richting, maar beschaamd keek hij met een wee, ernstig. Het is een mooi hemdje, zei hij, het is een mooi kindje ook!

Er viel een stilte, ik zag een taxi de draai nemen naar de deur. "Betalen ze je wel?" wilde hij toen weten.

- Ja, zei ze, dat moet wel, anders heb ik niet te leven. Ze leggen het geld ergens neer, 's morgens vind ik het.

Kijk, zei Mr Huzza, met een ... [illegible] meer op de grond, en je kinderen [illegible]. Dan dragen ze allemaal witte hemdjes. Want dat noem ik ze de Grote Verbetering ... El Gran Mejoramiento. Dan draagt dit kind een hemdje zonder merkje. Dat is de Grote Verbetering.

Zij keek de man aan met een glimlach en een schaduw van een schouder ophalen. Hij gaf het niet, hij had de bleke rozen opgepakt en ... neer op de tijfelijke... [illegible] Grootmoedig haakte hij zijn schouders op en legde het kind met bloemen en al tegen haar aan. Een klaxon klonk. Hij kuste de moeder, hij kuste het hemdje, wat het kind was geheel verdwenen binnen zijn geleend omhulsel. Hij bracht ze naar de taxi.

Toen zij vertrokken was naar haar kinderen en naar haar huisje waar 's nachts blote voeten schuifelen kwam Mr Huzza tegenover mij staan. Dat hemdje, zei hij luid, dat moet ze niet teruggeven. Dat heb ik haar gezegd. Zij heeft recht op dat hemdje. Hij lachte zijn blijde lach.

De Grote Verbetering, die heb ik begonnen! Vandaag [illegible] ... [illegible]

TENNIS VOOR VADER EN ZOON

ORANJESTAD — Het bestuur van de Melveld smashers tennisclub organiseert tot en met 29 december een Kerst-tennis-toernooi. Hieraan nemen zestien uitgenodigde herenteams deel, ieder team gevormd door vader en zoon.

Alle wedstrijden worden gespeeld in het Marlborg tennispark. Elke avond om zeven uur. Op 24, 25 en 26 december wordt er niet gespeeld.

BEATRIX LUCHTHAVEN — Opnieuw werd een vliegtuig in beslag genomen dat op Aruba zonder benodigde papieren landde. Het is voor het oude stationsgebouw op de Beatrix-luchthaven - waar nu ruim dertig in beslag genomen toestellen staan - een vliegtuigkerkhof aan het worden. Het is niet bekend wat de overheid met deze toestellen gaat doen en ook niet wat de bewaking kost.

Concert van Arubaanse muziekschool

ORANJESTAD — Zondagmiddag om vier uur brengt de Arubaanse muziekschool een kerstconcert dat verzorgd zal worden door de verschillende muziekgroepen van deze school. Er zullen groepen zijn van dwarsfluit-, klarinet en piano, duo guitaar; en enige groepen op de piano. De actieve directeur van de Arubaanse muziekschool, Efraim Coutinho, verzekerde de Amigoe dat dit een bijzonder kerstconcert zal worden. Zondagmiddag zullen de bezoekers tevens een duidelijk beeld kunnen krijgen van de vooruitgang die deze school de afgelopen maanden onder nieuwe leiding heeft geboekt.

Commentaar

Eindelijk

ARUBA'S NIEUWE gezaghebber heeft het initiatief genomen om zondag een bespreking te houden met alle personen die betrokken zijn bij het toelaten van "vreemde werkkrachten" tot Aruba. Een gezond besluit omdat men door samen te praten zeker een oplossing zal moeten weten te vinden voor de spanningen die vooral in de casino's steeds weer heersen door het toelaten van deze werkkrachten. Wij vinden het dan ook volkomen juist dat afgelopen week de minister van Justitie bijzonder duidelijk stelde dat geen toelating wordt verleend aangezien na twintig jaar dergelijke krachten ook onder het lokale casinopersoneel te vinden moet zijn. Wij hebben totaal niets tegen tewerkstellen van "vreemde werkkrachten", wij hebben wel ernstige bezwaren — en daar ligt de grondslag van de vele problemen vooral in onze casino's — dat deze werkkrachten naar Aruba komen om de mensen van hier eens even te vertellen hoe het moet. Dit geschiedt gewoonlijk op een wijze — waarbij eenieder weet dat casino-personeel ook geen lieve jongens zijn — die weerstand oproept. En als dan een man maar Aruba komt om in een casino een closed circuit te installeren en deze wordt later als stafhoofd toegelaten om te werken in dat casino, dan blijkt er iets niet met de toelating. Daarom zijn wij blij dat onze nieuwe gezaghebber de puntjes op de i wil zetten en met betrokken instanties een en ander op zijn vrije zondagmiddag wil bespreken.

Op nieuw

OPNIEUW STAAT de weg langs de Natuurlijke brug - een van de weinige bezoekplaatsen voor de toeristen - in het teken van de belangstelling. Opnieuw klaagt de heer Luidens zijn nood - mede naar aanleiding van klachten die hij van taxi- en buschauffeurs en toeristen hoort - over de deplorabele toestand waarin deze weg weer verkeerd.

Opnieuw wordt een beroep gedaan op de overheid om nu eindelijk eens iets blijvends aan deze weg te doen en niets steeds met "lapmiddelen" voor enige maanden de weg weer berijdbaar te maken. Na de laatste klacht van de heer Luidens - enige maanden geleden - heeft de gedeputeerde van DOW naar aanleiding van een commentaar in de Amigoe er met zijn jeep op uit om ter plaatse poolshoogte te nemen. Hij sprak met de heer Luidens, toonde alle begrip, wees erop dat een nieuwe weg aanleggen een bijzonder kostbare zaak is, en liet de kuilen weer dichtgooien. De weg was weer begaanbaar, doch nu is het weer zover dat de weg niet begaanbaar is, dat terwijk er iedere dag vele bussen, taxi's en auto's met toeristen over moeten rijden. En dat is dan een van de weinige toeristische attracties die Aruba kent. Wij hopen dat men nu eens een afdoende - die wij vijf dagen lang ... aan telefoon konden krijgen - zijn neiging te vragen (in verkiezingstijd ging dat veel vlotter) - weer zo actief zal zijn, maar nu met afdoende maatregelen. Iedere keer weer kuilen opvullen voldoet niet.

Schulden eiland

ORANJESTAD — Het Bestuurscollege heeft de eilandsraad schriftelijk geantwoord op vragen die in de vergadering van 25 september (ruim anderhalve maand geleden) gesteld werden inzake de schulden van het eilandgebied Aruba aan het land, de Sociale Verzekeringsbank en het APNA.

De belastingschuld aan het land over de jaren 1974 en 1975 bedraagt respectievelijk netto 11.6 en 14.8 miljoen, zoals bij de maandelijkse beantwoording in de eilandsraad reeds is vermeld, derhalve een totaal ruim 26.4 miljoen.

De schuld aan de SVB bedraagt thans 8.5 miljoen. Hierop vindt halfjaarlijkse aflossing van een half miljoen plaats. De aflossingen over de jaren 1978 tot 1979 zijn reeds gebeurd.

De schuld aan het Algemeen Pensioenfonds ... [illegible]

Vakbond herhaalt:

Loodsboot met 2 man bemannen

[illegible] — Gisteren de [illegible] dag werd gezocht naar de [illegible] loodsboot met [illegible] aan boord. [illegible] de dag werd een [illegible] van de boot gevon[illegible] van de boot werd [illegible]. Van de vermiste [illegible] nog geen spoor. [illegible] heeft het bestuur van de SEPA en dienstgroep Haven en Loodsdienst een scherpe verklaring uitgegeven, waarin nader wordt ingegaan op het gevaarlijke werk dat een motorist-stuurman alleen in de loodsboot moet verrichten.

Reeds in maart 1978 heeft de SEPA - toen nog ANAAB geheten - een pakket voor Haven- en loodsdienst bij het Bestuurscollege ingediend, waarin onder meer stond een tweede man aan boord van deze boten bij het uitvaren te plaatsen. Door de SEPA wordt gesteld dat weliswaar de motorist-stuurman — de dubbele benaming wijst er reeds op dat hij twee functies heeft — de zee uitstekend kent, doch wanneer hij bijvoorbeeld ziek is, niemand het roer kan overnemen.

De SEPA heeft destijds het BC ook meegedeeld dat er een levens- en ongevallenverzekering voor het personeel moet komen. De SEPA en dienstgroep van de haven- en loodsdienst zullen niet meer toestaan dat onder deze omstandigheden gewerkt moet worden, terwijl de overheid de gevraagde voorzieningen niet treft. Vanmiddag om drie uur wordt een vergadering van de dienstgroep gehouden om te bespreken welke maatregelen men denkt te nemen.

Uit een onderzoek is de Amigoe gebleken dat in vroegere jaren de loodsboot wel altijd met twee ja zelfs drie man bemand was.

Men heeft dat afgeschaft toen bleek dat de tweede man wel op wacht kwam, doch daarna weer huiswaarts keerde zodat de motorist toch alleen moest uitvaren. Verwacht wordt dat het BC (als het kalf verdronken is dempt men de put, red.) zonder uitstel aan het verzoek van de SEPA in maart 1978 zal voldoen om te bepalen dat de boot alleen met twee man aan boord mag uitvaren.

Athene en Nightingales ten onder

Tweemaal winst voor Ravens uit Suriname

WILLEMSTAD — Zowel de dames als de heren basketball ploeg van Ravens afkomstig uit Suriname, hebben gisteravond in de sporthal van Sentro Deportivo Korsou hun kunnen bewezen. De damesploeg van Ravens behaalde een overtuigende zege op Nightingales, 67-45. Athene versterkt met spelers van andere lokale clubs had op zijn beurt het hoofd moeten buigen voor een uitstekend spelende Ravens herenploeg, 85-53.

De dames wedstrijd ging gelijk op tot in de eerste vijf minuten van de eerste helft, 10-10. Op dat moment speelde de Surinaamse dames ploeg nog een "zone-defence". Maar nadat coach Harold Tonch opdracht had gegeven om de spelprocedure te veranderen in "full-press" in plaats van "zone-defence", nam de Surinaamse ploeg direkt de leiding.

Virginia Valpoort was gedurende deze periode de uitblinkster. Acht keer achtereen wist zij de verdediging van Nightingales te ontwijken en scoorde tot acht maal toe. Het was duidelijk merkbaar dat Nightingales niet opgewassen was tegen de sterke aanvallen van Ravens en zij konden amper de bal in het speelveld van de tegenstander krijgen. Yvette Rojer van Dragons die versterking bracht voor Nightingales was de enige die met een goede dribling een aanval te weeg kon brengen.

Maar verschillende van deze aanvallen liepen op niets uit vanwege de sterke verdediging van de tegenstander die kua lichaamslengte ook een groot voordeel had op de spelers van Nightingales.

De ruststand was 39-23 in het voordeel van Ravens, die uit eindelijk een comfortabele 67-45 zege heeft behaald. Topscorers voor de Surinaamse ploeg waren Virginia Valpoor met 14 en Mireille Jap-A-Joe met 12 punten. Topsorer voor Nightingales was Magda Juliana met 14 punten.

De herenploeg van Athene versterkt met Marlon Dania van Spartacus, Watty Pourier van Sithoc en Elco Gonet en Omar Rock beiden van Divi Divi was op zijn beurt ook niet opgewassen tegen de Ravens herenploeg. Tijdens de rust hadden de Surinamers al een voortreffelijke 42-24 voorsprong en na 15 minuten van het tweede helft was de voorsprong al 75-45 in het voordeel van Ravens. Dit was voor een groot deel te wijten aan de sterke verdediging en de één-twee-twee, combinatie waarmee de Ravens ploeg het spel initiatief totaal in zijn voordeel wist te brengen.

De Ravens ploeg had gisteravond gemakkelijk de "century-score" kunnen behalen tegen Athene. Maar na vijf minuten spelen van het tweede helft werden enkele van de beste spelers vervangen door reserves, om zodoende kracht op te sparen voor de wedstrijden tegen Olympic en Sithoc. Ravens behaalde tenslotte een verdiende 85-53 overwinning. Topscorer voor Ravens was Roy Eudoxie die geen enkele moeite had om door de verdediging van Athene te komen, met een totaal van 27 punten. Topscorer voor Athene was Rudsel Mc Murdock met 16 punten.

De wedstrijden worden hedenavond voortgezet met twee wedstrijden, om half acht Ravens Divi Divi (dames), om negen uur Ravens tegen Dragons (heren). Alle wedstrijden worden gespeeld in het sporthal van Sentro Deportivo Korsou te Brievengat.

Kadushi organiseert kerst-toernooi

WILLEMSTAD — Morgen zaterdag en zondag 16 december organiseert de badminton club Kadushi een kerstbout-toernooi in A, B en C klasse. Er wordt gespeeld in het sporthal van Asiento te Rust en Burgh. De wedstrijden voor morgen beginnen om negen uur 's morgens en zullen lopen tot één uur. Hierna worden de wedstrijden 's avonds voortgezet van acht tot een uur of half twaalf.

De wedstrijd programma voor zondag is als volgt: start om negen uur 's morgens tot een uur of twaalf. In de middag uren wordt het toernooi weer voortgezet beginnende vanaf vier uur. De laatste wedstrijd wordt hopelijk om negen uur 's avonds afgerond. Direkt hierna volgt de prijsuitreiking. Iedereen is welkom.

VOETBAL, MUENCHEN — Bayern Muenchen heeft zich gisteren versterkt met de Finse voetballer van het jaar, Pasi Rantiainen. Deze achttienjarige middenvelder, die tien keer in de nationale ploeg uitkwam, tekende een overeenkomst voor twee jaar. Het contract gaat op 1 juli 1980 in. Kenners voorspellen de jonge balkunstenaar een grote toekomst. Rantiainen, die niet ouder dan vijftien jaar oogt, zal volgend seizoen waarschijnlijk de plaats van [illegible] innemen. De Joegoslaaf heeft te kennen gegeven naar zijn vaderland te willen terugkeren.

ALGEMEEN, PARIJS — Het bestuur van de FISU (Fédération Internationale du Sport Universitaire) heeft Boekarest aangewezen als plaats, waar de Universiade in 1981 zal worden gehouden. De [illegible] vinden in februari 1981 te Jaca (Spanje).

Petromar a bolbe tuma liderato den sòftbòl femenino AA

WILLEMSTAD — Petromar [illegible] nochi a bolbe rekupera e liderato den e kampeonato di sòftbòl kategoria femenino dòbel A, despues di a derota Wild Cats ku skor di 11-4.

Wild Cats for di den e prome entrada a tuma un ventaha di [illegible]. Petromar [illegible] den e [illegible] mitar di e mesun [illegible] e enkuentro 2-[illegible].

[illegible] di [illegible] "home-plate" na un okashon pa [illegible] Wild Cats [illegible] liderato den di tres anotando un kareda, 4-3. Esaki a resulta tambe den e ultimo kareda ku e ekipo di Wild Cats/Coca Cola a [illegible].

Den di sinku Petromar a kambia e enkuentro por kompletu, probechando di e deskontrol di Ruthmila Rafaela [illegible] di su adversario [illegible].

Bateo importante den [illegible] aki tabata un [illegible] di Rina Roda ku [illegible].

[illegible] ganador a resulta [illegible] Medina, perdedor [illegible] Rafaela. Pa [illegible]: 11 kareda, 8 hit i [illegible]. Wild Cats: [illegible]. Miho bate pa [illegible] tabata Diana Medina [illegible] Betrian [illegible] di 2-2. Pa Wild Cats [illegible] Cynthia Fransisca [illegible].

[illegible] prome [illegible] tambe a tuma luga ayeranochi den e ballpark di little league na Suffisant Malta Amstel a vense e ekipo di Blue Bells 10-6. Pitcher ganador a resulta Guillermina Serberie, perdedor Charmin Anthony. Pa Malta: 10 kareda, 12 hit i 4 eror. [illegible] bateador [illegible] 5-4. Pa Blue Bells: [illegible] 4 hit i [illegible].

E kampeonato ta kontinua awe nochi den e stadion di Sentro Deportivo Korsou ku dos partido. Pa mitar di ocho Blue Bells ta bolbe mira akshon den kategoria femenino klase A ora nan enfrenta Sta. Rosa [illegible] Pichingolo ta enfrenta Rising Trotters.

AGENDA SPORT

[illegible]ETBOL
[illegible] fem.: Ravens vs Divi [illegible]
[illegible] mask.: Ravens vs Dragons [illegible] kancha kubri Sentro Deportivo Korsou.

[illegible]TBOL
[illegible] fem A.: Blue Bells vs Sta [illegible] Tr. Tr.;
[illegible] fem. AA: Pichingolo vs Rising Trotters [illegible] Sentro Deportivo Korsou.

* * *

[illegible]ABRA
[illegible]BOL HUBENIL: [illegible] final [illegible] Sentro Deportivo Korsou.

[illegible]ETBOL
[illegible] kab. sup.: Divi Divi vs [illegible]
[illegible] kab. sup.: Ravens vs [illegible] kancha kubri Sentro Deportivo Korsou.

* * *

[illegible]MINGU
[illegible]TBOL
[illegible] sup.: Dragons vs [illegible]

Ku algun enkuentro emoshonante

Vòlibòl hubenillo finalisa mayan

WILLEMSTAD — E ekipo di Brievengat, Warwaru, ku durante henter e kampeonato di vòlibòl hubenil tabata na di dos [illegible] kontra di e ekipo di Happy Boys, a parse di por a bai penetra den e wagonan di play-off, ora ku e siman pasa nan a destrona Happy Boys 2-0. Despues ku nan a sufri un derota [illegible] kontra di Apollo Stars [illegible], den un partido ku nan tabata tin gana te na ultimo momento, [illegible] derota e ekipo di Banda Bou, Apollo Stars, 2-0. Sin embargo nan no por a kontene e ekipo aki den e delaster partido i Apollo Stars a gana konvinsentemente 2-0. Lo tabata interesante pa mira e ekipo di Brievengat aki kontra e ekipo di TC St Josef.

Den e otro kategorianan nos ta mira ku [illegible] e deporsnan te [illegible] ku Atlantic Stars tin [illegible] i ku Green Socks i Xaverianen (otro ekipo invikto) lo tin [illegible] parti e puestonan di kampeon i sub-kampeon mayan [illegible] pasa di dos.

Den e kategoria mucha homber te 15 aña [illegible] un ekipo mas ku ta invikto ku ta [illegible] ekipo di Xaverianen. Sta [illegible] Stars [illegible] e kategoria aki [illegible] medaya di brons, [illegible] kampeon i [illegible]

B (bou di 18 aña):
Happy Boys-Warwaru 0-2 (6-15/13-15); Apollo [illegible] St Josef 0-2 (13-15/1[illegible])

Tirando un bista riba e resultadonan di e siman pasá nos ta mira ku Warwaru a logra [illegible] Boys, pa e di tres luga.

E lucha pa e promé i di dos puesto di e kampeonato no a disidí ainda i no ta hasi tampoko, ya ku TC St Josef a gana Apollo Stars, pero 15-[illegible] 15-[illegible] [illegible] Apollo Stars ta bendiendo su [illegible] karu ku e favoritonan, TC St Josef, ku ainda ta invikto. [illegible] Josef logra vense Apollo Stars mayan e señornan Schoop i [illegible] ver mester ta sumamente orguyoso di nan muchanan, [illegible] nan a pone un rekord [illegible] nante pa 1979, esta 14 gana i 0 perdi. Si ainda Apollo Stars gana, ante mayan mester hunga un di dos partido [illegible] dos ekiponan aki, pa determina e prome i di dos puesto [illegible] kategoria mucha homber te [illegible] aña di e kampeonato di vòlibòl hubenil 1979.

Nos tin entendi ku e K[illegible] shon Hubenil ku ta responsabel pa e kampeonato tin un tremendo espektakulo hinka den [illegible] ku no menos ku dos banda [illegible] e delaster [illegible] kampeonato. Tambe lo tin un [illegible] hubenil, kual marcha a soru pa [illegible]

E resultado di e [illegible]

KATEGORIA DAMAS A (bou di 18 aña)
Sta Rosa Stars-Siwatanari 0-2 (11-15/11-15).

KATEGORIA KABAYEROS A (bou di 15 aña)
Sta Rosa Stars-Xaverianen 0-2 (4-15/8-15)

KATEGORIA KABAYEROS [illegible]
[illegible] 0-2 (8-[illegible]) [illegible]

Torneo di futbòl organisá pa SOC

WILLEMSTAD — [illegible] (SOC) [illegible] torneo di futbòl [illegible] ekipo [illegible]

Met grote droefheid maken wij hierbij het overlijden bekend van onze onvergetelijke man, vader

Armand H. Lee Sack Fong

Mevr. de wed. Martha Lee Sack Fong - Traxel
Armand Jr.
Jeanine
David
Jerry
Walter Lee Sack Fong en familie (Suriname)

De begrafenis vindt plaats op zondag 16 december te Bottelier.
Gelegenheid tot condoleren vanaf 12 uur 's middags.

Om 4 uur zal er aldaar een H. Mis worden opgedragen voor de zielerust van de overledene, waarna de begrafenis plaats vindt.

Gelieve geen rouwbeklag aan huis.

Cu profundo sintimento nos ta participa

Señora Gladys A…
Croes-Jans…

Na nomber di su esposo Dominico Guz…
Su rumannan Cira, Editha y Edna Jansen
Sixto Jansen - Quintero y j…
Hensy Jansen - de Haak y j…
Erma y Marco Pinedo y j…
Elsa y Ronnie de Haak - Jan…
Jaime y Cor Jansen - van H…
Milto Jansen y famia

Su suegra Maria Croes na Aruba
Famianan Celestina, Wiel, Victoria, Phe…
Ellen Henriquez, Delfincio Sterling,
NA ARUBA: Famianan Croes, Geerman…
NA MARACAIBO: Famianan Croes y …
NA HOLANDA: Famia van Heeswijk

Entiérro ta tuma lugar diasabra 15 dec… saliendo di Posada Funebre na Parera pa … Montagne.

Promé cu entierro tin un Santo Sacrificio di … Montagne.
Ta recibi condolencia for di 1 'or.
Despues di entierro no por recibi bisjita di …

TE KOOP
VILLA JULIANAD…
BUNGALOW TYPE
EIGENDOMSGROND 1890…
4 SLAAPKAMERS 3 BADK…
SPLIT LEVEL FAM. ROO…
MODERNE KEUKEN
PRIJS FL. 185.000
TEL. 82839; 19.00 — 21.0…

De 1e-prijs winnares uit de Supreme k… vr. I. Becher, ontvangt haar prijs groot f. 1.000,—, uit handen van de he… op de foto de heer C. Prado, vertegenwoordiger van R.J. Reynolds … die aanwezig was bij de uitreiking. (i.m.)

EEN GOED IDE… BOUWGROND … IN CENTRAL-FLOR… U.S.A.

Steeds meer mensen … de nieuwe mogelijkheid die de Verenigde Staten … hebben: zoals het kopen van bouwgrond. Gewoon … te vormen, of om eer later permanent te gaan … met de snelle en relatief goedkope ver… van tegenwoordig ook helemaal niet is uitges… een eigen woning in één van de mooiste gedeelten van … te hebben.

Florida, een staat met …, fraaie natuur en juist op het gebied van … met heel veel interessante mogelijkheden.

Indien u dit wenst zijn …ieringsmogelijkheden. Het kan voor u interessant zijn … aties te ontvangen over alle mogelijkheden, die … in Florida te bieden heeft, of het nu gaat … bouwgrond van 4.000, 10.000 of 22.000 m2, … kleine of een grote bungalow, of om een appartement.

De Dutch-American … in Florida geeft U gaarne alle gewenste inlichtingen … 672323.

DUTCH AME… CORP.

RUM SA… PABLO
BUREAU voor …

ZOEKERT…
DINSDAGS EN VRIJ…
f. 4,50
TOT 10 WOORDEN
ELK WOORD MEER FL. 0,25!
UITSLUITEND à CONTANT

TE KOOP AANGEBODEN CURACAO

GROTE moderne eetbar (formicablad) + 3 stoelen, Oisterizer, 3 bijzettafels, grasparkieten fls. 5,— per stuk. Comanchestr. 37 tel.: 43235 na 5 uur.

ROTAN porchset, ijskast, stoof, grote zes persoons eettafel, 2 tapijten, keukentafeltje, gordijnen, chin schemerlamp, tuinslang, div. huish. artikelen, w.o. ijsjugs, broodtrommel, servies, alle soorten glazen, fonduestel, macramé pyrexschalen, …: Grebbelinieweg 58.

12 VOET fiberglass boot met 6 PK motor plus trailer plus

Voor een gezellig weekend
VERSE BLOEMEN
voor f. 5,— per bos.
't schuurtje
W. Churchillweg 181 Tel. 82090

extras … — huis 671574, kantoor …

EEN … 808 coupe model 74 tel.: 37…

RENAULT 12L 1974 S.B.N. Doormanweg 21 tel.: 36975, prijs f 2500

MAZDA 1800 bj. 1973 inlichtingen: 53977 Oranjestraat 198.

WEGENS vertrek, Mustang Grandé '72 full equipped, Kaminda Yakima 4, achter kerk Gr. Kw. tel.: 12544

MAZDA 929L, automatic, airco, cassette, bouwjaar 1979, i.z.g.s. t.e.a.b. tel.: 37531

MODERNE ruime legkast f. 175,— Mahuma Oost Kavel C7 (Romar)

TOYOTA Carina 1975 heel goed onderhouden. Inl. 82698

MUSTANG Agia II 1977-full-equipped, 1 babybed tel.: 44258 Maasstraat 16 Suffisant

WEGENS vertrek Simca 1100 LX 197…, afbetaling mogelijk, tel.: 35316, Noord Zapateerstr. A39, 50m voor Bonam kerk rechtsaf

GROOTSTE maat honde kennel, KLM standaard nieuw. Prijs f 150,— tel.: 82763

9 CUFT freezer tel.: 83260

TOYOTA … bouwjaar 1976, Jamaicaweg …A

IJSKAST, defrost, wit 2 deur, z.g.a.n. tel.: 77402

DATSUN 240Z 1975 t.e.a.b. tel.: 24381

AIRCO, piano, kast lampen, … planten boeken, Mamayaweg 17

BOUWGROND met omheining en waterleiding te Beurs 620 m2 prijs f. 10.000,— tel.: 43847

GROOT rashond Teef 8 mnd-oud.
fls. 200,— (great Dane)
en diverse huisartikelen F.D. Rooseveltw. 545…

CASSETTE Deck Riviera + platen speler Elac tel.: 84632

WEGENS VERTREK: Mazda 929 1978 z.g.a.n. radio, tape, airco, power-window, mackwheel tel.: 79572

WEGENS overcompleet 2 persoonsbed f 100,—; toilettafel f 125,—, 3 ballonslamp f 75,— — tel.: 34441, Polarisweg 7

1 SET di hekwerk Tampanjaweg 12 tel.: 14757 prijs f. 300,—

PEUGOT GL '73 f. 2750,— tel.: 641543

TOYOTA Carina 2 jaar + 3 mnd oud, in perfecte staat tel.: 82979-23798, Mahumaweg 14A

ZEER mooie jonge Duitse herders 8 weken, wit en 1 zwart en beige met stamboom tel.: 35747 adres Kaya Prof. Enrique Ecker 6

1 VOLKSWAGEN Polo bouwjaar 1976 z.g.s. tel.: 43779, Gosieweg 108

GARAGE sale zaterdag 15-12-'79 van 9 tot 12 uur alles moet weg! St. Rosaweg no 71

WEGENS overcompleet
Nieuw:
wasautomaat merk Erres f. 500,— vaat wasmach. merk Zanussi f 500,— Lenco draaitafel L. 133 f 350,—
Gebruikt:
Race Schelter met 100CC motor f. 1.000,— Verst. Sansui au 66 met boxen f. 650,— Three in one system National compl. f. 600,— Three in one system Dual compl. f. 300,— Viewer merk Yashica f. 50,—
Kl. Defect:
Gasfornuis Philips f. 200,—
Gasfornuis Etna f. 200,— airco Hot Point f. 100,—, kinderfiets fl. 50,-. Alleen serieuze kopers gelieve te bellen tel.: 82116.
Vrijdag tussen 17.00 en 21.00 zaterdag tussen 09.00 en 12.00

VW Passat '77 tel.: 78944 zat. 14-19 uur

EETKAMERSET f. 400,— 1 persoonsbed met matras f. 150,—; slaapkamerameublement f. 1500,— ijskast merk Frigidaire 2 deurs f. 1000,— Kaya … 8 tel.: 673770

MAZDA … Sedan (1976) automatic met airco uitsluitend tussen … uur Panamaweg 5

WEGENS vertrek Ford Cortina 1978 tel.: 7… na 6 uur

INBOEDEL te koop Oeraiweg 73 St. Helena

VW. 1975 met dubbele bediening geschikt voor rijles fl. 2000,— tel.: 84675 na 14.00 uur.

TOYOTA Corolla 1974 i.z.g.s. fl. 4000,— Pintestr. 4.

1 IJSKAST … fl. 175,— …

TWEE fietsen Adjuntenweg 30

HUISHOUDELIJK inventaris stoelen - tafels kasten potten pannen enz enz Van Brandesteinstraat 9 Scharloo, tel.: 1118…

TE KOOP GEVRAAGD CURACAO

AUTOZITJE tel.: 672947

PIANO en Spitfire MG, tel.: na 7.30 55974

TE HUUR AANGEBODEN CURACAO

CAS muebla tel.: 54662

RUIME gemeubileerde kamer met bad en eigen ingang voor nette dame. Geen kookgelegenheid Inf. tel.: 43325 op zaterdag tussen 10 en 12 uur

TE HUUR GEVRAAGD CURACAO

HUIS, 1 of 2 slaapkamers of appartement voor een dame. Inlichtingen tel.: 53632

KLEINE woning voor onderwijzer minstens 1 slaapkamer douche wc keuken franse bloemweg 1 ingang Gladiolenweg

ZO spoedig mogelijk gemeubileerd weekendhuis op Aruba, Bonaire of Curacao voor alleenstaande dame uit Californie. Bel. mevr. Anderson tel.: 82920

DRINGEND huis/tuinhuisje prijs f. 150,— - f 200,— beloning tel.: 53460

ONGEMEUBILEERD … in goede buurt tel.: 79231

PERSONEEL GEVRAAGD CURACAO

PERSONA pa limpieza di cas y basi respondi 4 mitar dia pa siman tel.: 12514

DIVERSEN CURACAO

BESLIST net Hollands gezin zoekt oppashuis voor februari tel.: 674309

GRANDIOZE vlooienmarkt met allerlei goederen op zondag 16 december Fokkerweg 7

TE KOOP AANGEBODEN ARUBA

RODE Burma dwerg cocosplantjes CM de Bruinnewijk 41 Savaneta tel.: 7238

STEREO set 1 1/2 jr oud fl. 400,- tel.: 7531 Ohmstr. 4

ONE wardrobe, 1 stereo cassette recordplayer, 3 roll a way beds, 1 wooden table, 4 airconditiones, 2 steau irows, 3 speed fan, 1 car. Toronado oldsmobile, tel.: 4324

PICK-UP, Ford 1971, goede rij conditie, 2 bedden, slaapbank. Sabana Grandi 23

NATIONAL gramof. m. verst. en radio king - size bedsprei, verrijdb. barbeque. Cas di Paloma 13 (Verl. Bucutiweg)

MERCURY Comet 1974 i.g.s. redelijke prijs, naaimachine, Necey, Shaba 2, na 6 uur p.m.

1 SET di cama, 1 t.v. (preto/blanco), 1 frigidaire Hotpoint mediano Meiveld 1-H (apartement) despues di 6 p.m.

GEHELE overcompleet Duitse slaapkamerset met nachtkastje 4 deurs kast en … fl. 1500,—, Eikenhouten eetkamerset met … fl. … tel.: …

VERSTERKER fl. … deck f … fl. …

… gasfornuis … wasmachine … te koop, 1 jaar oud … 328-…, na 6 uur

GARAGE sale, dec. 15 … uur … O'stad

1 TWEEPERSOONS … tel.: 227…

EEN nieuwe ijskast … een nieuwe stove f. 300 … motorfiets Honda 1970 C.B. … f. 800.00 …

FRIGIDAIRE … automatic wasmachine … roomset … wandmeubel … 8 of 320…

TE HUUR AANGEBODEN ARUBA

GEMEUBILEERD … 85-B. …

TE HUUR GEVRAAGD ARUBA

PSYCHOLOOG zoekt … ongemeubileerde woning … kantooruren: 5147, na … 3000 room 304

EEN GOED gelegen woning voor … gemeubileerd of ongemeubileerd. … N.V. tel.: 1750 …

PERSONEEL GEVRAAGD ARUBA

GEZOCHT … ochtende in de week. … 3 tel.: 7575

AS soon as possible live in … tel.: 3990

GEVRAAGD: dienstmeisje voor 3 of 5 dagen per week. Madurostr. … 2186

WANTED live-in maid … 3504 or apply in person at Ponton …

UN MUCHA … portacion … Noord of … C.

PINE TREE
Fabrika y distribui pa
Curaçao Laboratories Ltd
Landhuis Chobolobo
tel. 36322

KASTAT
Uw Specialist
in moderne metalen tuinhuisjes
Kaya Pachi Jan Bakhuis 18 zijweg Ercsweg - Tel.: 77777

Onze nieuwe zending is weer binnen.
Alle maten weer volop leverbaar.
Ook 4.20 x 6.00 m.
Nu nog oude prijzen!!

Carco, zult
en komkommer
op zuur
ANDERSON

SONATA N.V.
gevariëerde sortering elegante laarzen voor dames & heren

… artikelen … kado … Y's … building)

…UMS … PLAZA … 129-E

… sortering … Clothing … uw dienst

… Flor … na … 3795.

… elegante open schoenen in verschil… kleuren en …
…TERY … Colon … Gallery) … tel. 26066

… VOOR UW … JACKET EN … KLEDING
The Hoyer's … SHOP

… zaak … Avenue … 113

… Hir N.V. … 61996 - 79315

…COLOR F-II
… bij inleveren … doosjes: … klapstoeltje … familie-tennis
SAMSON
SALINJA

… Broward Meat
… Steenweg
… "Prime en …"
… tijdig voor de Feestdagen o.a.: … HAM, … PRIME RIB

EILANDGEBIED CURACAO

De Gezaghebber van het Eilandgebied Curacao maakt bekend dat in verband met de jaarwisseling door hem ontheffing zal worden verleend van het verbod om vuurwerk af te steken ingevolge art. 32 sub b. der Algemene Politieverordening Curacao 1952, van 27 december 1979 tot en met 1 januari 1980, onder voorwaarde dat het afsteken niet mag geschieden:

a. In de [illegible] Punda in het gedeelte begrensd door [illegible] Theaterstraat en de Caraibische Zee;
b. In Otrabanda in het gedeelte [illegible] het Chscuroplein [illegible];
c. binnen een straal van 2[illegible] m van alle ziekeninrichtingen;
d. binnen een straal van 250 m [illegible] worden gehouden;
e. [illegible] van ontplofbare stoffen te Klein Kwartier;
f. op [illegible] binnen een afstand van [illegible] van de omheinde [illegible] Shell Curacao N.V.;

[illegible] geen vergunning [illegible] van het Eilandsbesluit Openbare [illegible] Curacao [illegible] nr. 33) zal worden verleend voor het [illegible] de in-, uit-, en doorvoer [illegible] het gebruik, de opslag en het voorhanden hebben van vuurwerk [illegible] of [illegible] [illegible] welke door [illegible] een oppervlakte tot ontbranding kan worden [illegible] bekend onder de naam "Raspa [illegible] bekend gemaakt dat het [illegible] op 17, 18, [illegible] 21, 22, 27, 28, 29, 31 december 1979, telkens van [illegible] uur tot [illegible] uur tot [illegible] uur;

[illegible] de verkoop van vuurwerk [illegible] publiek [illegible] is toegestaan op 27, 28, [illegible] en 31 december 1979 [illegible] dat de winkels krachtens de [illegible] 1952 [illegible] zijn;

[illegible] dat het [illegible] restant vuurwerk op 2, 3, 4, 7 en [illegible] januari 1980 door de vergunninghouders [illegible] moet worden ingeleverd bij het gouvernements- [illegible] tussen 7.30 — 12.00 en 13.00 en 16.30 uur.

De Gezaghebber van het Eilandgebied [illegible]

KIWANIS CLUB CURACAO maakt hierbij bekend dat de Kiwanis Cantine niet meer op de Barbara Beach zal staan, dit wegens de plannen van de Mijnmaatschappij.

Gaarne willen wij een ieder bedanken die ons met dit projekt gesteund hebben, en een

ZALIG KERSTFEEST & GELUKKIG NIEUWJAAR toewensen.

Curinde-informatie aan raad beloofd

WILLEMSTAD — De Eilandsraad is accoord gegaan met de omzetting van de dienst BIO (Bureau Industriele Ontwikkeling) in een nv, de Curinde NV (Curacao Industrial Development NV). Gedeputeerde Agustin Diaz van economische ontwikkeling zegde toe dat de raadsleden de accountantsrapporten en jaarverslagen van deze nv telkens toegezonden krijgen.

Volgens de gedeputeerde kan het eilandgebied er niet meer omheen het beheer van de vrije zone en de industrieterreinen in handen te geven van een naamloze vennootschap. Op de eerste plaats moeten alle projecten in die sector momenteel te veel schijven langs, waardoor de weg die afgelegd moet worden erg lang is. Daarnaast is de omzetting in een NV een strenge voorwaarde geweest van Nederland wil het eilandgebied financiele steun krijgen voor de uitbreiding van de zone en de bouw van nieuwe industriehallen.

"Zo zie je maar", zei de heer Diaz reagerend op vragen van de raadsleden, "ze hebben ons niet slechts een mes op de keel gezet, maar beschouw het maar gerust als een bijl op onze keel. We kunnen niet anders als we verder willen in deze zaak".

Hij concludeerde dat de huidige industriehallen al vol zijn zonder dat er promotie voor is gemaakt. Dat betekent dat er toch wel belangstelling bestaat voor vestiging. Omdat de salariering van de directeur van Setel (een verhoging van meer dan 100 procent na omzetting van de Telefoondienst in een NV) nogal wat stof heeft doen opwaaien - ondermeer na een Amigoe-publicatie daaromtrent - willen de raadsleden ook weten hoe het nu gaat net de salariering van de directie van de Curinde. De heer Diaz bevestigde dat de raadsleden het recht hebben daarnaar te vragen en dat zij zich niets hoeven aan te trekken van directeuren die dat liever niet willen en daarom kwaad worden - zoals in het geval van de Setel. De onderhandelingen over de salarissen moeten nog geopend worden, maar de raad worden alle nodige inlichtingen van het bedrijf in het vooruitzicht gesteld. Het eilandgebied heeft alle aandelen van de NV in bezit en de gedeputeerde is qualitate qua president-commissaris van het bedrijf.

Viering kwart eeuw bond PWFC

WILLEMSTAD — De olievakbond PWFC (Petroleum Workers Federation of Curacao) bestaat op 15 januari 25 jaar. In verband daarmee is er door een commissie van bondsleden een reeks van activiteiten gepland rond deze herdenking.

Onder de evenementen die op het programma staan zijn sportgebeurtenissen, een zangwedstrijd, uitverkiezingen van de "dama sindikal", een familie-dag en een wedstrijd voor de beste presentatie van het Curacaose volkslied. Op de eigenlijke jaardag is er eerst een [illegible] door een receptie waar diverse toespraken gehouden zullen worden. De PWFC is een bond ongeveer 2000 leden die werken bij Shell Curacao NV. Te zijner tijd zullen nadere gegevens worden verstrekt over het programma [illegible]

[illegible]denking voor [illegible] Curacao

[illegible]STAD — Ter gelegenheid [illegible] het feit dat 25 jaar [illegible] het Statuut voor het Koninkrijk [illegible] werd [illegible] in het [illegible] Regerings-voorlichtingsdienst via [illegible] Curacao van zondag, 16 december 1979 [illegible] aandacht worden besteed. In dit programma worden door mevr. M. de Lannoy-Berg interviews gehouden met minister-president ir. D.E. Martina, oud-Statenlid de heer R.J. Isa en de minister voor Nederlands Antilliaanse zaken, mr. Van der Stee.

[illegible] Nederlandse steun [illegible]ewezen

WILLEMSTAD — Op een financieringsaanvrage van de Federatie van Cooperatieve Spaar -en Kredietverenigingen in de Nederlandse Antillen, heeft de Nederlandse regering gunstig beslist en is ermee akkoord gegaan een bijdrage te geven ad. NAF. 365.387,--. Het betreft de medefinanciering van het project ontwikkeling op herstructuering van de kooperatieve spaar- en kredietverenigingen op Curacao, waarvan de kosten zijn geraamd op NAF. 487.183,– over een periode van 3 jaar. Het project heeft o.a. ten doel bij de bestaande wijkkooperaties professionele leiding in te voeren en de administratie van de bedrijfskooperaties te verbeteren en te versterken. Deze Nederlandse bijdrage komt ten laste van de fondsen voor sociale en educatieve projecten. De federatie neemt 25 0/0 van de kosten voor haar rekening.

Nos Cosecha feria in Montagne

WILLEMSTAD — De [illegible]karnavalsgroep Nos Cosecha organiseert dit weekeinde een feria in de Dominicusschool te Montagne. Zowel op zaterdag als op zondag is de feria open van twaalf uur 's middags tot twaalf uur 's nachts. Voor de dansmuziek zorgen Eksploshon Latino, [illegible] La diferencia.

Key club plant bomen te Seru Fortuna

WILLEMSTAD — Op Statuutdag morgen zal de Key Club van het Radulphus College [illegible] Seru Fortuna [illegible] bomen gaan planten. Dit doen zij, omdat vele wijken van Curacao (en vooral de nieuwbouw) meestal zonder enige beplanting zijn. Ze hopen nog [illegible] in de toekomst te kunnen organiseren.

Gezaghebber Mr. O. Martina zal om half tien de eerste boom planten. [illegible] project heeft de Key Club de medewerking gekregen van de Afdeling Landbouw, Veeteelt en Visserij (LVV), die met adviezen en materialen zal bijdragen. De bomen zullen worden geplant in de tuinen van de bewoners, die na daartoe te zijn gevraagd, hun toestemming hebben [illegible]

Auroramis via radio

WILLEMSTAD — Zondag 16 december, begint weer de grote noveen voor het Kerstfeest met de zogenaamde Auroramis. Dit is een van de oudste gewoonten bij de kerkelijke vieringen van de verschillende feesten. Kerstmis en de Auroramissen horen bij elkaar. In de meeste kerken, wordt gedurende de negen dagen voor Kerstmis iedere morgen om vijf uur de auroramis gevierd, hier en daar met Aguinaldos. Ook in de kerk van Janwé bestaat deze gewoonte, ieder jaar weer door [illegible] meegevierd. Deze Auroramissen met aguinaldos worden [illegible] als vorig jaar door Radio Caribe om vijf uur 's morgens vanuit de kerk van Janwé.

RCA probeert verlichting uit

ORANJESTAD — De bouw van het RCA sportcomplex te Solito vordert langzaam maar zeker. Donderdagavond was het zo ver dat de verlichting van het veld — een investering van ruim 110 duizend gulden — uitgeprobeerd kon worden. In verband met de mogelijkheid om nu 's avonds te voetballen en andere sporten te beoefenen organiseert RCA zaterdag om half vijf op zijn veld een wedstrijd tegen de semi-profs uit Curacao, Veendam. In de tweede helft zal met licht worden gespeeld. Donderdagmiddag om vier uur speelt de sub-kampioen van Aruba, Dakota, in het RCA-stadion tegen Veendam.

De verlichting van RCA die gisteravond tegen zeven uur werd ontstoken is stukken beter dan de verlichting in het Wilhelminastadion en voldoet aan internationale eisen. Het geheel omvat zes masten met vierentwintig lichtbakken en een lichtsterkte totaal van driehonderd lux (het stadion heeft slechts [illegible] lux). De verlichting is [illegible] goed als die van het [illegible] stadion, zo werd de Amigoe verteld. Van de 110.000 gulden werd vijfenzeventig [illegible] een schenking van Nederland ontvangen in het kader van de sociale educatieve projecten. Het restant — ruim vijfendertig mille moet door RCA bijeen worden gebracht.

Tevens heeft RCA destijds de verlichting van Holiday Inn-banen overgenomen en [illegible] reviseren, zodat [illegible] achterterrein en de basketball- en volleyball-banen een behoorlijke verlichting kregen. RCA heeft nog vele plannen voor zijn sportcomplex. Onder meer zal het huidige clubgebouw van airco worden voorzien zodat dit gebruikt kan worden voor het geven van gymlessen aan diverse groepen.

De carnavalsactiviteiten worden dit jaar in het RCA-sportcentrum gehouden. Na afloop hiervan ligt het in de bedoeling het sportcomplex op professionele wijze te gaan beheren, waarbij men van plan is iedere dag [illegible] uur 's morgens tot elf uur 's avonds open zal zijn.

Van het sportcomplex kan gebruik worden gemaakt door scholen en andere belangstellenden voor de sport. Alle aandacht zal aan de atletiek worden besteed waarvoor nog een baan moet worden aangelegd.

Het publiek kan dit weekeinde zelf gaan zien hoe de verlichting van RCA — de modernste op Aruba — voldoet en vele mogelijkheden biedt [illegible] nen van sport in de avonduren.

Happy Holiday!

Get into the holiday "Spirit". Entertain your guests with the finest in wines, liqueurs and brandies. They also make excellent St.Nicolaas and Christmas gifts.

HARVEYS BRISTOL CREAM • LIEBFRAUMILCH BLUE NUN • PARFAIT AMOUR • LIQUORE GALLIANO CASAL MENDES ROSE • COURVOISIER • TIA MARIA • TAITTINGER CHAMPAGNE

Distributor: El Louvre S.A. tel. 12143 - 12529

Ceteco Concern

Curaçao Trading Co. (N.A.) N.V.

heeft plaatsingsmogelijkheid voor:

A) Een administratieve kracht

Ter assistentie van de Hoofdboekhouder.
Gegadigden dienen over een ruime administratieve ervaring te beschikken.
Opleiding: P.D. of M.B.A.

B) Een direktie-sekretaresse

Met ervaring, vlot kunnende typen en corresponderen.

Gelieve sollicitaties te richten aan:

Curaçao Trading Company (N.A.) N.V.

Handelskade 24,
Alhier
Afdeling Personeelszaken

HENNESSY COGNAC

el brandy después de la comida

Tanqueray Gin

Bacardi Rum

mecs Tel. 14900

MORRIS E. CURIEL & SONS, INC.

Doe mee aan de grote

mecs Kerst Puzzel

WAT U MOET DOEN:

Bekijk aandachtig de in deze advertentie vermelde dranken en schrijf op in welke landen genoemde dranken worden geproduceerd

PRIJZEN

De winnaars ontvangen een assortiment van

10 FLESSEN DRANK ER ZIJN TOTAAL 10 WINNAARS

Bij meerdere goede inzendingen beslist het lot
inzendingen uiterlijk 24 december a.s. aan

mecs

MORRIS E. CURIEL & SONS, INC.
Lindberghweg 32
De winnaars worden op 27 december bekendgemaakt waarna de prijzen kunnen worden afgehaald.
Ons personeel is van mededinging uitgesloten.

KAHLUA

PETER HEERING

Sandeman Sherry

The Amontillado 'Sherry' with just that touch of dryness

DRAMBUIE
SCOTCH LIQUEUR
for those who can afford it

MATEUS ROSE

the enchanting Pink Wine from Portugal

Orange Likeur

from France

Voor prettige feest-dagen

Lanson Champagne

EILANDGEBIED CURACAO

Het Bestuurscollege maakt bekend dat er bij voldoende deelneming in de maand januari 1980 zal worden aangevangen met de navolgende Eilandelijke Technische Leergang ondergebracht in het Technisch College "St. Paulus" Salinja Abao.

ELEKTRISCH LASSEN (N.I.L.)

Toelatingseisen:
1. voor beginners: minimum leeftijd 16 jaar en 6 klassen lagere school doorlopen hebben.
2. voor gevorderden: het beginners getuigschrift.

Inschrijving vanaf maandag 17 december 1979 tot en met woensdag 19 december 1979 tussen 19.00u. en 21.00u. op het Technisch College St. Paulus, Salinja Abao onder overlegging van het vereiste getuigschrift c.q. cijferlijst.

TE HUUR GEVRAAGD

Het Departement van Economische Zaken zoekt met spoed een

ongemeubileerd WOONHUIS tot fl. 400,—

voor één van haar Stafmedewerkers
Aanbiedingen tel. 26400 tst. 61

EILANDGEBIED CURACAO

Het Bestuurscollege roept sollicitanten op voor de betrekking van:

Hoofd van de Openbare school genaamd "Oranjeschool" te Oranjestraat.

Gegadigden voor de betrekking dienen een ruime ervaring te hebben en benoembaar te zijn tot volledig bevoegd onderwijzer(es) bij het basisonderwijs.

Sollicitaties dienen gericht te worden aan het Bestuurscollege van het Eilandgebied Curacao, binnen twee weken na verschijning van deze advertentie.

TE KOOP BOUWGROND

± 1300 m2

Villapark ROOI CATOOTJE

nabij Zuikertuintje

Tel. 78184 na 18.00 uur

Speciaal voor de feestdagen hebben wij voor U een bijzonder mooie collectie

Jurken — Maxies
bloesjes — slacks
lingerie en
kadoartikelen

Lilian BOUTIQUE

Caracasbaaiweg

WIJ ZIJN VERHUISD

van Pos Cabai
naar

ARRARATWEG 48
NAAST HET KADASTER

CARESTO N.V.

Ons telefoonnummer is nu:
TEL. 14744

KERSTCONCERT

ORFEON "CRESCENDO" o.l.v. Wim Statius van Eps
in de kerk te Brievengat, donderdag 20 december 1979
om 20.30 uur.

Entree Fl. 6,— Jeugd Fl. 2,50
Kaarten verkrijgbaar bij: Boekhandel Salas, Edding, Toko Zuikertuintje en bij de kerk voor de uitvoering.

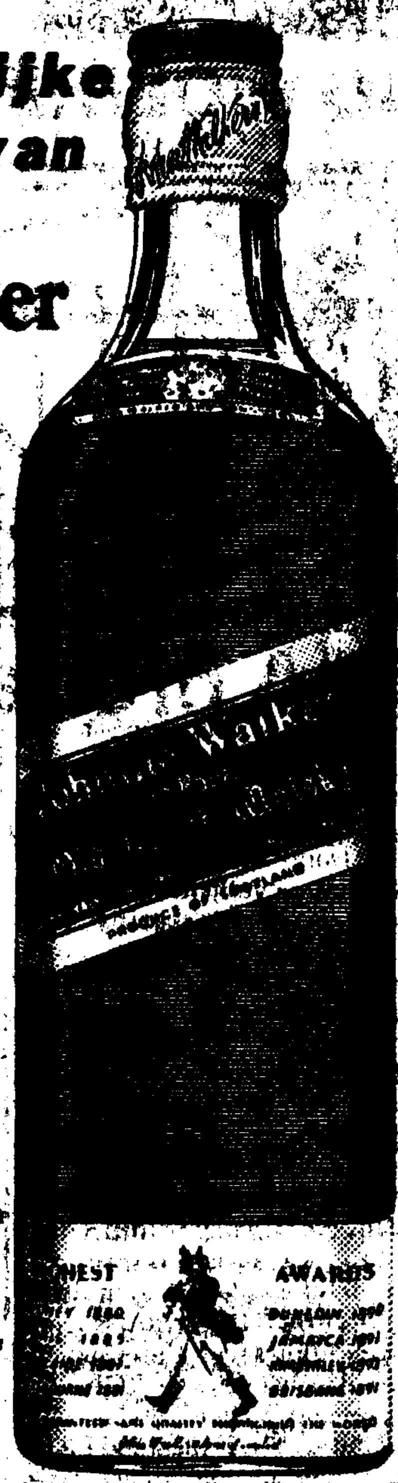

De feestelijke smaak van

Johnnie Walker Red

en de feestelijke verrassingen van

Johnnie Walker Red

BIJ AANKOOP VAN 1 DOP
VAN EEN GALLON OF EEN HALVE GALLON FLES
OF 3 DOPPEN VAN 0,75 LITER FLESSEN
OF 6 DOPPEN VAN 1/2 of 1/4 FLES

voor slechts f. 6,-

Een froaie set DOMINOSTENEN

MORRIS E. CURIEL & SONS INC.
LINDBERGHWEG 32-34

English Companion

Economist Francisco Mieres:

Inflation will hit Venezuelan economy

CARACAS (PL) — Economy professor Francisco Mieres of the Central University of Venezuela declared that inflation will hit the country's economic life with unprecedented force in the next few years.

Speaking at a seminar on „industralization models in Venezuela and Mexico and the new "international economic order" Mieres said that inflation has become the first topic of concern and social agitation in Venezuela.

Mieres stated that the „oligopolistic" nature of industry, in a market with is likewise controlled by a few companies, must inevitably generate inflationary pressures.

This aspect is reflected in the accleration of the rate of increase of prices especially in food and housing, with the low income majority especially in food and housing, with the low income majority especially hard hit.

In regard to the minimum wage the economist stated that when it was set in 1974, it was already about fifty percent insufficient and should have been at least tripled by the beginning of 1979 in order to keep the dispossessed population above the poverty line. He revealed that wholesale prices and the cost of living in the main cities rose between 1974 and 1978 at an annual rate of Mieres indicated that under pressure from big business, the government has chosen to lift price ceilings from many items while leaving ceilings on a number of products classified as „popular".

He said the ensuing increase for the rest of the year will be 20 to 30 percent, bringing up inflation for all of 1979 to 25 or 35 percent.

Mieres said that the quest for solutions that avoid conflicts with the domestic monopolies and the transnational powers „That" be will lead time and again to greater indeptedness and bigger openings for foreign capital.

Diplomatic ties St Lucia-Columbia

CASTRIES — St. Lucia has established diplomatic relations with Columbia - a Central American republic. The Columbian foreign ministry said relations were established at ambassadorial level. A foreign affairs official in Catries disclosed that the agreement to establish relations was derived at after negotiations with the Columbian embassy in Londen.

The official also said that resident ambassadors will not be apointed at this stage, and representation would probably be through the United States office.

The world in a nutshell

CARACAS — Venezuela has raised the basic average price of its crude oil from 18 dollars to 24 dollars a barrel with effect from today, Mines and Energy Minister Humberto Calderon Berti said. In New York, US oil companies said the six dollar price increase announced by Saudi Arabia was retroactive to November 1. One oil company, Mobil, said it understood the price rise announced by Abu Dhabi, a member of the United Arab Emirates, was also retroactive. In Brussels, Saudi Arabian Oil Minister Sheiku Ahmed Zaki Yamani said western nations must do more to help developing nations as the price of receiving assured oil supplies.

YAOUNDE — The supreme council for sport in Africa (SCSA) appear unlikely at their general assembly starting here today to call for a boycott of the Moscow olympic games even if Britain sends a rugby team to South Africa next year. Several sources said a boycott resolution would stand little chance of being adopted.

NEW YORK — Former Wimbledon and United States open tennis champion Arthur Ashe underwent heart surgery today and was later reported in satisfactory condition.

CAIRO — The Egyptian government plans to slash government spending by 50 per cent and raise the price of petrol and cigarettes by almost 20 per cent in the new year to help meet the cost of increased subsidies on essential goods, according to the semi-official newspaper Al-Ahram.

EAST BERLIN — East Germanleader Erich Honecker has announced wide-ranging price increases on consumer goods and ordered rapid industrial reforms to revitalise the country's economy.

PARIS — French airports face more disruption after air traffic controllers announced a work-rule campaign to press demands for more pay and better conditions following a breakdown in talks with the government.

SANTIAGO — Chile's military President Augusto Pinochet has dropped four Ministers in a cabinet reshuffle but, a presidential spokesman said the changes would have little political significance. The spokesman said the Ministers of health-Colonel Carlos Mario Gimenez, lands and settlement-General Lautaro Reca-Barren, education - Gonzalo Vial, and economy - Roberto Kelly, had been dropped.

TEHERAN — Supporters of Iran's dissident religious leader, Ayatollah Kazem Shariat-Madari, have staged a big show of strength in the northwestern city of Tabriz, suggesting that the country's latest regional crisis is far from over. About half a million Turkish-speaking Azerbaijianis roared with approval in the city centre yesterday as demands for greater local self-rule and amendments to Iran's constitution were read out.

WASHINGTON — The United States says it is considering asking the United Nations to impose economic sanctions against Iran unless the American embassy hostages are released soon. The State Department said no decision had yet been made and President Carter would discuss the matter with Secretary of State Cyrus Vance today. At the United Nations, the chief Soviet delegate said his country would probably oppose such a move. Meanwhile, President Carter said he saw some substantial change in the expectations and demands of Iranian militants who have held the US embassy in Teheran since November 4.

TEHERAN — Ayatollah Ruhollah Khomeini, Iran's revolutionary leader, said President Carter was more interested in political gains than in securing the release of the hostages.

SAN ANTONIO — The health of the deposed Shah of Iran has deteriotated in recent days and he faces more cancer surgery, the San Antonio Express said today. The newspaper quoted informants at Lackland Air Force Base, where the former Shah is staying, as saying his New York doctors had been asked to travel to Lackland to resume treatment. Spokesmen for the ex-monarch and the US State Department in Washington had no comment on the report.

WASHINGTON — President Carter scored a major victory when the supreme court removed the last obstacle to the termination of a mutual defence treaty with Taiwan. The court yesterday ordered a federal court to dismiss a challenge over the termination of the 1954 pact brought by Senator Barry Goldwater and 24 other conservative members of Congress. Termination of the treaty was a precondition laid down by China earlier this year for normalising relations with the United States, US officials said.

LONDON — An international commission will this weekend complete plans for a new world development agency to help narrow the gap between rich and poor countries, officials said. It is proposed the agency will channel funds to developing nations. Its role would differ from the World Bank and it could include communist countries, the officials added.

OTTAWA — The six-month-old Canadian government was defeated in parliament last night and Prime Minister Joe Clark is expected to call a general election for early next year. The government fell by six votes, losing a confidence vote on a touch budget it announced on Tuesday. Mr Clark, 40-year-old leader of the Progressive Conservative party, was expected to resign at a meeting with governor-general Ed Schreyer later today and to announce his election plans straight afterwards.

HAVANA — A lorry forces its way into the grounds of the Venezuelan ambassador's residence in Havana amid a hail of bullets from Cuban police, eyewitnesses said. At least one person was wounded, they said. It was apparently the third attempt this year by Cubans to gain asylum in Venezuela by crashing vehicles into the grounds of the embassy or the ambassador's home.

Beurs Amsterdam

7PCT NED 66	79,10	VDGRINT	[illegible]
AKZO	[illegible]	HAGEMEIJ	1[illegible]3,50
HEINBELBEH	58,50	INTERMUL	36,00
HEINBIER	71,90	KONNEDPAF	22,70
HOOGOVENS	21,50E	NAARDEN	17,30
HVA	15,90	OGEM	15,[illegible]
PHILIPS	30,60F	PAKHOED	16,00
UNILEVER	117,90	RIJNSCH	13,50
KONOLIE	150,30	RNS	33,50
KLM	76,00	VMF	1,[illegible]
KNSM	100,00	VNU	55,50
VMMLRCN	135,00F	WERELDHA	90,10
SCHOLPARTU	73,00	WESSANEN	111,50
ABN	30,50	ANTBROUW	81,50
NATNED	119,70L	ANTVERF	205,00E
ALBHEIJN	76,00	ARUELEC	168,50
AKRO	55,10	SURBROUW	143,00
BERGOS	51,50	CONVERTO	130,00B
VBERKEL	52,50	GOLDMINES	137,00
BOLS	53,70	IKABELMIJ	119,40
BREDEVERB	211,50	ROBECO	116,00
BUEHRMANN	55,50	ROLINCO	156,50
BIJENKORF	60,00	ALCANAL	170,50
CALVE	155,[illegible]	NA7 3/4	75,50B
CURHANDMIJ	157,00	NA6 1/2	90,50
ELSEVIER	131,00	NA5	[illegible]
FOKKER	[illegible],00	NA4 1/2	95,00
VGELDER	23,50	NN3	47,70
WISTBRUC	41,70	VAN DORP	59,[illegible]
			170,50

Beurs New York

afcindustr.	35 3/4	intnick	21 5/8
[illegible]	11 7/8	[illegible]	39
alcanalum	42 1/2	inttelt	25 [illegible]/8
alleghpow	15 3/4	japanf	9 3/4
allchemsy	46 5/8	jmanvill	23 3/8
allumcoam	54 5/8	kancity	27 5/8
amxinc	43 1/4	kanapow	17 3/4
amhess	40 1/2	kennecott	29 [illegible]/8
amairlines	16 5/8	klm	40 1/2
ambrands	66 5/8	kraftco	48 1/8
amrocue	38 3/4	krogerco	18 3/4
[illegible]	34 1/2	lehmanco	12 5/8
[illegible]	32 7/8	littonin	41 1/8
[illegible]	18	lockheed	33 1/2
amexpr	30 5/8	ltvcorp	8 1/8
[illegible]	27 3/4	marshfld	18 3/4
ammotorcorp	6 7/8	[illegible]	42 3/8
amnatgas	47 1/2	[illegible]	24
[illegible]	55 7/8	[illegible]	51 1/2
amtelte1	53	[illegible]	34 7/8
ampexc	20	merck½c	71 3/4
amfinc	15	metrogm	20 1/8
amcop	80 3/8	midlross	27 1/4
[illegible]	37 5/8	[illegible]	30 5/8
amcosteel	25	mobiloil	33 1/2
amst dst	35 7/8	monsanto	58
asaltd	30 3/4	motorola	49 7/8
asarcoinc	40 1/4	nabisco	21 5/8
achlandoil	79 5/8	natcanc	23 3/8
atlantrich	38	natcashr	70
bendixcorp	21	[illegible]	29 1/4
bethlsteel	48 1/2	natgyps	19 5/8
boeing	16 3/8	natsteel	28
burlington	58 5/8	nattoac	4 1/2
bulnisc	79 7/8	nigaram	12 3/8
burroughsc	31 1/2	nlindus	34 1/8
candupac	5	norrwest	25 7/8
carlitrek	54 1/8	nrdalhit	27 3/8
caterpiltr	47 3/4	nillinois	33 3/8
celanesc	37 7/8	occpetr	27 1/4
chasmanh	27 1/2	olincorp	17 5/8
chessiesys	6	pacifgas	22 3/4
chryslerc	22 1/8	pacifligh	22 1/8
citicorp	84 5/8	panam	5 3/4
citiess	34 1/2	pepsico	26 1/2
cocacola	14 5/8	phelpsd	27 3/4
colgate-p	40 b	phmorris	35 5/8
colourtile	49 1/4	phillips	10 5/8
coltindins	38 3/4	phillpet	47 3/4
columgas	20 5/8	polaroid	73 7/8
commed	38	proctorg	19
comsat	24	[illegible]	29 3/4
[illegible]	42 5/8	[illegible]	22 1/4
[illegible]	29	[illegible]	59 [illegible]/8
contoil	47 3/4	[illegible]	[illegible] 3/4
[illegible]	16 1/8	[illegible]	[illegible] 3/4
[illegible]	54 3/4	reynolds	45 1/4
[illegible]	59 5/8	[illegible]	38 1/2
[illegible]	44 7/8	[illegible]	85
[illegible]	7 1/4	[illegible]	3 1/8
[illegible]	18 3/8	[illegible]	95 3/8
[illegible]	85 1/2	[illegible]	[illegible] 1/2
dartind	42 3/4	[illegible]	59
dowchem	32	shelloil	11 5/8
dupont	39 1/8	southco	34 1/2
eastorna	8 3/4	southpa	54 5/8
eastkodak	48 1/8	southra	50 3/8
elpasog	21 3/8	sperryr	25 5/8
esmark	26 3/8	stbrands	56 7/8
exxonc	56 3/8	stoilcal	80 1/2
fairchc	—	stoilind	18 7/8
florida	28 3/8	stdrugs	69 1/2
fluorc	52	suncilo	71 1/2
fordmot	32 3/4	sunocilop	39 7/8
fruehayf	27 3/8	syntexc	31 1/4
gatxcorp	37 1/8	tandyc	5 1/4
gencablc	23 1/2	tandycraft	39
genelect	49 1/8	tenneco	29
genfoodc	35 1/8	texatcoinc	91 1/4
genmot	51 3/4	texasinatm	[illegible] 1/2
genput	7 5/8	[illegible]	18 1/4
gentelt	28 1/4	toledoed	17
gettyoil	74 3/8	trandwa	44
gilette	6 26	twocntrf	58 1/8
goodrich	19 1/8	unilever	42 1/4
goodyear	13 1/4	unioncarb	11 3/4
grace½c	38	unionoil	46 5/8
greyhnd	15	unoilcal	72 7/8
gulfoilca	93	unionpac	4 1/8
gulfoil	35	uniroyal	11 5/8
heinzco	29 1/4	unbrands	42 7/8
hellerl	21 3/8	[illegible]	17 3/4
hiltonh	32 1/4	usstool	19 7/8
honeyw	81 3/8	warnerl	31 1/8
iticontr	25	westbanc	22 1/2
impoil	37 3/8	westunion	19 3/8
inselco	12 5/8	westingh	33 1/2
[illegible]tbus	64 3/4	wheelabr	25 1/2
intflev	21 7/8	woolworth	76 3/4
intharv	37 1/2	wrigley	62 3/8
		xerox	

Archie ®

IT'S KNOWN VERONICA I STILL IN BED?

OH, DADDY— I'M SOOO TIRED FROM LAST NIGHT'S PARTY!

BUT IT WAS A SLUMBER PARTY, WASN'T IT?

RIGHT, DADDY— BUT NO ONE SLEEPS AT A SLUMBER PARTY!

Beetle Bailey ® By Mort Walker

NOW, YOU'VE ALL SEEN THE TRAINING FILM... DO IT JUST THE WAY THEY SHOWED YOU

WHAT'S WRONG, BEETLE? FORGET WHAT THEY SHOWED YOU?

NO, THIS IS THE PART WHERE THE PROJECTOR BROKE DOWN FOR TEN MINUTES

Walt Disney's DONALD DUCK ®

DONALD, THIS IS THE SNAZZIEST RESTAURANT IN TOWN! WHY DON'T YOU TRY SOMETHING A LITTLE MORE EXOTIC?

OKAY!

I'LL HAVE THE STEAK TARTARE...

...WELL DONE!

Sterke Yerke III wil naar Curacao

...voordat de grote overtocht werd gemaakt werd eerst proef gezeild op de Friese meren. Hier een beeld van de Sterke Yerke nog voordat er de kajuit op geinstalleerd was. Duidelijk te zijn ook de twee kleine buitenboordmotoren die echter meer dienen om bij te sturen, dan om er werkelijk mee vooruit te komen...

... dit is het viertal Friezen dat zeven weken lang op de Atlantische Oceaan heeft doorgebracht sedert het vertrek uit de Canarische Eilanden: vlnr Guus Schweigman, Chris Schweigman, Leo van der Ploeg en Frits Riemersma....

WILLEMSTAD — Voor de oversteek van de Atlantische Oceaan op een vlot is hoe dan ook enige moed nodig. Dat hebben vier Friezen dan ook weten op te brengen. Dezer dagen hopen zij een plan te voltooien om vanuit Nederland via de Canarische Eilanden de overtocht te wagen naar Curacao. Ze hebben er dan vier en een halve maand op zitten sedert het vertrek uit Harlingen (Friesland) op 1 augustus. Dit Friese avontuur heeft al de aandacht getrokken van de hele Nederlandse pers en ook de internationale pers is nu geinteresseerd in de wederwaardigheden van deze groep vlotwaarders.

Het enthousiasme in Friesland voor deze avontuurlijke tocht van enkele streekgenoten is erg groot. Het thuisfront heeft zelfs een eigen blaadje opgezet met de naam "Yerke Journaal" (Informatieblad over het wel en wee van de Sterke Yerke). Daarin werden nadere inlichtingen verschaft in de loop der tijden over de voorbereidingen die getroffen werden voor de tocht en later van de lotgevallen van de Friese jongeren op de grote zee.

Aan sponsers had de Sterke Yerke III ook niet te klagen. Dankzij bijdragen van uiteenlopende zaken in Friesland kon de grote reis worden verwezenlijkt. De een droeg bij met een geldbedrag in een speciaal fonds, de ander steunde het project door levering van bijvoorbeeld veldbedden, voedsel en andere broodnodige spullen voor de tocht.

Het Nederlandse comité aangevoerd door Henk van Dam was onvermoeibaar. Op grote schaal werden acties gevoerd om de nodige gelden bijeen te krijgen. Zo werden t-shirts, donateurswimpels en linnen tassen verkocht met daarop het embleem van de Sterke Yerke. Een groep Friese artiesten hielden in mei dit jaar enkele speciale optredens in Leeuwarden, waarvan de opbrengst ook bedoeld was voor de overtocht.

Deze week schreef de Amigoe al iets over deze eigenaardige wijze om de oceaan over te steken, namelijk in een tijd waarin 747's en DC-10-en dat in enkele uren tijd plegen klaar te krijgen. Na de start in Harlingen lukte het niet zo een-twee-drie het Kanaal uit te komen, maar eenmaal daardoor heen verliep de tocht vrij gemakkelijk. In Las Palmas op deCanarische Eilanden kwamen enkele bekenden van de vier avonturiers hen opzoeken en daar werden de allerlaatste voorbereidingen getroffen voor de ware oversteek via de Kaap Verdische Eilanden naar Curacao.

Vanuit Curacao had de Stichting Sterke Yerke al bericht gehad van de heer Jan Borkhuis dat de tocht van deze Friezen er niet ongemerkt was gebleven. Via de media was er al enige aandacht aangewijd. De heer Borkhuis zegde medewerking van deze kant toe voor de opvang van het vlot. Inmiddels is een Curacaos comité opgezet volkomen die verrast werd door de sterk vervoegde komst van het vlot. De aankomst was aanvankelijk zelfs zes weken later gepland.

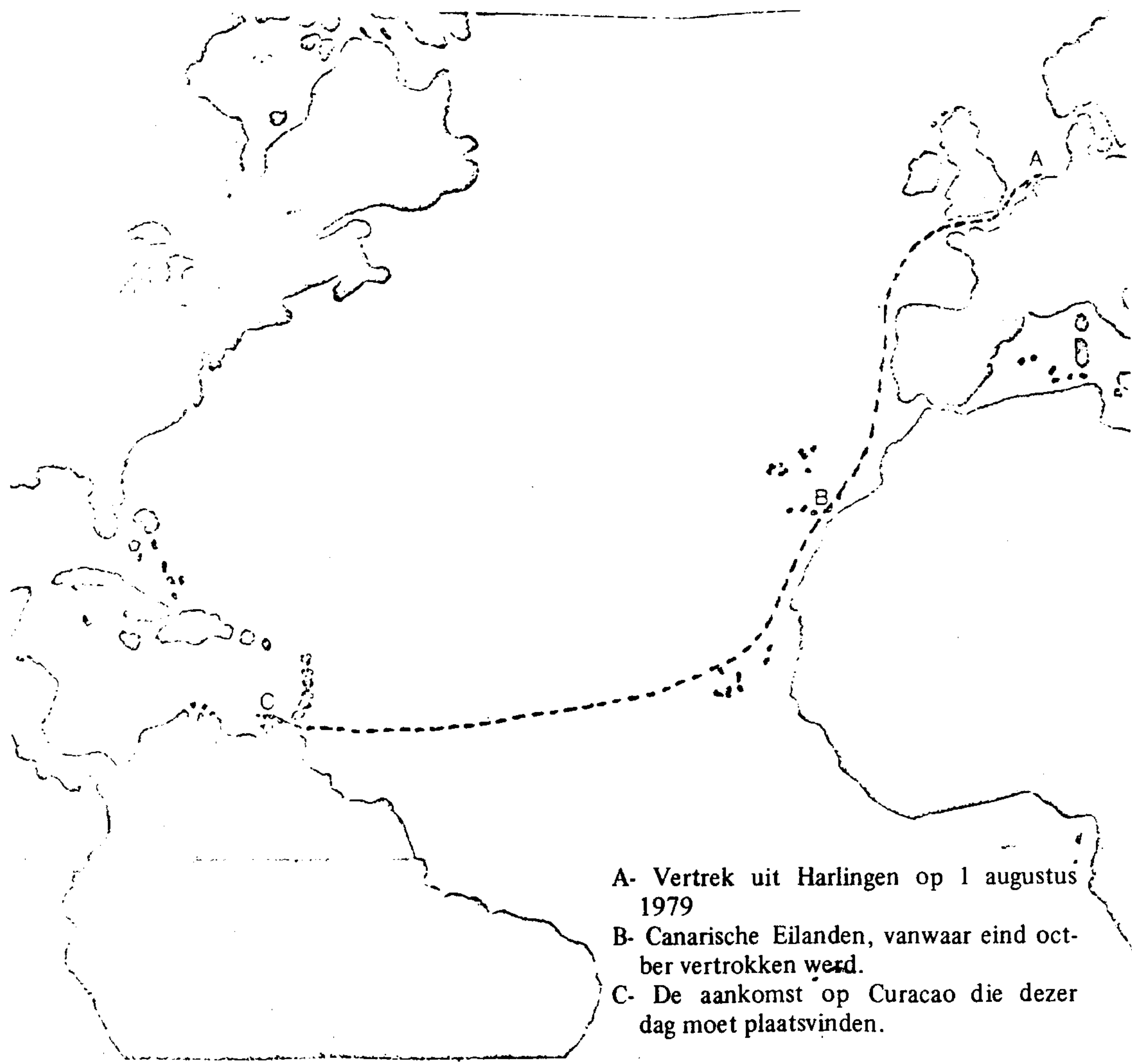
Vlak vóór het weekeinde kwam op Curacao bericht binnen dat er al tien dagen geen contact meer was geweest met de Sterke Yerke III. Er heerste ook in Nederland toen enige ongerustheid over het lot van de jonge Friezen. Hoewel aan de ene kant rekening gehouden werd met de mogelijkheid van een uitgevallen generator, waardoor de radio niet meer werkte, was een overvaring ook niet onmogelijk geweest.

Maandag echter kwam bericht binnen dat er voor ongerustheid geen reden was en dat het vlot op Curacao afstevende en op zijn vroegst donderdag (gisteren) op Curacao zou zijn. Een van de laatste radiocontacten met Nederland leverde het volgende verslagje op in het Yerke Journaal:

"WOENSDAG 14 NOVEMBER 1979

We hebben ons op de verkeerslijst laten plaatsen zetten van Scheveningen Radio. Om 14.30 uur maken wij contact met de Sterke Yerke III ergens op de oceaan. Krakend komt de stem van Guus Schweigman over. Henk maak het kort want wij vertrouwen onze generator niet en die hebben we nog vaak nodig om te zenden. Over....Hoe is het met de patienten in de ziekenboeg? Over.....Ja, goed ontvangen. Leo van der Ploeg heeft steeds minder jeuk na het gebruik van de voorgeschreven medicijnen. Chris krijgt al een vers velletje over zijn verbrande been. Frits en ik zijn kerngezond. We draaien nu weer met zijn vieren wacht. Over.....Wat is jullie koers en snelheid? Over...We zitten momenteel op 28.45 graden wester-lengte en 16.25 noorderbreedte. Dat is westelijk van de Kaap Verdische Eilanden. We lopen ongeveer 75 mijl per dag. De wind is noord-oost, ideaal. We kunnen merken dat we door de noord-equatoriale stroom zijn opgepikt. Over.... Goed ontvangen Guus, wat is er met de generatoren aan de hand? Over... De generator wordt te warm. Over.....Oké, Guus.,, dan stoppen we in de wetenschap dat het met de gezondheid van de boys goed vooruit gaat en een generator, nou ja...Over....Goed ontvangen, ja Henk zo is het. Groet iedereen in Leeuwarden van ons. Over en sluiten maar...Kraakhelder en emotieloos komt de stem van de juffrouw van Scheveningen Radio door": "Eind gesprek meneer?.......Ja juffrouw, einde gesprek"....

HET MOMENT VAN aankomst van de Sterke Yerke III op Curacao was tot vanmorgen niet te bepalen omdat het niet meer gelukt was in contact te treden met de vlotvaarders. Gepoogd wordt in de loop van vandaag weer met sportvliegtuigen en een verkenningvliegtuig Neptune van de Marine Luchtvaart Dienst (MLD) hen op te sporen. Het Curacaose ontvangstcomité voor de Sterke Yerke hoopt dit weekeinde de vier Friese avonturiers in de St Annabaai te verwelkomen. Via de radio zullen de laatste berichten worden doorgegeven. Vandaag worden uit Nederland vrienden en bekenden van de avonturiers op Curacao verwacht die het moment van aankomst na de grote oversteek willen meemaken.

A- Vertrek uit Harlingen op 1 augustus 1979
B- Canarische Eilanden, vanwaar eind octber vertrokken werd.
C- De aankomst op Curacao die dezer dag moet plaatsvinden.

...op bijgaand kaartje een indruk van de 6000 mijl (1 mijl is 1,8 kilometer) lange zeetocht van de Sterke Yerke III die startpunt had in Harlingen (Friesland) en deze week nog eindigt op Curacao....

...Leo van der Ploeg kreeg tijdens de tocht een ongelukje toen heet water over zijn been terecht kwam. Hij liep daardoor tweede-graads wonden op, die inmiddels grotendeels weer genezen zijn. Op de foto is hij bezig met enkele onderhoudswerkzaamheden...

...het dek van het vlot wordt niet alleen gebruikt als loopdek, maar ook als afdruikrek voor de afgewassen spullen...

....op het vlot van feitelijk niets meer dan planken op drijvers is een beschutting aangebracht waar het fijn vertoeven is als eenmaal de zon is doorgekomen. Frits Riermersma houdt daar ook een dagboek bij van de tocht. Dat verschijnt volgend jaar als boek. Goed te zien is de kardanisch opgehangen oven met gasfornuis en in het midden de met plastic zakken beschermde radio-telefoniezender...

Napa

Omdat de komende week, op donderdag 20 december, de jaarlijkse Amigoe kerstkrant waarin heel wat te lezen valt wordt rondgedeeld, heeft de Amigoe besloten die week Ñapa te doen vervallen. De laatste Ñapa van het jaar verschijnt dus vrijdag 28 december. Natuurlijk staat deze Ñapa open voor iedereen die iets interessants te zeggen heeft over het afgelopen jaar of over het komende jaar.

Herdenking slag van River Plate

BUENOS AIRES — Deze week is het veertig jaar geleden dat de eerste grote zeeslag van de tweede wereldoorlog werd uitgevochten. De slag woedde bij Buenos Aires en eindigde met het zinken van het Duitse vestzak-slagschip Graf Spee. Meer dan honderd veteranen uit Duitsland, Groot-Brittannie, Nieuw Zeeland en Argentinie zijn in Buenos Aires bijeen gekomen om de doden te herdenken en de ogenblikken van wat bekend werd als de Slag van de River Plate, opnieuw te beleven.

Op 13 december 1939, drie maanden na het begin van de oorlog, dreven drie Britse kruisers de machtige Graf Spee in een hoek en achtervolgden hem in de neutrale haven van Montevideo. Vijf dagen keek de wereld toe hoe diplomaten kibbelden, Duitse zeelieden het gehavende schip trachtten te repareren en de Britse schepen buiten de territoriale wateren wachtten.

Bij zonsondergang op 17 december 1939 bracht de commandant Hans Lanfsdorff de Graf Spee in de mond van de River Plate tot zinken. Ondanks dat de nazis een Duitse overwinning claimen, werd de slag over de hele wereld gezien als een Britse triomf en gaf het Britse moreel een enorme steun.

Remitido

Nos Boneiru

Bonaire ta di nos
nos tata i mama
nos yunan.
Ta nos sa
kiko Bonaire mester.

Ningun hende bibá
na grandi,
na otro parti,
por komprende
Bonaire su deseo.

Ta nos sa
kon bida ta
na Bonaire.

Ta nos sa
ki trastorno
nos ta pasa na Bonaire.

Bonaire ta di nos
nos tata i mama
nos yunan.
Ta nos sa
kiko Bonaire mester

BUCHI BONERIANO

Stalin in China nog geliefd

PEKING — Joseph Stalin, wiens honderdste geboortedag op 21 december wordt herdacht, ligt kennelijk nog erg goed bij de Chinezen. Zijn reusachtige portret siert, te midden van de ,,vaders" van het communisme, nog immer het plein van de Hemelse Vrede in Peking.

Maandag voerde het Pekingse Dagblad een artikel waarin hoog werd opgegeven van zijn economisch beleid in het begin van de jaren dertig, een periode die in het verleden door Peking werd gehekeld, maar die nu weer wordt afgeschilderd als waardevol voor de modernisering in China.

"Ik ben getraind voor geestelijk oorlog"

De nieuwe roman van Frank Martinus Arion: een rijk en veelzijdig boek

Het hoogtepunt van het nieuwe boek van Frank Martinus Arion: NOBELE WILDEN is aan het slot als Père Maure, de geestelijke leider in het Zuidfranse Lourdas, en Julien Bizet Constant, een gewezen kloosterling uit Martinique en nu tolk en ziekenverzorger in het bedevaartsoord, de berg Beout bij het stadje beklimmen, waar de meester symbolisch de macht overdraagt aan de leerling. Een haast Bijbels gegeven. Hun gesprek bij het beklimmen van de berg bevat de essentie van het boek. Enkele citaten ter verduidelijking: "Al meer dan vijfhonderd jaar probeert een deel van Europa bij de volken buiten, bij de zgn. Nobele Wilden het verloren gevoel van de eenheid van het leven, dat ze op mysterieuze wijze verloren heeft, terug te vinden. Terwijl het andere deel die volken onder de voet liep, tot slaven maakte! "

"De hippies, de studentenopstanden. Hier en elders. Het heeft te maken met de volken van de derde wereld die we onderdrukt hebben en bewonderd." Wat curieus als die alliantie er ooit komt, tussen de vroegere Nobele Wilden en onze moderne jeugd. Maar terecht. De jeugd is wild en de jeugd is nobel. Wat de meest opvallende karakteristieken zijn van de revolutionair."

Reeds aan het begin van dit jaar werd de roman door de uitgever aangekondigd onder de titel:DE MACHT DER VERBEELDING, en om de 'verbeelding' draait heel de zeer zorgvuldig gecomponeerde roman. Hij bestaat uit drie delen: "De verbeelding aan de macht", "Bananen huilen niet" en "De macht der verbeelding". Dit drieluik telt resp. 9 brieven, 27 en 9 hoofdstukken. De brieven worden gewisseld tussen drie personen, in de maanden mei - december 1976. Het tweede en derde deel spelen in mei - oktober 1968, als er drie miljoen bedevaartgangers naar Lourdes trekken.

Door deze structuur leest het eerste deel moeizaam, omdat de logische verbanden slechts langzaam prijsgegeven worden en pas vanaf het tweede deel hun duidelijke functie krijgen. Pas bij de herlezing komt het eerste deel volledig tot zijn recht, maar dan blijkt ook hoe knap de motieven die later belangrijk zullen worden, voorbereid zijn. Maar niet alleen het eerste deel vergt veel van de lezer. Het boek zit, evenals AFSCHEID VAN DE KONINGIN boordevol theorieen en gesprekken die breed uitgemeten worden. Opnieuw is de Held almachtig en ik vrees dat de kritiek daaromtrent niet mals zal zijn, maar dat is voor dit boek volstrekt onterecht, want het is een onmisbaar facet voor het thema, en volkomen functioneel.

Deze in alle opzichte rijke roman is met een enorme inzet en durf geschreven. Er wordt zoveel overhoop gehaald op literair historisch, theologisch en politiek gebied, dat het nog wel jaren zal duren eer iemand zich aan een grondige analyse ervan zal wagen.

De opzet is zo afwijkend van wat we traditioneel onder een roman verstaan, dat ook van de lezer verbeelding geeist wordt. Degene die zich die inspanning wil getroosten, wordt rijkelijk beloond, zo verging het mij althans.

De onbetwiste Hoofdfiguur en Held, Julien Bizet Constant, heeft in 1967 na het massacre van Guadeloupe, waarbij de politie ongeveer 40 demonstranten neerschoot, uit protest het klooster vaarwel gezegd en zich aangesloten bij de jongeren die deelnamen aan de revolte van mei 1968 in Parijs en de verbeelding aan de macht willen brengen.

Als de Gaulle de orde herstelt, verspreiden de protesterende zich her en der. Julien gaat met Renato, een aanhanger van de Baskische afscheidingsbeweging, naar Spanje. Na de gevangenneming van zijn vriend moet hij het land verlaten en op weg naar Parijs doet hij het bedevaartsoord Lourdes aan, omdat hij zich uit zijn jeugd op Martinique het meisje Bernadette aan wie de Maagd verschenen is, herinnert. Hij voelt zich met haar verwant in een solidariteit van armoede. Als hij een advertentie ziet waarin een tolk gevraagd wordt, besluit hij te blijven.

Terwijl in de 18de eeuw de 'nobele wilde' als de ideaalfiguur van natuurlijkheid en zuiverheid tegenover de Europese decadentie in Frankrijk vereerd werd en als wijs geprezen werd om zijn zwijgzaamheid, wordt deze 20-ste eeuwse Neger uit Martinique wijs genoemd omdat hij "alle talen van de wereld spreekt." De nobele zwarte held overwint steeds tegenstellingen die in Lourdes opduiken als 'kolonie en moederland', de Derde Wereld tegen de Oude', ' de historie tegen de actualiteit', 'verbeelding en starheid' en 'de zwarte man tegenover de blanke' omdat hij getraind is voor 'geestelijke oorlog'. Niet de daad, de naar de politie geworpen straatsstenen, of de op de demonstranten gerichte mitrailleur brengen een oplossing, maar de droom en de verbeelding. Niet het geweld, maar de verbeelding moet aan de macht! Door de armoede en de verdrukking in de jeugd (Je zorgt maar dat je op tijd komt!) is zijn geestkracht gestaald, en onderwerpt hij zijn omgeving aan zijn wil. Iedereen geeft ettelijke keren toe hoe intelligent Julien wel is!

De Engelse sociale werkster Ellen Wayne, de leidster van een groep bedevaartgangers Zuster Maris Carmelita de Jesus, het rijke Zwitserse meisje Ursula en de felle revolutionaire Hindoestaanse Mabille, zij allen bezwijken voor zijn geestelijke en lichamelijke charmes. Maar eigenlijk gebruiken ze hem om zich van hun eigen problemen te bevrijden. Zo lijkt hij de veroveraar, maar is in feite de uitgebuite. Zijn uiteindelijke, blijvende geliefde zal daarom de Maagd van Lourdes zijn, die aan het arme eenvoudige volksmeisje, dat op haar vijftiende niet lezen en schrijven kon, verscheen. Zij is trouw en onbaatzuchtig.

De belangrijkste mannelijke tegenspelers zijn de communist Varin, de voor zot versleten dichter Peyre Cardenal II, en zijn geleerde priester Père Maure, die aan keelkanker lijdt en wiens dood nabij is. Alle drie bestuderen ze het raadsel van de verschijningen te Lourdes. De eerste Varin, heeft een theorie ontwikkeld, dat de cultus van Bernadette van Lourdes afkomstig is uit Ethiopie en dat de Maagd eigenlijk zwart zou zijn : "O,o,o een gave van Egypte, van Ethiopie, waar bij blanken soms de neiging hebben op neer te kijken, ondanks hun grote culturen."De dichter Peyre Cardenal II heeft een grote voorganger gehad in zijn middeleeuwse naamgenoot, en troubadoer die tot de geestelijke sekte der Catharen behoorde. Zoals Martinique als kolonie onderdrukt werd (en wordt) door Parijs, zo worden Zuidfranse minderheden intern onderdrukt door het noorden, zo luidt zijn stelling. De Catharen waren in zijn ogen de werkelijke consequent gelovigen, hoewel ze voor ketters werden uitgemaakt; ze leefden ascetisch, waren niet bang voor de dood en vooral: ze hadden een voorkeur voor zwart.

De dichter wil de "de zwarte schoonheid aan de macht brengen. "Jij bent het teken", zegt hij tegen Julien. Père Maure tenslotte, is de belangrijkste antipode. Hij heeft in een studie over de verschijningen van Lourdes het onmogelijke ervan aangetoond. Hij is niet alleen lichamelijk ziek, maar zal zijn leven in ongeloof eindigen. In het gesprek met Julien op de berg redt deze hem van de geestelijke ondergang.

De drie antagonisten vertegenwoordigen de Westeuropese cultuur waarin zo weinig verbeelding rest, dat ze ten onder gaat in theorien die weliswaar knap zijn, maar die voor de verbeeldingloze volstrekt onacceptabel zijn. Tegenover wetenschappelijke stellingen, kerkelijke dogma's en literair-historische gegevens, stel de Nobele Wilde de simpele en vitale natuur in het symbool van de banaan die nooit sterft. Op Martinique luidt een spreekwoord:

"De banaan is stervende:
haar kinderen zijn er al!" De banaan is het symbool van het eeuwige leven. Julien bezit de verbeelding om het wonder van Lourdes langs natuurlijke weg te verklaren. Zoals kinderen in de wolken allerlei figuren fantaseren, zo komt hij erachter dat, vanuit een bepaalde optiek, die Bernadette nauwkeurig aangaf in haar getuigenissen, de contouren van de grot de vormen van een vrouw vertonen, uiteraard zwart door de kleur van de rots. De enigen die dat ook zagen, Bernadette en Peyre Cardenal II, worden direkt bovennatuurlijk vereerd of voor gek verklaard en daarmee door de burgelijke zekerheid onschadelijk gemaakt. De bureaucratie van het ver doorgevoerde rangenstelsel van de ziekenverzorgers en het kapitalisme van de souvernirwinkels maken 'het Wonder' dood en tot systeem en organisatie zonder verbeelding. De dichter gaat eraan ten onder, de geleerde krijgt een ongeluk op een expeditie om de bewijzen te zoeken voor zijn theorie, de geestelijke sterft in ongeloof, maar Julien zal sterker zijn dan alle anderen, omdat hij getraind is in 'geestelijke oorlog' die de "cyclus van mijn eigen vrijheid" uitmaakt. In de eenzame maagd zal hij een getrouwe geliefde vinden tot hij zo sterk is, dat hij het werk van Père Maure kan afmaken.

De schrijver besteedt veel aandacht aan maatschappelijke minderheden die verdrukt worden door de Macht. In hen herkent hij de kiem der verbeelding: de jongeren tijdens de Mei-revolte, de Basken, de Catharen, en taalkundige minderheden als het Retho-Romaans in Zwitserland, de taal van de troubadoers in Zuid-Frankrijk en het Creools op Martinique.

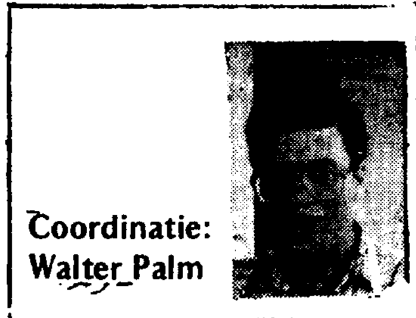
Een daadwerkelijke revolutie predikt Frank Martinus Arion niet. Hij pleit voor een zacht kapitalisme en internationale solidariteit van de armen, nederigheid, dienstbaarheid en onbaatzuchtigheid. "Armoede blijft armoede dacht ik zo, blanke of zwarte. Het is (....) niet een kwestie van blank en zwart zoals we vroeger dachten, maar van rijk en arm, althans, dat het lot van de 'verworpenen der aarde' overal op de wereld min of meer, meen precies, hetzelfde is."

Tegenover de geschiedenis die altijd te zien heeft gegeven dat de blanke missionaris de arme zwarte wat gaf en als gever superieur was, stelt de moderne neger die geeft aan de blinde blanke. Hij schenkt de vrouwen zijn liefde die hen vrijmaakt, de mannen zijn inzicht en intelligentie. De toekomst is aan de zwarte man uit de Derde wereld. Julien gaat terug in het klooster en wordt daarna hulpbisschop van Lourdes, met het doel om ""Met de documenten van Père Maure zich voor (te) bereiden op de totale ontploffing. Van Lourdes, van de hele Sancta Ecclesia Catolica!"

Uit de brieven in deel één blijkt dat ook de strijd d.m.v. de daad doorgaat.Mabille is actief in Martinique, Ursula zal naar datzelfde eiland gaan om een arbeidszelfbestuur op een door haar geerfde bananenplantege te vestigen. Het elan van Parijs '68 is niet uitgedoofd, maar verplaatst zich naar de Derde Wereld waar het trouwens even fel wordt onderdrukt, zodat er in feite niets wordt opgelost: "Dan is de cirkel van 67/68 weer rond. Eindigen of beginnen we, waar we toen begonnen". Alleen Juliens strijd van binnenuit, zijn 'geestelijke oorlog', zal op den duur tot resultaten kunnen leiden. De werkelijke revolutionair is die met verbeelding.

WIM RUTGERS

Frank Martinus Arion: NOBELE WILDEN
De Bezige Bij, Amsterdam, 1979
489 blzz.
I.S.B.N. 90 234 0682 6

Coordinatie: Walter Palm

FRANK MARTINUS ARION is geboren op 17 december 1936 te Curacao. Tot 1955 bezocht hij op Curacao de H.B.S. en in 1957 deed hij in Nederland zijn zijn staatsexamen gymnasium A. In datzelfde jaar debuteerde hij in "Antilliaanse Cahiers" met "Stemmen uit Afrika". Van 1958 tot 1965 studeerde hij Nederlands aan de universiteit van Leiden. Bijna afgestudeerd keerde hij in 1965 terug naar zijn geboorte-eiland, waar hij in 1969 het tijdschrift "Ruku" oprichtte. In 1969 schreef hij ook "Dubbelspel", maar die werd pas in 1973 uitgegeven.

In 1971 ging hij weer naar Nederland, waar hij binnen zes maanden afstudeerde. Van 1971 tot en met 1975 was hij wetenschappelijk medewerker aan de universiteit van Amsterdam. In 1975 verscheen zijn "Afscheid van de Koningin" en in datzelfde jaar vertrok hij naar Suriname, waar hij sindsdien werkzaam is bij het Instituut voor opleiding van Leraren.

Satire van Wladimir Wojnowitsj

Een anti- held in de Sowjet-Unie

De Russische schrijver Wladimir Wojnowitsj is met deze roman over de soldaat Iwan Tsjonkin in het Westen zeer bekend geworden. Het verhaal, vol schitterende humor en ironie, doet je meteen sterk denken aan de "Avonturen van de brave soldaat Schwejk tijdens de eerste wereldoorlog". Deze beroemde roman van de Tsjech Hasek is een scherpe satire, waarin de kleine man voortdurend de spot drijft met de overheid en met zijn meerderen in het leger. Hij heeft daarvoor overigens een vrijbrief gekregen in de vorm van een document, waarin hij officieel tot idioot verklaard wordt. In "Schwejk" komt een scene voor, die doet denken aan de roman Tsjonkin. Als de oorlog al praktisch voorbij is, krijgt Schwejk het bevel een station te bewaken, dat volgens de militaire autoriteiten van groot strategisch belang is.

Als hij er is, blijkt dat er al jaren geen trein meer geweest is, en om die reden totaal verwaarloosd. Als goed militair blijft hij echter op zijn post.

Om hun vergissing te camoufleren, krijgt Schwejk later een medaille voor bewezen dapperheid aan het front uitgereikt. Ook Tsjonkin, afkomstig van het verre Russische platteland is zo'n anti- held, een underdog, die vlak voor de 2e wereldoorlog opgeroepen wordt, om het vaderland te dienen. Hij is klein, heeft o- benen, rode flaporen en is niet bepaald intelligent. Het is dan ook niet verwonderlijk, dat de commandant van het cavalerieregiment, toen Tsjonkin zich meldde, zonder aarzelen zei: "Naar de stal ermee". Hij is zo'n beetje de wanhoop van het regiment, en als de kans komt, om zich van hem te ontdoen, wordt die met beide handen aangegrepen. Hij krijgt de opdracht, een vliegtuig te bewaken, dat neergestort is in een van God en iedereen verlaten dorp. Daar wordt hij volkomen vergeten. Hij trekt dan in bij Njoera, een struise boerenmeid, wier huisje vlak bij het vliegtuig staat. Met veel gevoel voor humor wordt het leven in de kolchoze, de bureaukratie en het funktioneren van de demokratie beschreven. De beroemdheid van het dorp is de buurman van Njoera, wiens naam in vele wetenschappelijke tijdschriften genoemd is en zelfs door Stalin persoonlijk geprezen is "vanwege zijn grote verdiensten voor het vaderland op wetenschappelijk gebied".

Deze verdiensten blijken later te bestaan uit het kruisen van aardappelen met tomaten, wat nog geen enkel resultaat opgeleverd heeft, en het stoken van wodka van de uitwerpselen van zijn koeien. Van het uitbreken van de oorlog heeft Tsjonkin intussen maar weinig gemerkt. Op een dag echter komt het tot een ruzie tussen deze wetenschapsman en zijn vrouw. Deze wil nl. vertrekken, omdat ze niet langer in deze strontboel kan leven. Tsjonkin wordt ervan verdacht, de vrouw daartoe aangezet te hebben en uit wraak schrijft de buurman een brief naar het verre Moskou, waarin Tsjonkin een deserteur wordt genoemd, die voor de duitsers zou vechten.

Daarmee is zijn lot beslist. De eerste groep soldaten, die op hem af worden gestuurd, weet hij nog onschadelijk te maken, maar tenslotte wordt hij gearresteerd door honderden soldaten, die zeer verwonderd zijn, dat de bende van Tsjonkin slechts uit één man bestaat. Het zal duidelijk zijn, dat dit boek, waarin de partij, de landbouwhervorming, het leger, Stalin enz. aan de kaak gesteld worden, in de Sovjet-Unie niet bepaald juichend ontvangen werd. Nadat het boek in het Westen uitgegeven was, kreeg de schrijver het in eigen land steeds moeilijker. In een verklaring aan de westerse pers schreef hij o.a.: "Steeds, wanneer ik in mijn auto ergens naar toe ga, word ik, zowel overdag als 's nachts, onophoudelijk gevolgd door niet minder dan 4 auto's van de KGB, elk met 4 man. Deze bewaking vindt plaats in drie ploegen, zodat ik in mijn eentje bediend wordt door zes auto's en 24 mensen. Eigenlijk wordt ik net zo belegerd als Tsjonkin, alleen met dit verschil, dat hij een oud geweer als wapen heeft en ik mijn schrijfmachine."

Wojnowitsj is al een keer een uitreisvisum aangeboden, maar dit weigert hij, omdat hij zijn staatsburgerschap van de Sowjet-unie niet wil verliezen. Alleen zijn grote gevoel voor humor zorgt ervoor, dat hij deze voor hem zeer moeilijke situatie met de nodige ironie kan bezien.

Voor deze ironie, en dus ook voor zo'n anti-held als Tsjonkin is, echter in de huidige Sowjet-Unie geen waardering, omdat kritiek op de samenleving er volgens de officiele richtlijnen van de schrijversbond onmogelijk samen kan gaan met goed schrijversschap. Wojnowitsj bewijst met dit boek echter het omgekeerde. Deze satire is nl. niet alleen in het westen, maar ook op de Russische ondergrondse boekenmarkt een zéér gevraagd werk. Een bewijs te meer voor het grote. vakmanschap van Wojnowitsch, die hier met veel succes het aloude wapen van de brave, domme sul inzet tegen autoritaire bekrompenheid en onverdraagzaamheid.

JAN HOUBEN

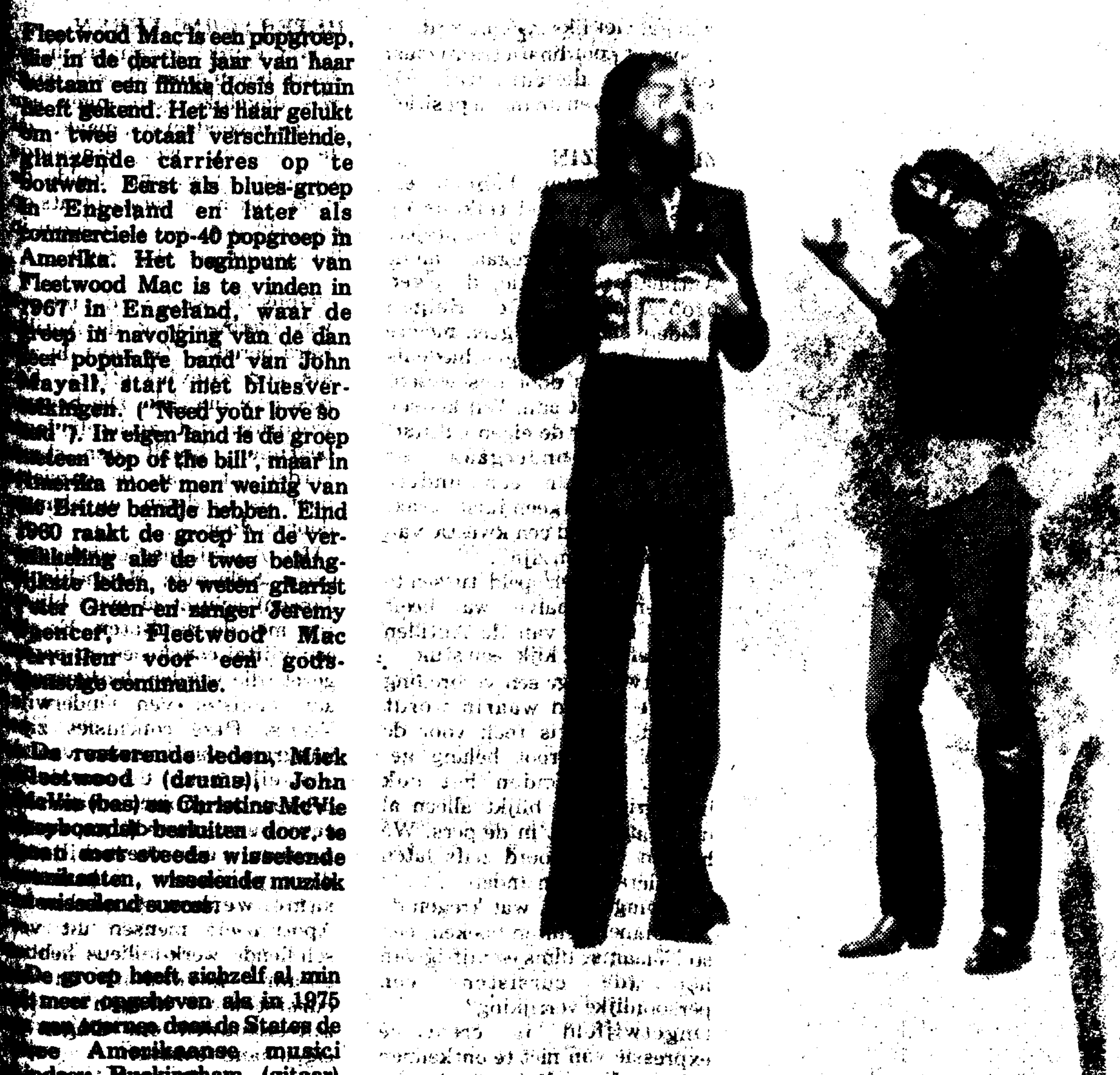
Wladimir Wojnowitsj: "De merkwaardige lotgevallen van soldaat Iwan Tsjonkin" (Meulenhoff)

Coordinatie: Alexander Ising. Vito Koeyers.

Fleetwood Mac

Als een olifant in de porseleinkast

Fleetwood Mac is een popgroep, die in de dertien jaar van haar bestaan een flinke dosis fortuin heeft gekend. Het is haar gelukt om twee totaal verschillende, glanzende carrières op te bouwen. Eerst als blues-groep in Engeland en later als commerciele top-40 popgroep in Amerika. Het beginpunt van Fleetwood Mac is te vinden in 1967 in Engeland, waar de groep in navolging van de dan zeer populaire band van John Mayall, start met bluesvertolkingen. ("Need your love so bad"). In eigen land is de groep meteen "top of the bill", maar in Amerika moet men weinig van dit Britse bandje hebben. Eind 1960 raakt de groep in de verwikkeling als de twee belangrijkste leden, te weten gitarist Peter Green en zanger Jeremy Spencer, Fleetwood Mac verruilen voor een godsdienstige commune.

De resterende leden, Mick Fleetwood (drums), John McVie (bas) en Christine McVie (keyboards) besluiten door te gaan met steeds wisselende muzikanten, wisselende muziek en wisselend succes.

De groep heeft zichzelf al min of meer opgeheven als in 1975 [illegible] de States de twee Amerikaanse musici Lindsey Buckingham (gitaar) en Stevie Nicks (zang) zich bij FM aandienen. Datzelfde jaar nog breekt de groep overdonderend door in Amerika met de lp "Fleetwood Mac", waarop succesongs staan als "Rhiannon". De muziek van Fleetwood Mac, die op dat moment nog maar een halfbloed Engelse band is, heeft dan niets meer te maken met de [illegible] Buckingham en [illegible] ontwikkelden zich tot de belangrijkste songwriters en producers [illegible] ABBA-muziek.

[illegible]

opnieuw gemixte songs van de oude "Quadrophenia"-lp ook drie nog nooit eerder uitgebrachte Who-songs en 'n nummer uit 1964 toen The Who nog de "High Numbers" heette. Eén plaatkant is geheel gevuld met gouwe ouwe hits, zoals "Louie Louie" van de Kingsmen, "He's so fine" van de Chiffons en "Da doo ron ron" van de Crystals. 't Geeft de luisteraar wat achtergrondinformatie over de soorten muziek die populair waren in het mod-tijdperk (Polydor 26225).

MARGRIET BORGHOLS

[illegible]

SONG TEXT

-Ships-

Barry Manilow

We walked to the sea
Just my father and me
And the dogs played around on the sand.
Winter[illegible] cut the air
Hang[illegible] still everywhere
Dre[illegible], did he say
Hold [illegible]

I [illegible] easier when it's far away
We sat [illegible] watched a distant light

We're two ships that pass in the night
We both smile and we say it's alright
We're still here
It's just that we're out of sight
Like those ships that pass in the night

There's boat on the line
Where the sea meets the sky
There's another that rides far behind
And it seems you and I are like strangers
A wide ways apart as we drift on through time

He said it's harder now we're far away
We only read you when you write.

We're two ships that pass in the night
And we smile when we say it's alright
We're still here
It's just that we're out of sight
Like those ships that pass in the night.

We're just ships that pass in the night
And we smile when we say it's alright
We're still here
It's just that we're out of sight
Like those ships that pass in the night

We're [illegible] ships that pass in the night
And we smile when we say it's alright
We're still here
It's just that we're out of sight
Like those ships that pass in the night.

TOPHITS

Lied	Groep/ Zanger(es)	Last Week	Weeks on chart.
1. Please don't go	KC & Sunshine Band	2	5
2. Ladies night	Kool & The Gang	6	2
3. Don't stop 'til you get enough	Michael Jackson	1	6
4. No more tears	Donna Summer/ Barbara Streisand	7	2
5. Just when I needed you most	Randy Vanwarmer	16	8
6. Sail on	Commodores	5	5
7. All my love	Led Zeppelin	12	4
8. Another Chacha	Santa Esmeralda	8	4
9. Dim all the lights	Donna Summer	4	5
10. Still	Commodores	8	3
11. Suspicions	Eddie Rabbit	—	1
12. Come to me	France Joli	13	4
13. Here comes that sound again	Love Deluxe	26	7
14. The Rappers delight	Sugar Hill Gang	—	1
15. Let me know	Gloria Gaynor	29	2
16. Is it love you're after	Rose Royce	32	2
17. Ships	Barry Manilow	—	1
18. Move on up	Destination	25	3
19. I'll never love this way again	Dionne Warwick	10	11
20. She's out of my life	Michael Jackson	—	1
21. Good friend	Mary MacGregor	9	5
22. Put your feet to the beat	Ritchie Family	35	5
23. Sleazy	Village People	34	2
24. My no. 1 [illegible]	Destination	—	1
25. [illegible]	Gran Poder	21	4
26. My forbidden lover	Chic	—	1
27. Different worlds	Maureen McGovern	15	2
28. [illegible]	Foxy	22	[illegible]
29. Don't drop my love	Anita Ward	28	[illegible]
30. Broken Hearted me	Anne Murray	20	[illegible]
31. Music man	Revenge	18	[illegible]
32. You got me walking	Michael Jackson	24	[illegible]
33. More than one way to love a woman	Raydio	33	2
34. Margarita	Dobie R SSS	37	2
35. Hands down	Dan Hartman	19	3
36. Bad Girls	Donna Summer	14	16
37. On your knees	Grace Jones	31	2
38. Rise	Herb Alpert	—	1
39. Rock with me	Michael Jackson	—	1
40. Golosa.	Gran Poder	28	2

Ingezonden

Overgangsklassen

Met interesse las ik het artikel "Overgangsklassen tussen kleuter- en lagere school" in de Napa van [illegible]. Zelf moeder van een kleuter en een [illegible] gaat mij de begeleiding van het jonge kind zeer ter harte. [illegible] kinderen die [illegible] weinig [illegible]. Maar ik [illegible] pessimisme [illegible] kleuter- [illegible] ingehaald kan worden [illegible] die kleuterschool [illegible] ontwikkelingsmogelijkheden biedt. En over [illegible] heb ik mijn twijfels. [illegible] onderstaande zal ik proberen uit te leggen waarom. Ieder gezond kind heeft van nature een drang tot onderzoeken. De wereld om hem heen is zijn onderzoeksterrein. Kijk maar eens naar een [illegible] jongen: hij probeert alles wat hij kan te pakken, te betasten en te proeven! En hoe gevarieerder die wereld is, hoe [illegible]

[illegible] belangrijk, een tweede prutst vrij snel iets in elkaar en de derde maakt een mooi gedetailleerd paard met een klein figuurtje erop.... Bij "dwingend voordoen" krijgt men 5 "mooie" vrijwel identieke [illegible] met creativiteit en ontwikkeling heeft het weinig te maken. En creativiteit is niet alleen een luxe, zo van: "ach, wat tekent Mientje leuk", maar is een eigenschap die heel belangrijk is bij het verwerken van kennis en het oplossen van (denk-) problemen. "Routinewerkzaamheden" als inkleuren, prikken, natekenen e.d. zouden daarom allen al op de kleuterschool tot het minimum beperkt moeten blijven. Op een kleuterschool waar veel van de zelfwerkzaamheid van het kind wordt gevraagd, waar hij uitgedaagd wordt door het materiaal, waar hij afwisselende aktiviteiten krijgt aangeboden en waar de leidster stimulerend en [illegible]

[illegible]

FINEKE VAN [illegible]

14 Jaar het verleden via Hoyer II

AANSTAANDE ZATERDAG 15 december presenteert Radio Hoyer II van 's morgens 11 uur tot 's avonds [illegible] uur een non-stop programma met alle grote hits vanaf 1965 [illegible]

[illegible] San Francisco; 6. Boudewijn de Groot-Het land van Maas en Waal; 7. The Bee Gees-Massachusetts; 8. Tom Jones-Green green grass of home; 9. Them-Gloria. [illegible]

[illegible] Twinkle Stars-Soldiers prayer; 7. Waldo de Los Rios-Mozart symphonie no. 40.

1972

[illegible]

HOT DISCO HITS

Pasku?

Kon?

Unda?

[illegible]

(DOOR: BERNADETTE BAROUD)

Belgisch projectleider Bal:

Cultureel Accoord Belgie-Antillen

"Ge moet het zien als een olievlek-effect"

EEN KRABBELTJE in je agenda: maand. 10 u. Pr. Isle, A.J. Bal; in je broekzak een vel vol met vragen. August (Guus) Bal is de man, die - als algemeen coordinator - een hoofdrol heeft gespeeld bij de projecten, die de praktijk uitmaakten van het in 1975 gesloten Cultureel Accoord tussen Belgie en de Antillen. Dus valt er genoeg met de Belg te bepraten. Want over dit Accoord, dat door de 'insiders' in elk opzicht wordt geroemd, is bij wat genoemd wordt het 'grote publiek' weinig of niets bekend!

Onwil tot het gesprek valt Bal niet aan te wrijven. Integendeel! Hij is blij met het interview, én met het tijdstip ervan. "Het is belangrijk dat de mensen informatie krijgen over wat de bedoeling is geweest van dit Belgisch-Antilliaanse samenwerkingsproject, en over wat er concreet is gedaan. Nu het project ten einde loopt, ben ik beter in staat een overzicht te geven dan pakweg een week of wat terug".

Informatie achteraf, mosterd na de maaltijd dus, maar wel van een uitgekiende kwaliteit. Want een overzicht gééft hij, en uitgebreid ook! Bijzonder systematisch stipt hij de punten aan, bijna chronologisch, met bij elke nieuwe stap een gedegen verklaring, een soort rechtvaardiging als wil hij onbegrip en wellicht ook kritiek reeds vooraf ondervangen.

Toch heeft de beginvraag een open karakter: "Waarom?" Vermoedt hij scepticisme? Of is hij gewoon uitermate zorgvuldig? In elk geval is hij op Vlaamse wijze gastvrij; steeds als mijn koffie op is, biedt hij me nieuwe aan.

42 STUKS

Nederlanders mogen in (flauwe) moppen-vorm nogal eens afgeven op de (vermeende) Belgische indolentie, één ding staat als een paal boven water: geen actiever volk dan dat der Belgen waar het gaat om het afsluiten van Culturele Accoorden. Guus Bal: "Er zijn er in de loop der tijd zo'n 42 gesloten. Misschien heeft het te maken met onze structuur, onze ligging en onze mentaliteit. Belgie is toch een soort van cross-road".

In 1975 zijn de Antillen aan de beurt. Het nieuw afgesloten Culturele Accoord blijft vooralsnog van papier. Pas in februari 1978 komt in Brussel voor het eerst de gemengde commissie bijeen, Belgen en Antillianen, met in de laatste groep vertegenwoordigers van alle zes eilanden.

Vooral van Antilliaanse zijde worden punten naar voren gebracht, dingen waaraan behoefte wordt gevoeld. De Belgen bekijken de realiseerbaarheid van de plannen. Guus Bal raakt in deze beginperiode, deels toevallig, bij het project betrokken. "Vorig jaar april heb ik op doorreis vanuit de VS een prospectie-bezoek aan de Benedenwinden gebracht. Ik voerde daar vele gesprekken, met de overheid, met kunstenaars, mensen uit het onderwijs en met buurtcentra-werkers. Eerder al was me gevraagd me te belasten met één van de punten waarom van Antilliaanse zijde was gevraagd: er zou iets moeten worden gedaan aan de kunstzinnige vorming".

Een term waar de vaagheid van afdruipt. Guus Bal ontkent dat niet. "Ik heb me ook afgevraagd wat daarmee zou precies voor ogen werd gestaan. Het leek me niet te gaan om een klakkeloos 'droppen' van Vlaamse cultuur. Dat zou lijken op een geestelijk kolonialisme".

Dit keer ontken ik niet, en Guus Bal vervolgt: "Het werd me duidelijk dat er toch wel iets zinvols kon gebeuren, namelijk op het gebied van de creatieve expressie" (letterlijk: jezelf op een scheppende wijze uitdrukken, iets waar inderdaad elke sterveling, van Oegandees tot Eskimo zijn voordeel mee kan doen).

OVEREENKOMSTEN

Van meet af aan zag Bal overeenkomsten tussen de Antillen en zijn vaderland. "Ik herkende hier zoveel! De kleinschaligheid en de centrale ligging. Ook de Antillen vormen een cross-road. Maar liefst vier culturen, die van de VS, Latijns-Amerika, Europa en van Afrika, hebben hun invloed op het leven en denken van de mensen. De Antillen zijn op weg naar een nieuwe staatkundige structuur. Wij in Belgie zitten ook het zoeken naar een [illegible] structuur waarin het [illegible] Vlaanderen en het [illegible] Wallonie op een gelijkwaardige wijze naast elkaar kunnen bestaan. En dan is er nog iets dat [illegible] het taalprobleem. [illegible] is het natuurlijk geen [illegible], maar het [illegible] helemaal beheersen van [illegible].

De overeenkomsten troffen hem [illegible], maar wellicht dan de verschillen, hetgeen in elk geval duidt op een (letterlijk) positieve benadering.

Teneinde de indrukwekkende theorie om te zetten in een Antilliaanse praktijk, werden plannen opgesteld waarbij de kerngedachte was dat het een écht samenwerkingsproject moest zijn. Er moest een gemengd begeleidingsteam komen, niet een dat beheerst werd door Belgen.

Volgens Guus Bal heeft er tussen deze (bege) leiders steeds een "goed, zelfs intensief" contact bestaan. In elk geval een veelvuldig, tenzij het toeval is, dat tijdens het interview zowel Angel Salsbach als Milton Jansen en Theo Hermelijn hun opwachting maken bij Bal.

Als eerste Angel Salsbach. Later zegt August Bal over hem: "Hij is een stuwende kracht geweest, niet alleen geinteresseerd in de pedagogische kanten van het project, maar ook degene die telkens weer wees op de sociaal-culturele verbanden, iemand die zeer bewust was van de filosofie die er achter zat voor de problematiek van de Antillen" (Met de 'pool' zo nabij roept het associaties met reddend zwemmen op!).

KINDERSPEL

Uit de eerste plannen groeien concrete projecten. Het eerste is erop gericht, om de mensen, die op de Antillen de jeugd begeleiden, in contact te brengen met de grondideeen van creatieve expressie; het tweede omvat een uitwisselingsproject, gecentreerd rond kinderen.

Zo gezegd, zo ..begonnen! In Vlaanderen werd de opdracht verstrekt een musical te maken met daarin rollen voor kinderen, beroepsacteurs en musici. Grondgedachten voor het stuk: a) Het Jaar van het Kind en b) 150 jaar Onafhankelijkheid van Belgie (deze mijlpaal wordt in 1980 officieel herdacht). Het was de bedoeling dat ook op de Antillen iets werd opgezet in deze geest met kinderen van de zes eilanden. Van beide kanten moesten de kinderen iets brengen van zichzelf. De Belgische kinderen zouden met hun product naar de Antillen komen, de Antilliaanse kinderen zouden met hun stuk 'Theatro di Ritmo' naar Belgie gaan.

Rondom dit uitwisselingsproject werden een aantal zowel pedagogisch als sociaal-cultureel zeer verantwoorde plannen gesmeed. De kinderen zouden worden ondergebracht in gezinnen in plaats van in hotels. Ergo, er werden gezinnen gezocht, om te beginnen hier, want de Vlaamse kindertjes zouden het eerste komen. Helaas viel dit project grotendeels in het water, of zoals Guus Bal het formuleert: "Het is niet helemaal afgerond kunnen worden".

De Vlaamse jeugd kwam weliswaar, met de musical De Spring, die in totaal achtmaal werd opgevoerd. Op Curacao! Oorspronkelijk stonden ook voorstellingen op Aruba en St Maarten op het programma, maar deze vielen af. Het plan van de gezinnen ging eveneens niet door. De kinderen moesten toch in een hotel verblijven.

Gevraagd naar de reden van deze 'schoonheidsfouten' zegt Guus Bal achteraf: "Ik heb begrepen dat jullie hier tussen februari en juli een moeilijke periode hebben doorgemaakt. Politiek en economisch. Waarschijnlijk hierdoor konden bepaalde voorbereidingen niet tijdig worden getroffen, en werd het 'sparen' bemoeilijkt. Ik denk dat dat de reden is".

Op de vraag of die logeergezinnen wel waren gevonden: "Kijk, daar weet ik niet alles van, hoor! Ik denk dat Pacheco (Domacassé) dat vooral heeft geregeld. Maar ik geloof wel dat er belangstelling was, dat er contacten waren". Waren die gezinnen zodanig verdeeld dat de Vlaamse kinderen een genuanceerd beeld van (noem het maar) de 'stratificatie' van het eiland kregen, of kwamen ze allemaal uit één bepaalde hoek?

Projectleider Bal: "Natuurlijk krijg je bij zoiets toch te maken met bepaalde bevolkingslagen. Dat geldt ook voor Belgie. Daar komt dan nog bij: het gaat om kinderen, betrekkelijk jong, ver van huis. Daar hebt ge toch bezorgdheid over. Centen, behuizing en mentale gesteldheid moeten daarom wel aan bepaalde eisen voldoen.

Bovendien hadden wij onze kinderen voorbereid. Ze wisten het een en ander van de Antilliaanse samenleving. Het was daarom wel zeker dat zij in zo'n gezin van alles zouden vragen............." (Toch een enigszins elitair bijsmaakje ? Nog maar een kop koffie!)

Hoewel het gezinnenlogeerplan niet doorging, werd er toch iets gered. De Belgische kinderen werden één dag mee uit genomen door wat ze zelf hun 'Antilliaanse ouders' noemen. Die ene dag, liet volgens Bal "een diepe indruk na". Hij spreekt hier ook als vader; drie van zijn eigen koters zaten toevalligerwijs in de groep. "Mijn oudste (12) heeft, toen ze weer terugmoesten, drie nachten liggen huilen, zo graag had hij hier willen blijven".

GELD

Moesten de Vlaamse kinderen hun Antillenreis tot Curacao beperken, de Antilliaanse kinderen trof een nog bekaaider lot. Zij hebben Belgie helemáál niet gezien, dit om een reden die op de Antillen slechts weinig verbazing zal wekken: er was geen geld!

Belgie zal voorlopig van Theatro di Ritmo verstoken blijven. Volgend jaar is het Belgische cultuurgeld voor andere zaken bestemd. Een piekklein lichtpuntje; in 1981 wordt in Belgie een internationaal kindertheaterfestival gehouden, misschien kan het daarin worden ingepast. "Maar dat is nog toekomstmuziek".

Slokt zo'n cultureel accoord met alles wat daarbij hoort niet erg veel geld op, en wie draagt deze kosten? "Bij dit soort accoorden geldt een internationaal aanvaarde vaste regel voor de kostenverdeling. Dus dat ligt heel eenvoudig! Het land dat een groep of delegatie zendt, betaalt de vervoerskosten, het land dat ontvangt de verblijfskosten".

Met alle begrip voor internationale regels - is Belgie niet toch een 'draagkrachtiger' land dan de 'arme' Antillen waar een kind dat met honger op school komt nog altijd geen 'filmbeeld' is? Zijn de financiele lasten voor deze kant van het accoord niet al te zwaar geweest?

Guus Bal (met een glimlach): "In Belgie gaat het ook niet zo best met de economie, hoor! En ach, je weet het toch, gaat het economisch slecht, dan is de culturele sector de eerste waarop bezuinigd wordt. Dat is bij ons ook zo!"

Op de vraag wat het hele accoord naar schatting heeft gekost, antwoordt Bal: Nee, dat zou ik U echt niet kunnen zeggen. Ik heb daar geen idee van. Nee, nogmaals, écht niet. Ik zou het niet weten".

Maar duur was het wel? "Natuurlijk! Belgie én de Antillen liggen om te beginnen al erg ver uit elkaar..........!"

CREATIEVE EXPRESSIE

Het tweede hoofdproject is dat rond de creatief-expressieve vorming. Dit project zou in vijf fasen moeten verlopen en "behoudens kleine wijzigingen hebben beide kanten zich ook aan die opzet gehouden". Kern van het project vormen de workshops, die het afgelopen jaar plaatsvonden op de Antillen.

De eerste in februari, op Curacao en Aruba. De deelnemers, in totaal een groep van vijf en twintig man, houden zich praktisch bezig met vijf expressie-vormen: bewegings-, muzikale, dramatische, beeldende en taalexpressie. De cursisten komen van alle zes eilanden en zijn vóór het merendeel werkzaam op scholen of in een buurtcentrum. Een paar maanden daarvoor heeft het Antilliaanse team een kennismakingsbezoek aan Belgie gebracht. De kennismaking gold niet alleen de Belgen, die samen met hen een 'gemengd team' zouden vormen, maar ook de werkwijzen die door de Vlamingen werden gebruikt en het streven dat daar achter school. Tevens werd in Belgie een programmatie gemaakt voor de workshops.

De derde fase neemt een aanvang in maart. De Vlamingen zijn weg en de cursisten doen in hun eigen (Antilliaanse) werkveld praktische ervaring op. Het onderling voeling houden tussen de eilanden, dat wel is afgesproken gaat enigszins de mist in. "Dat was die moeilijke periode waarover ik al eerder sprak. Maar de mensen zijn wel blijven werken en uitten de gedachte dat ze toch de behoefte aan méér ervaring voelden".

Op grond hiervan wordt aan de vierde fase - Vlaanderen; de programmering van de vijfde en laatste fase - een onderdeel toegevoegd: een cursus voor een aantal "waardevolle Antillianen, die worden geschoold om bij terugkomst te kunnen voorzien in de door de cursisten geuite behoefte".

November 1979 de afsluitingsfase: Op de Benedenwinden een follow-up voor de februari-cursisten, op Saba (ingelast) opnieuw een cursus voor 25 mensen, die te kennen hebben gegeven ingewijd te willen worden in de grondbeginselen van de creatieve expressie. Op Saba worden ook, net als in februari bij de eerste workshops, met leerlingen van scholen "eenvoudig didactisch geoefend".

Een zo gedegen opgezet en uitgevoerd project verdraagt geen slordig einde, dus werd er aan het slot fiks geevalueerd. Door het coordinatieteam, maar ook door de cursisten. De reacties waren unaniem positief:

ZIN OF ONZIN

De cursisten hebben er, volgens Bal, wel telkens op gehamerd dat er bij het project moest worden uitgegaan van de Antilliaanse situatie, de eigen problematiek. De Belgen hadden hier totaal geen moeite mee. "Vanuit onze geschiedenis (?) en tevens door ons wezen, voelen wij dat aan. Wij kennen de strijd voor de eigen cultuur. Het enkel ondergáán van invloeden van een andere cultuur, dat is geen juiste zaak. Het moet altijd een kwestie van geven en nemen zijn".

Daar valt geen speld tussen te wringen. Derhalve, wat heeft Belgie hierbij van de Antillen gekregen? "Ja, kijk, een stuk bewustwording, een verbreding van de wereld waarin wordt geleefd. Dat is toch voor de Belgen van groot belang geweest. Ze vonden het ook belangrijk, dat blijkt alleen al uit de aandacht in de pers. We hebben dit accoord zelfs laten prevaleren boven andere......."

En omgekeerd, wat kregen de Antillianen, buiten boeken, een stel Vlaamse films en vijftig van hen (de cursisten) een persoonlijke verrijking?

Ongetwijfeld is creatieve expressie van niet te ontkennen belang. Guus Bal vertelt geen leugens. Maar tóch...Beelden, zelfs koele cijfers werken als stoorzenders door zijn genoegzaamheid. Hoe weinig creatief toilet-gebruik mag zijn, het hebben van een 'pot' is toch van groot belang, in dubbele zin óók een middel tot zelf-bevrijding.

Weet Guus Bal hoeveel gezinnen hier het 'zonder' moeten doen, en maakt die wetenschap het uitgeven van zoveel geld aan een Cultureel Accoord nu werkelijk verantwoord?

"Ja, het is zéér verantwoord! Je kunt die toiletten op twee wijzen geven: a) door ze te schenken, en b) door eraan mee te werken, dat ze worden geeist. Door creatieve expressie speel je de mensen een middel in handen voor zichzelf op te komen".

BETER FORMULEREN

Het klinkt idealistisch, al duurt het natuurlijk wel lang! Wie dagelijks gedwongen een sanitaire noodsprong maakt, zal de omweg wel eindeloos schijnen. Overigens doelde de vraag niet in de eerste plaats op het geld dat door de Belgen in het accoord gestoken werd.

Guus Bal wijdt verder uit over wat hiermee voor de Antillen werd bereikt: "Ge moet dit zien als een olievlek-effect. Een positieve olievlek. Die bewustwording, dat zichzelf leren begrijpen, breidt zich steeds verder uit. Van de cursisten naar de kinderen, en alsmaar door en door......."

Het Antilliaanse coordinatieteam (Salsbach, Hermelijn en Jansen) schijnt al even blij te zijn met de resultaten. Er zijn een vijftal conclusies op papier gezet, die worden doorgespeeld aan minister van Onderwijs, Veeris. Deze conclusies zijn: integratie van mensen van de zes eilanden; de cursisten hebben het project ervaren als een bewustwordingsproces; mensen uit verschillende disciplines leerden samenwerken (voorbeeld: Apotheose); mensen uit verschillende werk-milieus hebben elkaar 'gevonden' en de cursisten kregen het zelfvertrouwen om dingen in eigen hand te nemen.

Zonder dit resultaat te minimaliseren, blijft de vraag bestaan of dit per se moest worden bereikt middels een accoord met het land der Belgen.

Gold het niet toch een (prestige) accoord, waarvan op de Antillen (coordinatie-team & cursisten) het beste werd gemaakt toen het 'er eenmaal was'?

Guus Bal uit op de valreep een zorg van geringere aard. De kou in Belgie. Want al vindt hij Curacao 'qua natuur' "erg mooi", het klimaat bevalt hem zeer.

"Weet ge, als ik thuiskom, is het al december. Dan kan het in Belgie erg guur en koud zijn".

Nou, die kou blijft de kinderen van het 'Theatro di Ritmo' dan in elk geval bespaard!

"Het uitgeven van geld aan dit accoord was zeer verantwoord"

TRIMMEN

's Morgens na het ochtendgloren en 's avonds voor het slapen gaan treden op Curacao de trimmers aan. Daar gaan u zij verschijnen langs de minder drukke wegen op ons eiland, de weg naar Bullenbaai, de straten van Emmastad, de Kust langs de King Boulevard. U vraagt zich misschien af, wat al deze mensen en ook af de "pas op de plaats" trimmers thuis, bezielt om hun lijven iedere dag opnieuw zo met hardlopen af te beulen? Ik zou u bijna uitnodigen eens mee te draven, want even radicaal als peniciline toesloeg in de strijd tegen de infectie, even hoopvol wordt de opmars van het trimmen in de strijd tegen de welvaartsneurose.

Trimmen wordt door haar beoefenaars dan ook als een doodernstige bezigheid beschouwd, die van hen veel toewijding en doorzettingsvermogen vereist. Zij zullen bovendien getuigen dat de voordelen geheel in overeenstemming zijn met de doorstane moeite.

Welke zijn dan de voordelen? In de eerste plaats hoeft een serieuze trimmer zich nooit zorgen te maken over hetgeen de "weightwatchers" zo zeer verontrust. De trimmer of trimster kan op de verjaardag van Oom Henk rustig in die lekkere bietstuk bijten en nog een stevig punt roomtaart toenemen op de koop toe. Al die extra calorieen raakt hij of zij bij de volgende trimbeurt zonder moeite kwijt en hun blijft alleen de prettige herinnering aan een gezellig etentje met "hopi ambiente". Het geduldig trimmen heeft hun n.l. een stofwisseling bezorgd zo regelmatig en gladjes als het laden en lossen van een olietanker. De calorieen van het feestje bij Oom Henk en — wat veel belangrijker is — van het toegeven aan een gezonde eetlust, verdwijnen bij de volgende trimbeurt en/of stoelgang zonder een spoortje vet achter te laten.

Trimmers zijn dus om te beginnen innerlijk gerustgestelde mensen die wat hun vervetting betreft niets onverwachts kan overkomen. In onze consumptiemaatschappij waarin driekwart van de burgers het leven vanaf hun zitvlak bekoekeloert, is deze gerustheid niet alleen een voordeel, maar wordt zij zelfs een voorrecht.

Met opzet wordt het voorrecht van een gave stofwisseling voorbehouden aan de serieuze trimmer. Niet de trimmer van de Franse slag die zich alleen inspant als er toevallig een leuk meisje of de auto van de baas langs komt. Nee, de serieuze trimmer trimt met het horloge in de hand en controleert niet alleen het aantal minuten dat hij draaft, maar vooral het tempo per minuut. Hoeveel passen maakt hij in zestig seconden en hoe vaak en hoe hoog kan hij de knieën optrekken. Door de trimprestatie nauwkeurig te volgen en te meten, zal de trimmer geleidelijk enkele verborgenheden in en rond zijn persoon ontdekken, die beslist de moeite waard zijn. Het voortdurend richten van de aandacht op de bewegende delen van het lichaam, de armen en schouders, maar vooral heupen en bovenbenen brengt vroeg of laat de ontdekking dat er in het lichaam meer plaatsen zijn dan alleen het hoofd die de persoon van de trimmer(ster) tot voelen en handelen aanzetten. Ja, zelfs, dat het hoofd in veel opzichten een ondergeschikte rol speelt bij het ontwikkelen en ontplooien van bepaalde levensprocessen. Het van binnen uit bewust worden en prikkelen van die andere plaatsen is een prettige ervaring die, wanneer zij 's morgens wordt ondergaan, doorwerkt in alle bezigheden die men die dag gaat verrichten. Beslist een groot genoegen tegen relatief weinig inspanning te bereiken.

Naarmate het trimmen wordt voortgezet en uiteraard ook afhankelijk van zijn/haar persoonlijke gesteldheid ontdekt de trimmer een tweede geheim rond zichzelf, n.l. de persoonlijke cadans. Voor ieder van ons heeft het leven, naar het schijnt, een eigen ritme, een eigen cadans uitgestippeld voor welke bezigheid dan ook. Volgen wij dit ritme, dan ervaren wij harmonie, zijn wij het ritme kwijt, dan volgt frustratie. Het is werkelijk zo eenvoudig als het hier staat; de kunst is alleen dit ritme te ontdekken en een van de mogelijkheden daartoe is trimmen.

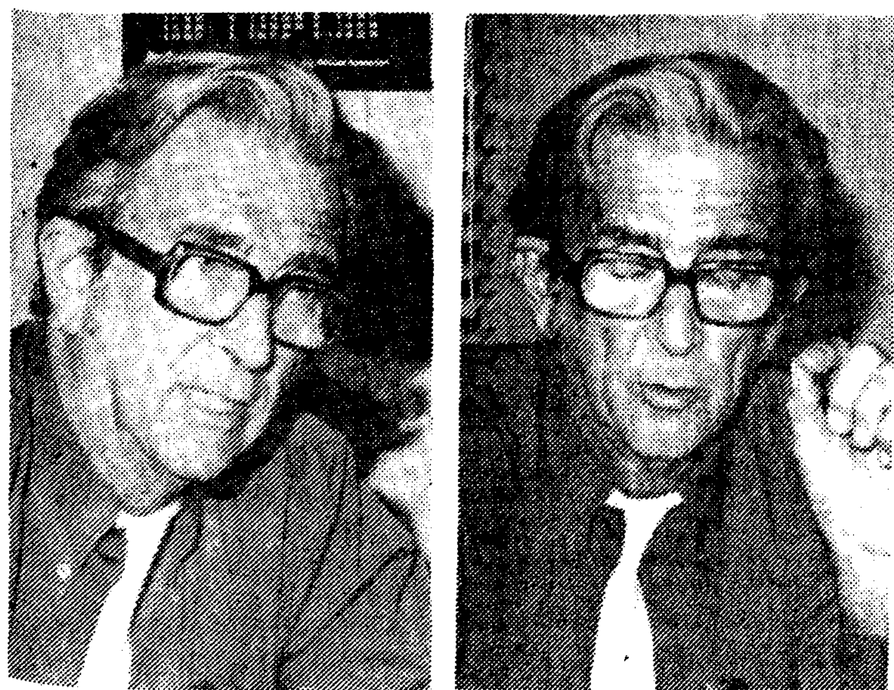
Wordt namelijk geleidelijk aan de tijdsduur van het trimmen en het tempo opgevoerd, hetgeen soms maanden kan vergen, dan komt op een goede dag de ervaring van de eigen cadans. Tijdens het trimmen raakt het lichaam door de regelmatige beweging van benen en armen zo ontspannen, dat men meent uren in dat speciale ritme, de eigen cadans, te kunnen doorgaan. De ademhaling, de hartslag, het gedachtenleven en alle overige bewegingen van het lichaam raken als bij toverslag zo op elkaar afgestemd, dat een volkomen gave eenheid ontstaat, zoiets als een goed onderhouden scheepsmotor, draaiende op driekwart van zijn kracht. In de gevonden cadans zou men uren willen doorgaan, maar tenslotte raakt men werkelijk vermoeid en roept hem de plicht van alledag. Het ontdekken van de eigen cadans is een begerenswaardige ervaring en het streven om deze toestand (weer) te bereiken, is voor menige trimmer een geduchte aansporing om te volharden.

Tenslotte, zoals alle bezigheden die men regelmatig en met toewijding doet, kent ook het trimmen zijn climax, de begeestering, hetgeen niet beter omschreven kan worden dan, dat men "high" wordt. Soms, als de omstandigheden het toelaten, kan bij het langdurig volgen van de eigen cadans een ervaring ontstaan dat "alles kan", zoiets als bij het begin van dronkenschap. De problemen van overdag lijken weggevaagd en eigen kunnen treedt als oppermachtig naar voren. Met een paar stoere volzinnen zal men op kantoor deze of gene wel eens op zijn of haar nummer zetten en de maatschappij weer in zijn voegen drukken. Deze bravoure stemming, waarin men bovendien op bepaalde ogenblikken tot een grote hoogte van geestelijke bewustzijn opstijgt, vormt een genoegen en tevens een risico bij het trimmen waarin men voorzichtig moet leren om te springen. Mits met mate en overleg toegepast kan echter deze manier van "high" raken op de lange duur veel leed wegnemen uit kwalen die hoofd en hart teisteren. Had men vroeger zulke problemen dan zei de pastoor: "Bidt maar eens goed", wat in de meeste gevallen haalde natuurlijk niets uit. Tegenwoordig mogen wij gelukkig daar zelf iets aan doen en gaan wij trimmen langs de Kennedy Boulevard met daarna een frisse duik in een baai. Op gezette tijden zo'n geestelijk uitstapje naar hogere regionen is best leuk en — dit in tegenstelling tot het gebruik van alcohol — volgt nooit een kater op. Hoogstens een keertje kuitkramp, maar dat is niets in vergelijking tot de ontreddering van alcohol.

's Morgens na het ochtendgloren en 's avonds voor het slapen gaan, treden op Curacao de trimmers aan. Nu u hen, naar ik hoop, wat beter kent, wilt u proberen hen niet te storen met een luide toeter of een [illegible] uitlaat. Gelukkig gebeurt dat maar zelden. Die daar draven zijn uiterst eenvoudige lieden. Niet zij vormen de sektes die vuur en te zwaard erop uit trekken anderen een overtuiging op te dringen. Integendeel het zijn bescheiden mensen slechts op zoek naar wat innerlijke rust en naar harmonie met hun omgeving en dat is, dunkt mij, het beste dat wij allen in dit leven kunnen toewensen.

Dit artikel is geschreven door Bart Bredero. Van zijn hand verscheen eveneens "De oversteek", waarin tegen de achtergrond van een ontsnapping [illegible] ging van het pro-Duitse Spanje naar het Engelse Gibraltar, een aantal belevenissen tijdens de 2e Wereldoorlog beschreven wordt.

Herman Broesterhuizen en de magie van Equus

"Equus was een enorme uitdaging"

(DOOR: BERNADETTE BAROUD)

EQUUS VAN PETER SHAFFER, in een vertaling van Pé Hawinkels - begaafd schrijver/ vertaler, een verpersoonlijking van de woelige studentenwereld in het Nederland van de jaren zestig, mede door zijn dood op zeer jeugdige leeftijd vrijwel tot een mythe verheven.

Equus, op het toneel gebracht door 'The Theatre Players Curacao', in de regie van Herman Broesterhuizen. Equus, een ongekend succes: volle en doodstille zalen, staande ovaties aan het slot. Equus, een doorbraak in het 'Curacaose' toneel.

De Nederlandse taal biedt voor omschrijvingen als de voorafgaande een scala aan lovende woorden. Woorden, die blijven zweven - omdat ze de kern niet raken! Equus valt niet in ketens van woorden te slaan, en Equus is méér dan enkel een toneelstuk. Wie in aanraking komt met Equus, wordt door hem betoverd en wie in zijn ban is geraakt, draagt voorgoed een stukje van hem in zich mee. Equus is een diepe en grootse ervaring, ook nádat het doek is gevallen. Equus is een 'jaloers god', maar bovenal een onweerstaanbare, wiens kracht en magie de grenzen van zomaar een avond theater doorbreken - voor spelers én publiek.

Regisseur Broesterhuizen (in de regel afgekort tot een gemoedelijker 'Broes'): "Equus heeft me enorm verrijkt. Het heeft me iets gegeven dat van intense waarde is. Ik heb het gevoel meer te durven en ook meer aan te kunnen dan voordat Equus in mijn leven verscheen".

Herman Broesterhuizen is administrateur van het St. Elisabeth hospitaal, een volle dagtaak. Vrijwel al zijn vrije tijd wordt opgeslokt door wat met een understatement zijn 'hobby' kan worden genoemd: toneel! "Ik ben bezeten van toneel. Dat is van jonsafgaan zo gegroeid, toneel en klassieke muziek. Mijn vrouw deelt die manies met mij, godzijdank".

Praten met Broesterhuizen (in zijn kantoortje in het ziekenhuis, waar in de vorm van foto's en prijzen, ook zijn grote hobby tastbaar aanwezig is), is praten met een diep bezield mens, bezield van toneel en op dit moment - ondanks "alweer nieuwe plannen" - vooral bezield van Equus.

'Broes' wil erover praten, over de mensen met wie hij Equus tot stand heeft gebracht, over de groei van het stuk binnen de groep, over zijn ervaringen met dit "totaal-theater". Elke vraag en elk antwoord leidt tenslotte tot Equus-en tot zijn achtergronden.

Op 19 en 20 december worden in Centro pro Arte de allerlaatste 'Curacaose' voorstellingen van het stuk gegeven; de week daarop gaat Equus naar Aruba. "Daarna moet het voorbij zijn".

HET VERHAAL

Jaren geleden werd in Engeland een schokkende begaan door een jongen, die geestelijk zwaar was gestoord. Van deze misdaad kwam schrijver Peter Shaffer eigenlijk slechts één détail, een gruwelijk détail, ter ore. Het werd een obsessie voor hem. Een aantekening van hemzelf daarover: "Ik wist heel zeker dat ik deze gegevens op een strikt persoonlijke manier wilde interpreteren. Ik moest een mentale wereld scheppen, waarin de daad begrijpelijk kon worden".

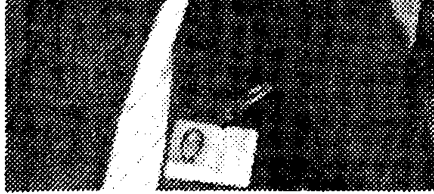
In de uitvoering van 'The Theatre Players Curacao' speelt het stuk zich voornamelijk af in het Psychiatrisch Ziekenhuis op Curacao. Namen en situaties, door Shaffer gecreeerd, zijn, waar mogelijk, aangepast aan de Antilliaanse realiteit.

In het ziekenhuis tracht psychiater Antonio Scorea (Ro de Palm) een therapie te vinden voor Roy Rodriguez, de jongen (op het gevaar af te verzanden in cliché's: een 'glansrol' van Norman de Palm). De patient is de psychiater 'aangesmeerd' door een maatschappelijk werkster (Els Boelsma) die haar pupil daarmee wil behoeden voor het 'levenslang' waartoe de rechtbank hem dreigt te veroordelen. De jongen heeft namelijk een misdaad begaan, die zo gruwelijk is, dat zij iedereen, inclusief de leden van de rechtbank met walging vervuld. In de manege waar hij als bijbaantje zorgt voor de paarden, heeft hij met een mesje de dieren, die hem waren toevertrouwd, de ogen uitgepulkt.

Hoe komt iemand tot zo'n daad? "Hij is gek" zegt de goegemeente. En ze hebben gelijk. Hij is gek! Maar elk gekzijn is uniek. Als een rode lijn door Equus loopt de vertwijfelde maar ook hartstochtelijke poging de diepte én de grootsheid van de waanzin van Roy Rodriguez te peilen. De psychiater probeert dat ,aanvankelijk beroepsmatig, maar later meer en meer gefascineerd. De waanzin van de jongen krijgt hem in zijn greep en dreigt hem tenslotte te verstikken; Antonio Scores beseft, dat de steriliteit van 'de psychiatrie' in hemzelf is gekropen en dat hij nooit één moment heeft meegemaakt, zo meeslepend en groots als de jongen in zijn gek-zijn.

Tussen de contacten van de psychiater en de jongen zijn scenes verweven, die zich afspelen op een andere plaats, of in het verleden: de psychiater praat met de ouders van de jongen (Gilbert Lamp en Jorina de Palm), tussen wier botsende frustraties de gevoelige geest van Roy volkomen wordt vermalen. De jongen zoekt naar iets groots, iets wat alles doordringt, een god die zowel beveelt als moet worden getemd, en hij vindt die - in Equus, het Godpaard.

In de psychiatrie is Roy's krankzinnigheid terug te brengen tot kille termen als 'trauma's' en 'substitutie', maar zijn ervaringswereld is daarmee niet doorgrond. Zijn waanzin spot hooghartig met de beperktheid van de psychiatrie Roy's cultus rond Equus, is van een eenzame hoogte. Equus is een jaloerse god, hij duldt niemand naast zich. Als Roy met het meisje Jill (Helen van Voorbergen) de liefde wil bedrijven op de zolder van de manege, verhinderen de paarden dat. Equus staat het niet toe. De jongen wordt hierdoor tot razernij gebracht; die nacht begaat Rodriguez zijn gruwelijke daad.

"Toneel mag een boodschap brengen"

UITDAGING

Equus is een zwaar stuk, maar ook een uitdaging. "Equus is totaal-theater" zegt Herman Broesterhuizen, "Een van de dingen die me direct aantrokken in het stuk, was het besef dat ik nu kon laten zien, wat ik in de loop der jaren had geleerd".

Voordat hij ging regisseren, speelde Broes zelf toneel. Hij deed dat onder regie van ondermeer Piet en Elly Kamerman, Maxim Hamel en Henk van Ulsen. "Het contact met Van Ulsen heeft me op het spoor van het serieuzere toneel gezet". Hij haast zich daar een nadere verklaring aan toe te voegen: "Niet dat ik neer kijk op het blijspel. Integendeel! We hebben het zelf ook gedaan (ondermeer Slippers). Als je een blijspel sprankelend wilt brengen en er niet 'met de boerenklompen overheen wil gaan', dan is dat een levensgrote opgave. Maar bij de voorkeur, die je hebt voor een bepaalde genre toneel, spelen je aard en je geest ook een rol. Met serieuzer toneel kun je de mensen meer zeggen dan met ontspannend theater. Die mogelijkheid tot een boodschap, dat overdrachtelijke sluit meer aan bij mijn persoonlijkheid".

'Broes' had al een hele weg afgelegd voordat hij stuitte op Equus. Hij belandde bij Equus via stukken van ondermeer Tsjechow ('De Meeuwen'), Sartre ('Gesloten deuren'), en Harold Pinter. Equus is een fase in een ontwikkeling, een hoogtepunt wellicht, maar zeker geen eindpunt.

PROBLEMATIEK

Middelpunt in Equus is een geestelijk gestoorde jongen. Roy Rodriquez mag fascinerend gek zijn, hij is niet los te zien van zijn duizenden 'lotgenoten'. Wie het stuk wil regisseren of spelen en dat op een verantwoorde manier wil doen is gedwongen diepgaand in de problematiek van de geestelijke gestoorde mens te duiken.

"De groei van Equus is gepaard gegaan met en ontstaan uit verschrikkelijk veel gesprekken, natuurlijk in de eerste plaats met de spelers, en dan vooral met Norman de Palm en zijn vader Ro."

'Hoofdrolspeler' Norman de Palm is zelf psycholoog en heeft een tijdlang in psychiatrische inrichtingen gewerkt. Ook hij was van meet af aan in de ban van het stuk. "Hij zei, vertelt Herman Broesterhuizen, "Wat zou het belangrijk zijn als de mensen die daar werkten allemaal eens 'aan de andere kant' zouden kunnen staan". Broesterhuizen is vol lof over de 'ster' van Equus: "Norman is een verschrikkelijk begaafde jongen en bovendien een erg harde werker".

Bewondering heeft hij ook voor Ro de Palm: "Als je ziet hoe die man zich heeft vastgebeten in dat stuk. Eindeloos heb ik met hem gedebatteerd over de problematiek. Hij is er helemaal in opgegaan, op een andere manier dan zijn zoon, maar toch niet minder indrukwekkend. Aan het eind van elke uitvoering, is die man volkomen stuk".

Toch is een groep als 'The Theatre Players Curacao' nog altijd zwaar afhankelijk van de recette. Om een stuk zo optimaal mogelijk te kunnen brengen wordt er erg veel geld ingestoken. Die kosten moeten op zijn minst min of meer worden gedekt. "Henk van Ulsen heeft me eens gezegd: al zit een zaal half vol, dat interesseert met niet, als ik maar met overtuiging speel en weet dat de mensen die wél zijn gekomen mijn werk waarderen. Eigenlijk ben ik dezelfde overtuiging toegedaan, maar omdat we amateurs zijn, kunnen we toch niet voor de volle honderd procent volgens die maatstaf werken. We zijn afhankelijk van het publiek".

Behalve Norman en Ro hebben ook de andere leden van het Equus-team (zowel voor als achter de schermen - over belichtingsman Hubert Bomba: "Die man is voor mij een groot kunstenaar") zich vol overgave geworpen op het stuk. Regisseur Broesterhuizen vindt dat ook een vereiste: "Je kunt alleen iets bereiken als je je volledig inzet. Anders doe je zowel de schrijver als je publiek tekort".

"Hoewel we werken met hobbyisten, is het eigenlijk al semi-prof toneel geworden. Dit soort toneel krijgt hier, in vergelijking met sommige andere landen, behoorlijk goede kansen. Bovendien loopt er hier heel wat talent rond. Die combinatie maakt dat je iets sterks kunt brengen. En als je die kans hebt moet je hem ook benutten. Dat ben je verplicht aan jezelf en aan je publiek".

BEWEGINGSTHEATER

Equus is niet uitsluitend een toneelstuk (in de traditionele zin des woords). Een centrale plaats neemt ook het bewegingstheater van de paarden in. Dit facet van het stuk nam 'Broes uitgebreid door met Felix de Rooy, zelf op het toneel als Stardust, een van de paarden; de andere paarden waren Equus (Eddy Kelly), Nugget (Rulian Carolie), Trooper (Albert Knel) en Trojaan (Edwin Lopez Ramirez).

De paarden zijn cruciaal in het stuk, voortdurend aanwezig als een levend symbool van Equus. Het stuk zou 'verpest' zijn als de betrekken spelers een willekeurige paardenkop op het hoofd was gepant en ze bij wijze van hoefgetrappel wat in het wilde weg zouden hebben rondgestampt.

Maskers en hoeven van de paarden werden vervaardigd door Carl van der Meulen - na rijp beraad en met een duidelijk doel voor ogen.

"Broes': We wilden in het uiterlijk van de paarden weergeven wat ze symboliseren in de problematiek van de jongen: erotiek en dreiging".

Veel besproken is ook de naakscene in het stuk, een naakscene "die erin moést omdat ze zeer belangrijk is in de problematiek van het stuk" en zonder welke het stuk "schade zou zijn berokkend".

"Het heeft wel een aantal avonden gekost voor we de juiste combinatie voor die scene vonden", zegt Herman Broesterhuizen, "Wat we weer wilden geven was de puurheid van het meisje, zonder een spoor raffinement, de jongen die toch geboeid, die de jongen tot razernij brengen".

Sommige mensen in de groep waren aanvankelijk wat huiverig voor deze naaktscene, omdat ze beseften hoe moeilijk een juiste weergave was. Maar over het uiteindelijke resultaat was iedereen direct enthousiast. "Uit de reacties van de zaal valt, dacht ik, op te maken dat wat we wilden weergeven ook bij het publiek zuiver is overgekomen. Er werd niet gelachen, iedereen was ernstig en geboeid".

De naaktscene was een van de redenen waarom Broesterhuizen het raadzaam achtte gezaghebber Martina uit te nodigen voor de generale repetitie.

"Hij was laaiend enthousiast over het stuk, was trots dat dit toneelniveau op Curacao kon worden bereikt".

Ook van het BC kwam een felicitatiebrief. Reacties, en vrijwel unaniem uiterst positieve kwamen van alle kanten. Herman Broesterhuizen is er het publiek zeer dankbaar om: "Geweldig is ook, dat Equus zoveel gesprekken heeft losgemaakt over het thema dat in het stuk wordt behandeld".

Herman Broesterhuizen kent zijn eigen grenzen: "Je moet je bewust zijn van je eigen krachten. Ik vindt experimenteel toneel bijvoorbeeld prachtig, maar ik weet dat ik nog niet in staat ben om het te regisseren".

Equus kon hij wel aan, maar het ligt hem niet de eer alleen naar zichzelf te trekken: "Waar ik verschrikkelijk trots op ben, dat is de prestatie van de groep. Stuk voor stuk was iedereen enorm gemotiveerd, binnen deze Antilliaans-Europese 'cast' bestond een fantastische samenwerking".

Maar al hebben 'Broes' en zijn team zich dan volledig ingezet, om het stuk zo 'sterk' mogelijk te brengen, dat Equus zo'n dooslaand succes zou worden, kwam ook voor hen als een verrassing.

"Het bewijst dat de Antillen absoluut 'toneel-minded zijn. En dat het klimaat rijp is voor dit soort toneel, waarin de mensen in aanraking worden gebracht met problemen".

Het enige wat 'Broes' een beetje heeft gekwetst zijn de reacties van mensen, die de spelers in zijn stuk wilden verdelen in 'sterke' en 'zwakke'. "Natuurlijk heb je in zo'n stuk sterren en minder begaafden, maar je moet toch in de eerste plaats naar het totaalbeeld kijken. Afgezien daarvan, heb ik bepaalde rollen bewust strakker geregisseerd dan een aantal andere.

Teleurstelling bijvoorbeeld over sommige reacties op het spel van Helen van Voorbergen: "Ik vond haar juist fantastisch in haar stille spel, heel erg knap, zoals ze heel precies en telkens weer dat intens zuivere van het meisje weergeeft. Een groot talent".

En over Jorina de Palm als de moeder van Roy Rodriguez: "We moesten voor die rol een échte moeder hebben, niet een toneelspelende. Norman wilde graag zijn eigen moeder in die rol, en mijn god, de aanwezigheid van zijn moeder op het toneel, dat heeft die jongen juist tot zo'n enorme prestatie opgezweept. Bovendien, die vrouw heeft zich zo volledig overgegeven aan mijn regie, dat is gewoon fantastisch".

Equus heeft erg veel jong publiek getrokken. Op veel van de scholen is aandacht besteed aan het stuk. Herman Broesterhuizen is daar erg gelukkig mee: "Er kan niet genoeg gedaan worden voor en met de jeugd. Zij zijn degenen die het later over moeten nemen".

Zelf heeft hij een paar keer lezingen gehouden in de hoogste klassen van het Stuyvesant College. Hij zou zulke dingen graag veel vaker doen: "Het is verschrikkelijk belangrijk dat de jeugd liefde wordt bijgebracht voor zaken als toneel en klassieke muziek. Je moet ze motiveren, hun interesse wekken. Het heeft totaal geen zin om ze te dwingen ergens naar te gaan kijken".

Herman Broesterhuizen blijft nog een paar jaar op Curacao, daarna gaat hij naar Florida: "Ik zou eigenlijk wel voorgoed hier willen blijven, maar in verband met mijn lage pensioen is dat gewoon niet mogelijk".

LOWIETJE

Bezeten als hij is van toneel - hij leest elk toneelstuk dat hij maar in handen kan krijgen en is hij in het buitenland, dan stroopt hij alle boekhandels af op zoek naar 'nieuwe buit' - heeft Herman Broesterhuizen al een opvolger voor Equus: 'A day in the death of Joe Egg' van Peter Nichols, dat in de Nederlandse vertaling van Walter Kous is omgedoopt in 'Een dag uit de dood van verdomde Lowietje'.

Ook dit is een 'moeilijk' stuk, een stuk in de lijn van Equus. "Ik ga op deze weg door", zegt Herman Broesterhuizen, "Ik voel dat er behoefte aan is". Thema in het stuk van Nichols is de problematiek van het lichamelijk gehandicapte kind en zijn ouders. Evenals Equus biedt 'Een dag in de dood van verdomde Lowietje' vele mogelijkheden, ook qua bewegingstheater en belichting. "Een boeiend facet is ook, dat de spelers zich bij herhaling rechtstreeks tot het publiek richten".

Voor de 'cast' die weer grotendeels Antilliaans zal zijn, heeft Broesterhuizen nu al bepaalde plannen: "Ik denk dat ik een paar nieuwe talenten heb ontdekt".

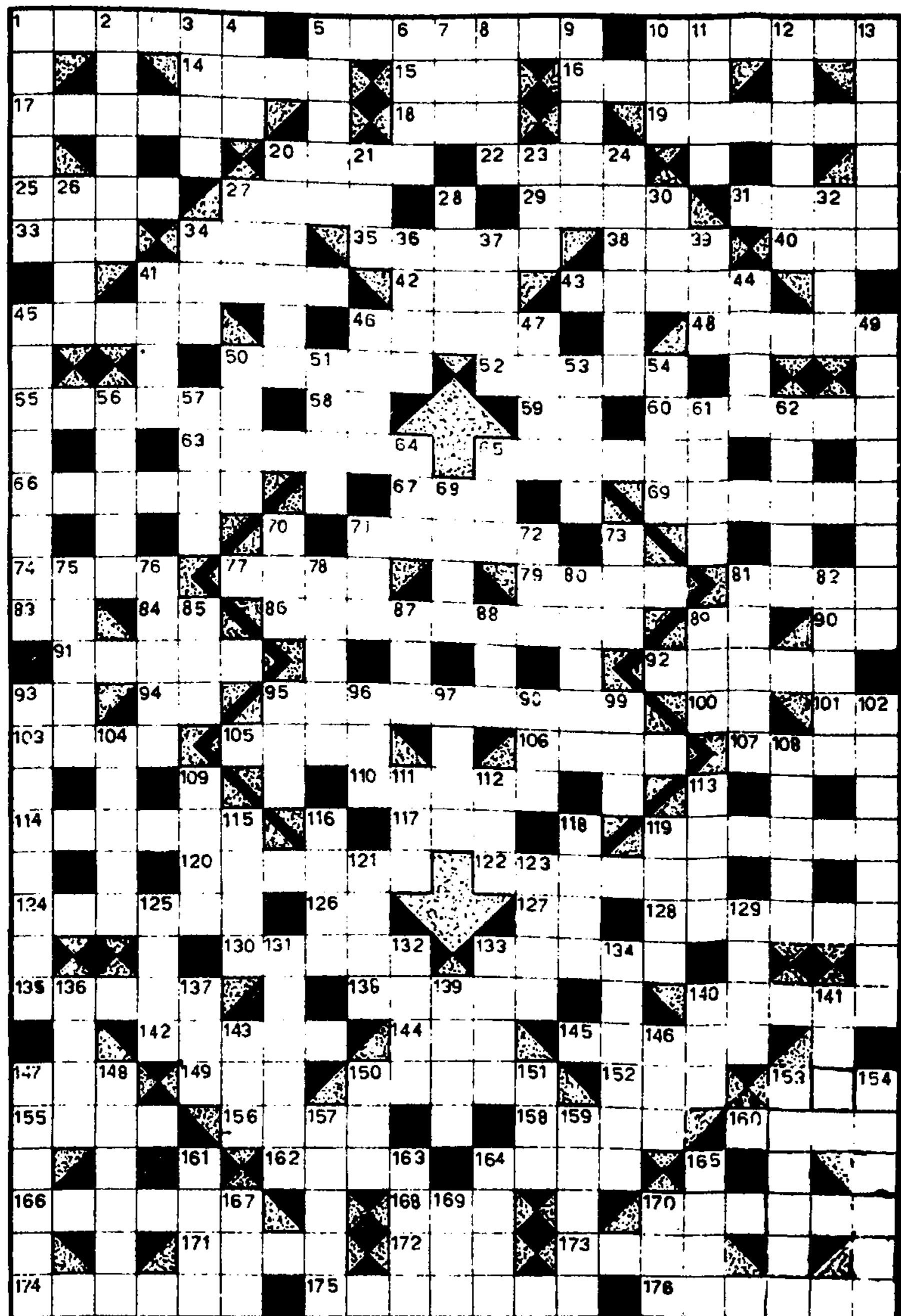
Binnenkort zullen de plannen concreter gestalte krijgen, maar eerst worden nog een aantal uitvoeringen van Equus gegeven. Herman Broesterhuizen ziet op tegen het einde.

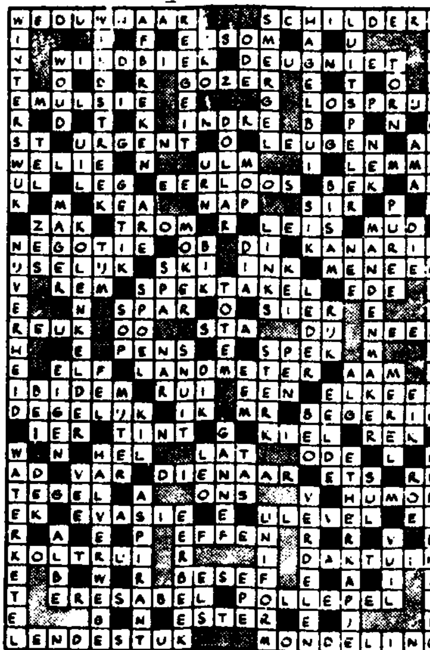
"Niets is zo erg" zegt hij" als die weemoed als het voorgoed voorbij is. Dat is verschrikkelijk".

Kruiswoord puzzel

HORIZONTAAL: 1.bouwmateriaal; 5.besmettelijke ziekte; 10.stekelige plant; 14.gekheid; 15.kern; 16.smart; 17.speels; 18.pl. in Gelderland; 19.moeilijk; 20.deel v.h. lichaam; 22.geur; 25.liefdesgod; 27.niet lang; 29.hoofd v.e. moskee; 31.brilslang; 33.afwezig; 34.deel v.e. schoen; 35.stijf, gespannen; 38.gevangenis; 40.oude lap; 41.graansoort; 42.opstootje; 43.soort rijtuig; 45.zitplaats; 46.kleur; 48.bontsoort; 50.samenhangend geheel v. ineengedraaide vezels; 52.boven het normale; 55.klimwerktuig; 58.vr. titel; 59.titel; 60.preekstoel; 63.land omgeven door water; 65.hoop, berg; 66.bekoorlijk, aantrekkelijkheid; 67.bunzing; 69.dampend; 71.schoonmaakgerei; 74.vogel; 77.kring om zon of maan; 79.riv. in Duitsland; 81.tegen; 83.voedsel; 84.gereed; 86.oefening, herhaling; 89.aardrijksk. aanduiding; 90.voertuig; 91.gevangenis; 92.dun, tenger; 93.onmeetbaar getal; 94.oude lengtemaat; 95.verslaggeving; 100.titel; 101.water in Friesland; 103.steun; 105.graanpakhuis; 106.stuurinrichting; 107.week, sappig; 110.markttent; 114.autohoorn; 117.berg op Kreta; 119.deel v.h. oog; 120.overlast; 122.amandel; 124.ambtsgewaad; 126.oude lengtemaat; 127.selenium; 128.deel v.e. breuk; 130.Europ. gebergte; 133.niets uitgezonderd; 135.brandverf; 138.ondergrondse; 140.strijdwerktuig; 142.vóór alles; 144.water in Utrecht; 145.Europ. hoofdstad; 147.masker; 149.been; 150.nauwe, smalle straat; 152.snijwerktuig; 153.klein paard; 155.oorlogsgod; 156.heilige; 158.insgelijks; 160.wreed heerser; 162.goed gekookt; 164.idee, schets; 166.standaardmaat; 168.vlaktemaat; 170.hakwerktuig; 171.mallejan; 172.bijb. figuur; 173.koraaleiland; 174.klaaglied; 175.op hetzelfde ogenblik; 176.vierkante lineaal.

VERTICAAL: 1.geschenk; 2.knaagdiertje; 3.middag; 4.ogenblik; 5.boom; 6.toegankelijk; 7.deel v.d. vinger; 8.gast; 9.fotoboek; 10.klein vertrek; 11.eerste mens; 12.geheel; 13.genotmiddel; 20.sportbeoefenaar; 21.wandversiering; 23.boom; 24.iets groots en fors (spreekt.); 26.nevel; 27.voertuig; 28.groente; 30.afgemat; 32.afvoerkanaal; 34.onderwereld; 36.stap; 37.wier; 39.snelle loop; 41.ruilmiddel; 44.signaal; 45.het uitkiezen; 46.betrekking; 47.uitgang; 49.saamhorigheid, verbondenheid; 50.telwoord; 51.gewoonterecht; 53.voertuig; 54.emmertje; 56.keer, bocht; 57.water in Duitsland; 61.plant; 62.bouwmateriaal; 64.niet dik; 65.sneeuwschaats; 68.pret; 70.bloeiwijze; 71.sluitmiddel; 72.loterijbriefje; 73.afslagplaats bij golf; 75.rijst, opkweeksel; 76.stopgaren; 78.eetgerei; 80.wilde hond; 81.waarschuwingssignaal; 82.hefwerktuig; 85.hevig; 87.ik; 88.een weinig; 89.boom; 93.zielsziekte; 95.gebogen been; 96.puistje; 97.advies; 98.deel v.h. lichaam; 99.telwoord; 102.afd. ruiterij; 104.lansier; 108.watergeest; 109.bewusteloosheid; 111.toer, reis; 112.wilde haver; 113.gekheid; 115.rekening; 116.reinigingsmiddel; 118.vlug; 119.bevestigingsmiddel; 121.bridgeterm; 123.Europ. hoofdstad; 125.werelddeel; 129.brievensnoer; 131.slim, uitgeslapen; 132.luize-ei; 133.behoeftige; 134.onderzoek naar kennis; 136.zwart paard; 137.stremsel; 139.mijt; 140.verstandig; 141.Arab. hoofd; 143.viervoeter; 146.belemmering; 147.rijschool; 148.huishouding; 150.bevel; 151.kreet; 153.ruzie, onmin; 154.damesjapon; 157.dichtst; 159.genotartikel; 161.drinkgeld; 163.graad; 164.deel v. N-Brabant; 165.feestgewaad; 167.ontkenning; 169.strafwerktuig; 170.kooi.

WINNARES van de Amigoe Kruiswoordpuzzel dd. 7 december 1979 is: Sprockel, Oost Jongbloed 61, Curacao.

Zij kan haar prijs (fl. 25,—) ophalen bij de Redaktie Amigoe, Scherpenheuvel z/n.

Oplossingen van deze week dienen vóór 28 december 1979 in het bezit te zijn van de Redaktie Amigoe, Scherpenheuvel z/n of POB 577.

Deelnemers aan de Kruiswoordpuzzel op Aruba en Bonaire dienen hun oplossing vóór woensdag 27 december 1979 in te dienen: Aruba-Nassaustraat 110 Bonaire-NOTIBON, Terra Corra z/n en op St. Maarten-Yolanda Croes.

Op de enveloppe duidelijk vermelden: KRUISWOORDPUZZEL.

Pauselijke reis naar Turkije:

Nieuwe stap op lange weg naar de hereniging

ROME — De recente vierde buitenlandse reis van zijn pontificaat van 28 tot 30 november naar Turkije, verschilt fundamenteel van de reizen die paus Johannes Paulus II heeft gemaakt naar Polen, Mexico, Ierland en de Verenigde Staten. Er kwamen toen honderdduizenden veigelingen samen om met het hoofd van hun Kerk de eucharistie te vieren. Ditmaal ging paus Johannes Paulus II — oneerbiedig uitgedrukt — op stap als een handelsreiziger, die erop uit trekt om in een klein gezelschap zaken te doen.

Sinds het jaar 1453 beheersen de Islamitische Turken het oorspronkelijk Griekse en vervolgens Romeinse gebied van Klein-Azie, waar het christendom gestalte had gekregen in de elf eeuwen, die voorafgingen aan de verovering van het gebied door de Ottomaanse Sultan Mohammed II. Het christendom is er deels verdrongen door de islam, al zetelt in de oude hoofdstad — eens Byzantium, vervolgens Constantinopel en thans Istanboel geheten — nog altijd de patriarch van de Grieks-orthodoxe kerk. Voor een goed begrip van de diepere betekenis van Johnnes Paulus' reis naar Turkije is het goed deze geschiedenis in een notedop in de herinnering terug te roepen.

ROME-CONSTANTINOPEL

Elf eeuwen lang heeft het christendom er gebloeid, grotendeels een tijd omvattend waarin in Noord-Europa het christendom nog in de beginfase verkeerde. Rome was behalve hoofdstad van het Romeinse rijk, de zetel van de paus. In Byzantium zetelde een patriarch. Zijn invloed en aanzien namen toe, toen keizer Constantijn in 330 de zetel van het Romeinse rijk verplaatste naar de stad, die hij stichtte op de plaats van het vroegere Byzantium en die naar hem Constantinopel werd genoemd. Het werd een „nieuw Rome" met een Senaat en een [illegible] ambtenarenapparaat. De paus bleef achter in het oude Rome dat, beroofd van zijn vroegere glans en glorie, nog verder in verval raakte.

De opbloei van Constantinopel en het verval van Rome hebben wrijvingen tussen beide steden doen ontstaan. Later kwamen daar nog tal van verwijten bij over „pesterijen" over en weer. De van de Byzantijnen geerfde verfijnde cultuur der Oost-Romeinen stak schril af tegen de ruwere smaak van de West-romeinse soldaten- en boerenstaat. Rond 880 oordeelde de patriarch Photius zich in rang op zijn minst gelijk aan de paus van Rome, die hem prompt in de ban deed. Dat wekte grote beroering in de Griekse kerk.

Na twee eeuwen van kiften werd Michael Caerularius, patriarch van Constantinopel. Tot op de dag van heden wordt hem in het westen verweten, dat hij bewust aanstuurde op een breuk met Rome. Zijn verwijten waren fel. Hij ontkende dat de H.Geest, zoals in het credo staat, voortkomt uit de Vader en de Zoon. Hij verweet Rome dat het vastte op zaterdag, en ongedesemd brood voorschreef tijdens de eucharistieviering. Dat waren oude joodse gebruiken, zei hij, en dus ketterijen. Hij veroordeelde ook het priestercelibaat van de westerse kerk.

EENHEID VERBROKEN

De paus van Rome ging op zijn strepen staan op grond van het feit dat hij zich beschouwde als primaat, populair gezegd: de baas van de kerk. Caerularius werd geexcommuniceerd, evenals zijn opvolgers. Caerularius op zijn beurt greep terug op zijn voorganger Photius van twee eeuwen geleden en zei, dat hij als patriarch de gelijke was van de paus die niet het recht had om hem te excommuniceren.

De paus had intussen nog andere dingen aan zijn hoofd. De Noormannen waren Italie binnengedrongen. In 1053 werd Leo IX door hen overwonnen en gevangen gezet in Beneventum. Een jaar later werd de godsdienstige band tussen oost en west verbroken. De westerse christenheid onder leiding van de paus werd een zelfstandige eenheid, die expansie vond in Europa en later, na de ontdekking van Amerika, ook in Noord- en Zuid-Amerika en andere delen van de door het westen gekoloniseerde wereld.

Ondanks het opdringen van de Islam bleef de zetel van de Grieks-orthodoxe kerk gevestigd in Constantinopel, later Istanboel geheten. De elkaar opvolgende patriarchen bleven tot de huidige dag de „pausen" van het oosten, zonder nochtans primaten te zijn.

In de loop der tijden zijn er tal van pogingen ondernomen om de eenheid te herstellen, maar de tegenstellingen bleven groot. Het primaatschap dat de pausen van Rome voor zichzelf opeisten behoorde tot de grote struikelblokken voor een verzoening. Nog 1962 schreef de Britse historicus Dawson: „De oosterling is verontwaardigd over de aanmatigende pretentie, dat onze beschaving de enige zou zijn die meetelt". Ook de excommunicatie van de patriarchen werd door de Griekse orthodoxen als grievend ondervonden.

JOHANNES XXIII

Paus Johannes XXIII nam het initiatief voor nieuwe toenaderingspogingen. Onder Paulus VI waren deze zo vergevorderd, dat hij in 1967 een bezoek kon brengen aan patriarch Athenagoras in Constantinopel en aan Ephese, de thans in verval geraakte havenstad, die voor alle christenen een bijzondere betekenis heeft. Maria sleet er haar laatste levensdagen, en zowel de apostel Johannes als Paulus hebben er gewoond. Laatstgenoemden zijn bovendien naamgevers van de huidige paus.

Een nieuwe stap werd door Rome in 1975 gezet met de opheffing, na ruim 900 jaar, van de excommunicatie der patriarchen. Een jaar later stuurde Athenagoras' opvolger Demetrius de metropoliet Meliton uit Chalcedon als zijn persoonlijke afgezant naar Rome. [illegible]

[illegible]

HERSTEL VAN DE EENHEID?

Het bezoek van paus Johannes Paulus aan patriarch Demetrius was een volgende stap op weg naar een hereniging der rooms-katholieken en de Grieks-orthodoxe kerken, maar het is bepaald nog niet de laatste en beslissende stap. De paus van Rome heeft in zijn toespraak al duidelijk gemaakt dat er nog grondige verschillen van inzicht over theologische kwesties bestaan. Hij zei: „Er is grote vooruitgang geboekt, maar daarmee kunnen we niet tevreden zijn. We staan aan de vooravond van een theologische dialoog met de orthodoxe kerken om de nog steeds bestaande verschillen te overwinnen".

Ook al zou het tot een akkoord komen tussen Johannes Paulus II en Demetrius persoonlijk, dan nog moet worden gerekend op weerstanden in de orthodoxe kerken. Demetrius is in het oosten namelijk geen primaat, die het alleen voor het zeggen heeft, zoals de paus van Rome, maar niet méér dan de eerste onder zijns gelijken, en die zullen hem wellicht niet allemaal als één man volgen.

Op uitnodiging van kardinaal Willebrands was er onlangs in Rome nog een andere belangrijke vergadering, die tot nu toe aan de aandacht van de publiciteit is ontsnapt. Hieraan namen afgevaardigden uit 59 landen deel, waaronder 37 bisschoppen. Er waren ook niet-katholieke waarnemers bij aanwezig. De orthodoxe kerken werden vertegenwoordigd door een afgezant van de patriarch van Constantinopel, te weten de metropoliet Damaskinos. Hij zou ook de officiele uitnodiging voor het bezoek aan Turkije aan de paus hebben overhandigd. De Lutheraanse kerk werd vertegenwoordigd door de Deense waarnemer dr. Martensen, de anglicaanse kerk door dr Napp-Fisher. Op deze vergadering werd gezocht naar punten, die de verschillende kerken gemeen hebben en die geen belemmering vormen om te komen tot een eenheid van opvattingen.

Mensenrechten

WILLEMSTAD — In Rome moet zich dezer dagen, volgens plan, het volgende afspelen.

Iemand krijgt de kans om zijn boek toe te lichten. Over dat boek, over zijn ideen is men namelijk ongerust geworden. Zij zouden namelijk niet stroken met de gangbare leer van de katholieke kerk. Om die reden is er al een procedure op gang gebracht welke al voor meer dan de helft is afgewerkt vóórdat de betrokkene er zelf in gemengd wordt. Onderdeel van deze procedure is dat er stellingen uit het boek zijn verdedigd door theologen, wier naam niet bekend zijn, ook niet bij de man in wiens naam zij zeggen te spreken. In vroeger jaren deed men weliswaar deze zaken sneller af: toen was er nog een inquisitie en laaide regelmatig het vuur van de brandstapel op. Een vooruitgang is dus wel geboekt, maar de procedure is toch nog wel opmerkelijk in een tijd, waarin zoveel gesproken wordt over mensenrechten en zo.

Ook vanuit de katholieke kerk. Het is duidelijk dat het hier gaat om de Dominicaanse theoloog prof mag dr Edward Schillebeeckx. In deze aflevering van kerk en wereld enig nieuws rond deze affaire, welke in Nederland felle discussie op gang heeft gebracht. Duizenden handtekeningen zijn er verzameld.

Eveneens wordt aandacht besteed aan de recente reis van paus Jan Paul II naar Turkije. Het was een poging om kerken dichter bij elkaar te brengen. Sinds de scheiding is er veel gebeurd, in de laatste decennien is de toenadering groter geworden. In deze beschouwing een historisch overzicht over de toenmalige breuk.

En verder ook nieuws uit Zuid Afrika, bemoedigend en verontrustend nieuws rond een drama dat steeds meer zal escaleren.

Kerken ernstig bezorgd

Welzijnswerk door Pretoria aangepakt

PRETORIA — De door de Zuidafrikaanse regering afgekondigde Sociaal welzijnswet betekent een nieuwe beperking enz. Hij werd in 1978 aangekondigd maar in kerkelijke kringen werd toen de hoop geuit, dat de regering hem niet zou afkondigen.

De wet stelt vast dat de overheid de autoriteit is welke vaststelt wat valt onder sociaal welzijnswerk. Sociaal werk kan alleen ten uitvoer gebracht worden door mensen die daartoe bevoegd zijn verklaard door de overheid. De definitie van sociaal werk sluit sociaal werkers van de kerk in en hen die werkzaam zijn in de dienstverlening zoals adviescentra voor de negers en zelfs ook bepaalde categorieen van leerkrachten.

KLAGEN ONMOGELIJK

Verder is het de staat die vastlegt welke organisaties, bewegingen en programma's als welzijns-organisaties kunnen functioneren waarbij de grenzen worden aangegeven waarbinnen zij hun activiteiten kunnen uitoefenen. Tenslotte bepaalt de wet dat alle inzamelingen, fondsen en donaties welke in Zuid Afrika worden ontvangen en welke vanuit het buitenland afkomstig zijn, van tevoren moeten worden goedgekeurd door de staat. De wet is van kracht voor organisatie zoals de padvinderij, bazars en verkopen voor welzijnsdoeleinden.

Er wordt een speciale ambtenaar benoemd om toezicht te houden op de toepassing van de wet. Er kan geen enkele klacht daar tegen worden ingebracht. Deze ambtenaar is bevoegd onderzoekingen in te stellen, zonder dat hem daar bij van hogerhand een schriftelijke opdracht wordt gegeven, bij elke organisatie, waarvan de activiteiten onder deze wetgeving vallen.

Bijbels naar Cuba

[illegible]TTGART — Een partij van tienduizend bijbels is naar Cuba verscheept door het Verenigde bijbel genootschap. De Cubaanse regering gaf toestemming tot invoer van deze partij tot met een waarde van 38 duizend dollar. Deze bijbelvertaling is het gezamenlijke werk van katholieke en protestantse geleerden. Het Cubaanse bijbel-genootschap ging in 1968 ter ziele als gevolg van de wet op de particuliere ondernemingen. Sindsdien is viermaal toestemming verleend tot invoer van bijbels vanuit het buitenland.

EDWARD SCHILLEBEECKX

Figuur Jezus is kern van conflict

MATERIEEL GAAT het om één van Schillebeeckx' boeken, met name: „Jezus. Het verhaal van een Levende" (1974) — „Jesus. Die Geschichte von einem Lebenden" (Herder 1974) — „Jesus. An Experiment in Christology" (Seabury Press 1979) — „Gesú. La Storia di un Vivente" (Queriniana, 1976).

In dit boek vindt de Congregatie van de Geloofsleer te Rome weliswaar rechtstreeks geen enkele loochening van een der grote christologische geloofswaarheden van de Kerk, maar de moderne interpretatie van de auteur die het christelijk geloof [illegible] voor hedendaagse mensen roept bij die Congregatie allerlei vragen op, waarbij het voor haar onzeker wordt wat de auteur nu eigenlijk bedoelt en dus of zijn interpretatie van het mysterie van Jezus Christus nog wel overeenkomst met de formule van het grote concilie van Chalcedon (451): Jezus Christus is "één persoon met een menselijke natuur en een goddelijke natuur".

De auteur staat op het standpunt dat die formule binnen het denkkader destijds de diepste zin van het mysterie van Jezus weergaf, maar dat die formule zelf huidige gelovigen niet meer aanspreekt, terwijl wat die formule eigenlijk bedoelt te zeggen, in andere bewoordingen wel toegankelijk is te maken voor hedendaagse mensen.

KERN

Dát is de kern van heel het conflict. Hierbij zijn natuurlijk onmiddellijk veel andere problemen betrokken: zoals: blijft wat de kerk in een concilie eenmaal plechtig heeft geformuleerd, [illegible]

VISIE

[illegible]

op de verhouding tussen openbaring en nieuwe menselijke ervaringen, tussen christelijk geloof en eigentijdse ervaringen, tenslotte tussen de geloofservaring en haar begrijpelijke uitleg. Insiders beweren dat het fundamenteel gaat om een sociaal culturele communicatiestoornis tussen de "Romeinse theologie" en de theologie zoals die langer hoe meer over heel de wereld wordt beoefend.

BASIS

De nieuwe wijze van theologiseren, die niet louter oude formules herhaalt, is tegelijkertijd een onderdeel van de vernieuwing die zich vanuit de basis allerwege in de kerk aan het voltrekken is. Men vermoedt daarom dat officiele reacties tegen allerlei vormen van "nieuwe theologie" tevens te maken heeft met een visie op de kerk-als-instituut, welke zich ook zet tegen institutionele vernieuwingen in de kerk. Ze blijkt actie pro of contra de theologie van Schillebeeckx niet los te staan van de bepaalde visie die men huldigt met betrekking tot de kerk-als-instituut. (Bovenstaande beschouwing is ontleend aan het steeds lezenswaardige Bisdomblad van Den Bosch).

Prof. Kung ivm Schillebeeck-kwestie:

INQUISITIE LEEFT HELAAS WEER OP

JAMMER GENOEG leeft de inquisitie in het Vaticaan weer op, getuige de veroordelingen en „processen" die tegen verschillende theologen van wereldnaam zijn ondernomen. Aldus de Zwitserse theoloog prof dr Hans Küng, tegen wie enkele jaren geleden ook een „proces" was aangespannen door de congregatie voor de geloofsleer in Rome, in een gesprek met het Bisdomblad van Den Bosch, naar aanleiding van de zaak-Schillebeeckx.

Küng weigerde naar Rome te gaan, tenzij enkele voorwaarden waren vervuld. Wat nu tegen prof Schillebeeckx wordt ondernomen staat volgens hem niet los van andere zaken, zoals de veroordeling van de Franse theoloog Jacques Pohier en de Zwitserse theoloog Bernard Hasler, alsmede de zaken tegen enkele moraaltheologen in de Verenigde Staten.

EERLIJK

„Men moet niet ingaan op inquisitorische maatregelen en verordeningen", aldus prof Küng. „Men moet er juist [illegible]

[illegible]

gesprek over theologische zaken had willen voeren.

Zo'n gesprek heeft hij wel kunnen hebben met theologen van verschillende richtingen en met bisschoppen en theologen van de Duitse commissie voor geloofszaken. „Maar een dictaat waarin de ene zijde de overgave van de ander eist of een gesprek dat slechts een versluierd begin is van disciplinaire maatregelen, helpt noch mijzelf, noch de gemeenschappelijke zaak. Het blokkeert eerder [illegible] een echte oplossing voor de vragen die ontstaan zijn en schaadt de geloofwaardigheid van de katholieke kerk", aldus prof Küng.

Hij heeft prof Schillebeeckx verschillende adviezen gegeven. Over de aard van deze adviezen zwijgt hij liever. Hij acht het een goede zaak dat zoveel Nederlandse katholieken met prof Schillebeeckx meeleven en dat Rome dit ook weet.

[illegible]BIJVAL

De dekaan en het voltallig corps van hoogleraren en lectoren van de theologische faculteit van de Katholieke Universiteit te Nijmegen en [illegible]

DICTAAT

[illegible]

een brief aan prof Schillebeeckx bijval en solidariteit betuigd.

ALFRINK

Ook kardinaal Alfrink nam het op voor prof Schillebeeckx tijdens het jubileumcongres van het Thijmgenootschap, dat zijn 75-jarig bestaan vierde. De kardinaal zei in een toespraak dat gezien de vele visies en opinies van vandaag de kerk het moeilijk heeft bij haar opdracht de boodschap vanuit de bijbel onverkort en onverbasterd door te geven. De kerk moet alle wetenschapsmensen die haar daarbij willen helpen dankbaar zijn, aldus de kardinaal „Ketterjagerij" lost de problematiek niet op. Die voert naar fanatisme en polarisatie. „De historie heeft aangetoond dat ook inquisitiemethoden nooit hebben gevoerd tot het beoogde doel zal houden die ook ten doel de leer zuiver te houden", zo zei de kardinaal. 250 aanwezigen het congres tekenden een protest tegen het „proces"-Schillebeeckx.

VRIJHEID

Vicaris J. Martin, wees er in zijn preek tijdens de eucharistieviering op, [illegible]

Samenleven als ikonen van hoop

RATTVIK — Talrijke nieuwe christelijke gemeenschappen [illegible]

[illegible]

Kerk en wereld

Door Zuidafrikaanse jeugd Pelgrimstocht van hoop

JOHANNESBURG — [illegible]